8 - 14 ΙΟΥΛΙΟΥ 2021 · ΤΕΥΧΟΣ 792 · 210 Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ · WWW.ATHENSVOICE.GR · FREE PRESS ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ

ATHENS voice

ZERO WASTE FUTURE
THE Coca-Cola CO.

Σελ. 4-5

Η ζωή σε έναν ξενώνα κακοποιημένων γυναικών

Του **Τάκη Σκριβάνου**

Στη Βιέννη με την Άννα Νετρέμπκο και τον Γιουσίφ Εϊβάζοφ

Του **Βασίλη Λούρα**

Μιλούν

Πέγκυ Αντωνάκου (Google NA Ευρώπης)

Σώτη Τριανταφύλλου

Μανίνα Ζουμπουλάκη

Χρήστος Λούλης

Βαγγέλης Χατζηγιαννίδης

Ελένη Σκότη

Αλεξάνδρα Κ*

Γιάννος Περλέγκας

Γιάννης Μαυριτσάκης

Γιώργος Σκεύας

Αμάντα Μιχαλοπούλου

Γιάννης Καλαβριανός

Μαίρη Στεφάνου

Θανάσης Ευθυμιάδης

Αργυρώ Κουτσού (Τζουτζούκα)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Υγείας

Εθνική
Εκστρατεία
Εμβολιασμού

ΕΙΝΑΙ ΣΤΟ ΧΕΡΙ ΜΑΣ
ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΣΤΕ

ΖΗΣΕ ΕΝΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ
ΚΛΕΙΣΕ ΤΟ ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΣΟΥ ΓΙΑ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ

Ενημερώσου στο emvolio.gov.gr

υποστηρικτής υλικών Εθνικής Εκστρατείας Εμβολιασμού ΙΔΡΥΜΑ ΩΝΑΣΗ

ATHENS voice

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ

Σύμβουλος Διοίκησης Νικόλας Γαλανόπουλος

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσιρμάς

Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρους

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης
Αρχισυντάκτης Γιάννης Τσάκαλος

Συντακτική ομάδα: Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Ντ. Βλαχοπούλου, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Α. Γκόρου, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαραβέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καΐμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κεντριώτη, Β. Κορωναίος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένες, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαηλιού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Α. Σκαράκη, Ζ. Σφυρή, Σ. Τριανταφύλλου, Zarastro, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos
Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Πέτρος Νικόλτσος

Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη

Advertising Manager Πέπη Κράλιοβιτς

Direct Market Advertising Managers Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου

Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648. 213
Αγγελίες: 210 3617. 369
Λογιστήριο: 210 3617. 170

www.athensvoice.gr
Αν δεν βρίσκετε την A.V. στα σημεία διανομής, μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα: 210 3617.360, 210 3617.369

Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΤΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΝΤΥΠΟ

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει **STMTS (Σταμάτης Μίτσιος)**. Γεννήθηκε το 1993 στην Αθήνα και είναι τελειόφοιτος της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών (ΑΣΚΤ) της Αθήνας. Έχει συμμετάσχει σε εκθέσεις και έχει πραγματοποιήσει συνεργασίες σε Ευρώπη, ΗΠΑ και Μέση Ανατολή. Έργα του έχουν εκτεθεί στα Art New York, Art Miami, Art Wynwood, National Hellenic Museum (Σικάγο, ΗΠΑ), Μουσείο Μπενάκη, Στέγη Γραμμάτων & Τεχνών κ.ά.

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΒΡΩΣΙΜΟ ΕΜΒΟΛΙΟ
Οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Κρήτης έπιασαν το νόημα. Γιατί ποιος θα πει όχι σε μια «εμβολιασμένη» στάκα, πιλάφι, μπουρέκι, καλιτσουνάκι, απάκι, χοχλιό, ξεροτήγανο;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΡΠΕΤΟΠΟΥΛΟΣ
Απολαυστικός. Για τους πανέξυπνους σχολιασμούς των αγώνων του Euro και τις cult πληροφορίες που μας δίνει για τους παίκτες και τους αγώνες.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
Η ταινία του "Monday" αποτελεί την πιο αυθεντική απεικόνιση της χίπστερ Κυψέλης του 2021.
(μην τη χάσετε)

ΖΩΖΩ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗ
«Και τριυβριδικό και νανο-ακρυλικό. Υπάρχει άραγε κάτι που να αντέχει στον χρόνο περισσότερο από αυτό;» Ακούγεται ένα διακριτικό γκουχ γκουχ και εμφανίζεται σε θρόνο η θεότητα. «Κάνε το σπίτι σου να μοιάζει πάντα νέο».
(στην καταπληκτική διαφήμιση για τα χρώματα της Acrylan Max της Vitex)

ΑΝΤΟΝΙΟ ΜΠΑΝΤΕΡΑΣ
Σκηνικά με φοίνικες και μπανανιές στη Θεσσαλονίκη για τα γυρίσματα της ταινίας σου; Και γιατί δεν ήρθες στην Αθήνα να δεις τον Μεγάλο Περίπατο να πάθεις πλάκα;

ΕΜΒΟΛΙΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ»
Κυκλοφοριακό πανδαιμόνιο μπροστά και γύρω από το εμβολιαστικό κέντρο στο Μαρούσι. Κανονικά έπρεπε να το ονομάσουν «Προμηθέας Δεσμώτης».

ΕΛΤΑ COURIER
Όλη η Ελλάδα σε ένα πακέτο.
(ανεπίδοτο ακόμα)

Ο ΤΖΕΦ ΜΠΕΖΟΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΠΑΡΟ ΜΕ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ ΚΑΙ ΧΑΝΚΣ
Χάθηκε να του πουλούσαμε τα ΕΛΤΑ courier;

ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΩΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ
«Έλληνες επιστήμονες βρήκαν το φάρμακο της Covid19 στη Μακεδονία!»
«Καλώς την Πατούλη στη Μύκονο και ας άργησε! Μακιγιαρισμένη και ανέμελη»
«Έχω κυτταρίτιδα από την κοιλιά ως τον αστράγαλο»

LOCAL HEROES
Πανικός για ένα αυτόγραφο ή μία φωτό με τη Μαριαλένα Ρουμελιώτη, όταν εμφανίστηκε στον τελικό του Survivor.

ΜΑΝΑ ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ
Χειρότερη και από «μάνα ρέιβερ».

LOVE IT
Leave it!
(στον ΣΚΑΪ)

ATHENS VOICES

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ★

Αγόρι: **Πού θέλεις να πάμε, μωρό μου, διακοπές;**
Κορίτσι: **Νίσυρο!**
Αγόρι: **Ναι, ε; Γιατί;...**

...Κορίτσι: **Μου αρέσει το όνομα πολύ! Και που έχει και γιώτα και ύψιλον. Δεν ξέρω, μου αρέσει αυτό. Να πάμε εκεί.**
(Σε μπαρ στα Πετράλωνα, Πέμπτη βράδυ)

«ΚΟΚΕΤΑΜΙΝ»
(Μαύρος μαρκαδόρος, κέντρο Αθήνας)

«Ωραία, θα σου στείλω τα τεύχη με αυτήν την εταιρεία, την πώς τη λένε; Την AC/DC».
(Λόγια που ακούω στο γραφείο, Τρίτη απόγευμα)

Σε ρεπορτάζ της ΕΤ1 για τα γυρίσματα της ταινίας του Antonio Banderas στη Θεσσαλονίκη, νεαρή Κύπρια απαντάει στον ρεπόρτερ:
«Ήρθαμεν ενδώ να ιδούμεν τον κύριον Αντόνιν στον γύρισμαν της ταινίας τουν».

Ο ρεπόρτερ συνεχίζει και βρίσκει έναν μπάρμπα κάπως μάγκα:
«Να εδώ να πούμε, ήρθαμε να δούμε αυτόν τον Πατέρα. Ωραία είναι. Να μας τους αφήσει τους φοίνικες μετά».
(Σάββατο απόγευμα)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
→ *panikoval500@gmail.com*

ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

Η **κοινωνική πλατφόρμα** Zero Waste Future της Coca-Cola **στην Ελλάδα** μας καλεί να βρούμε τα «πράσινα» κινητά σημεία, να ζυγίσουμε τα ανακυκλώσιμα υλικά μας και να κερδίσουμε εκπτωτικά κουπόνια

ZERO WASTE FUTURE
THE Coca-Cola CO.

Ν α μια ωραία ιδέα: Πόσα ανακυκλώσιμα υλικά έχει ο καθένας από εμάς στο σπίτι του; Μπορούμε να τα ζυγίσουμε και, ανάλογα με το αποτέλεσμα, να κερδίσουμε αντίστοιχα εκπτωτικά κουπόνια για δεκάδες επιχειρήσεις καφετίασης στο Γκάζι στην Αθήνα! Πρόκειται για μια ακόμα δράση της κοινωνικής πλατφόρμας Zero Waste Future της Coca-Cola, η οποία στοχεύει στην ευαισθητοποίηση όλων μας γύρω από τη διαχείριση των απορριμμάτων και την αξία της ανακύκλωσης.

Το πρόγραμμα άρχισε τον Μάιο, σε συνεργασία με τον Δήμο Αθηναίων και τη ΜΚΟ Οικολογική Εταιρία Ανακύκλωσης, με την υποστήριξη του Ιδρύματος της Coca-Cola (The Coca-Cola Foundation) και θα συνεχιστεί μέχρι και τέλος Ιουλίου. Στο πλαίσιο του προγράμματος, ένα κινητό «πράσινο» σημείο και η ομάδα της Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης επισκέπτονται 15 γνωστές πλατείες της Αθήνας, δίνοντας την ευκαιρία σε όλους μας να ζυγίσουμε τα ανακυκλώσιμα υλικά μας και να κερδίσουμε εκπτωτικά κουπόνια, τα οποία μπορούμε να αξιοποιήσουμε σε μία από τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις του προγράμματος.

Βρες το κινητό «πράσινο» σημείο

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Το πρώτο που πρέπει να κάνουμε για να συμμετά-

σκουμε στη δράση είναι να βρούμε το κινητό «πράσινο» σημείο στο οποίο θα ζυγίσουμε τα ανακυκλώσιμα υλικά που έχουμε στο σπίτι μας. Κρατήστε, λοιπόν, τα σημεία των επόμενων ημερών: 8 Ιουλίου, Γκάζι, έξοδος προς την Τεχνόπολη, 17.00 - 21.00, 9 Ιουλίου Πλατεία Βαρνάβα, Παγκράτι, 17.00 - 21.00, 10 Ιουλίου, Πανόρμου, σε κεντρικό σημείο της πλατείας, 11.00 - 15.00, 11 Ιουλίου, Άνω Πατήσια, στην έξοδο του σταθμού ΗΣΑΠ, 11.00 - 15.00. Για τις επόμενες επισκέψεις του κινητού «πράσινου» σημείου έως το τέλος του Ιουλίου μπορείτε να μάθετε στο *www.coca-cola.gr* και στα social media της Coca-Cola.

Επίσης, κάδοι ανακύκλωσης 4 χωριστών ρευμάτων έχουν τοποθετηθεί σε συνεργασία με τον Δήμο Αθηναίων στην πλατεία στο Γκάζι και στην ευρύτερη περιοχή, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης. Παράλληλα, στο πρόγραμμα συμμετέχουν περισσότερες από 60 επιχειρήσεις του κλάδου καφεστίασης που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, οι οποίες μέσα από δράσεις ενημέρωσης, εκπαίδευσης στη διαχείριση απορριμμάτων και χρήσης ειδικού εξοπλισμού έχουν μπει σε προοπτική zero waste.

Η δράση πραγματοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος του Δήμου Αθηναίων «Υιοθέτησε την πόλη σου», με τον δήμο να έχει ξεκινήσει μια σημαντική προσπάθεια για τη διαχείριση των βιοαποβλήτων, στο πρόγραμμα του οποίου έχουν ενταχθεί νοσοκομεία, ξενοδοχεία, σούπερ μάρκετ, λαϊκές αγορές και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, διευρύνοντας την πρωτοβουλία σταδιακά σε όλη την πόλη. Το πρόγραμμα Zero Waste Future έδωσε τη δυνατότητα επέκτασης της δράσης σε καταστήματα στο Γκάζι.

«Η Αθήνα ανεβάζει σταθερά τα ποσοστά ανακύκλωσης. Πέρα από όλες τις πρωτοβουλίες που έχουμε αναλάβει για να επιτύχουμε τους στόχους μας, στηρίζουμε κάθε προσπάθεια που προωθεί την κουλτούρα της ανακύκλωσης στην καθημερινότητα όλων μας. Συμμετέχουμε σε όλες τις δράσεις που φέρνουν την Αθήνα πιο κοντά στο περιβάλλον και την προστασία του», δήλωσε ο δήμαρχος Αθηναίων, Κώστας Μπακογιάννης.

Zero Waste Future – Για έναν κόσμο χωρίς απορρίμματα

Η συνεργατική κοινωνική πλατφόρμα Zero Waste Future της Coca-Cola στην Ελλάδα υλοποιείται εδώ και μια 4ετία σε συνεργασία με τη ΜΚΟ Οικολογική Εταιρία Ανακύκλωσης και με την αποκλειστική υποστήριξη του Ιδρύματος της Coca-Cola (The Coca-Cola Foundation) και αποτελεί εμπρακτη απόδειξη του παγκόσμιου οράματος της εταιρίας Για Έναν Κόσμο Χωρίς Απορρίμματα.

Με πιλοτική αφετηρία την πόλη της Θεσσαλονίκης το 2018, το Zero Waste Future έχει πλέον διευρύνει το πεδίο δράσης του σε ακόμη περισσότερες περιοχές και τομείς της καθημερινότητας, όπως ο 37ος Αυθεντικός Μαραθώνιος της Αθήνας, 9 δημοφιλείς ελληνικές παραλίες, το Γκάζι του Δήμου Αθηνών, ενώ σύντομα η δράση του θα επεκταθεί και σε άλλες γειτονιές, φέρνοντας τους πολίτες ακόμη πιο κοντά σε έναν Zero Waste τρόπο ζωής.

Έως σήμερα, στο πλαίσιο των δράσεων της κοινωνικής πλατφόρμας Zero Waste Future, έχουν συλλεχθεί περισσότεροι από 510 τόνους ανακυκλώσιμων υλικών και έχουν ενημερωθεί και ευαισθητοποιηθεί περισσότεροι από 480.000 πολίτες μέσω δράσεων εκπαίδευσης που επικεντρώνονται στην ανακύκλωση, στις αρχές της κυκλικής οικονομίας και τη νέα ζωή που μπορούν να λάβουν τα πλαστικά απορρίμματα.

Φίλιππος Κυρκίτσος, *Πρόεδρος της ΜΚΟ Οικολογική Εταιρία Ανακύκλωσης και Δρ. Περιβαλλοντολόγος*
Εύα Χκώτη, *Public Affairs Manager Greece, Cyprus & Malta, The Coca-Cola Company*
Άννα Ζηλάκου, *Υπεύθυνη προγράμματος «Υιοθέτησε την Πόλη σου» του Δήμου Αθηναίων*
Νίκος Αβραμίδης, *Αντιδήμαρχος Διεύθυνσης Καθαριότητας - Ανακύκλωσης του Δήμου Αθηναίων*

Πώς χάθηκε το μέτρο και επικρατεί ο παραλογισμός

Του **ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ**

Σε κάθε πόλεμο το πρώτο θύμα είναι η αλήθεια. Αναγκαστικά λοιπόν και ο πρώτος, πρόσκαιρος έστω νικητής, είναι το ψεύδος. Αν λοιπόν συμφωνήσουμε, οι περισσότεροι πως η πολυμετωπική αντιμετώπιση της πανδημίας ισοδυναμεί με μία πολεμική αναμέτρηση, τότε ένας βασικός στόχος της εκστρατείας κατά του «κακού» θα ήταν αναμφίβολα η αποκάλυψη του ψεύδους.

Στην περίπτωσή μας όμως το ψεύδος είναι και ισχυρό ως οχυρό αλλά και διεισδυτικό ως μέσο παραπλάνησης. Τελικά είναι αποτελεσματικό και την αποτελεσματικότητα αυτή αποδεικνύουν οι εμβολιασμοί. Θα ήταν τραγικό λάθος να θεωρηθεί πως το φαινόμενο είναι ιδιαίτερα αισθητό στην Ελλάδα. Στη Γαλλία και τη γειτονική Ιταλία, στην Ισπανία και την πρώην Ανατολική Ευρώπη, ακόμη και σε ένα μεγάλο τμήμα των ΗΠΑ, στις Μεσοδυτικές Πολιτείες, το φαινόμενο της άρνησης ή της αποφυγής του εμβολίου είναι ιδιαίτερα αισθητό.

Δεν είναι λοιπόν απλά, ή μάλλον απλοϊκά, «ζήτημα Παιδείας» όπως εύκολα θα αντέτεινε κάποιος συνομιλητής, ούτε «ζήτημα κουλτούρας», επιχείρημα στο οποίο θα κατέληγαν επιπόλαιοι σχολιαστές. Δεν επαρκούν προσεγγίσεις που θέλουν τις μονοθεϊστικές θρησκείες στον πυρήνα τους, να αρνούνται με απίστευτη εμμονή αυτή καθ' αυτή την πανδημία. Ούτε είναι αρκετή η άποψη ότι οι «αρνητές» είναι κάτι σαν τους «αγανακτισμένους», μία επιθετική και ολιστική άρνηση σε συστημικές συμπεριφορές.

Το γεγονός ότι ο πολιτικός λόγος των αρνητών πάσης εκδοχής και έκφανσης φαίνεται σε αυτή τη φάση να είναι ισχυρός και κυρίως αποτελεσματικά επηρεαστικός σημαίνει πως ο αντίστοιχος επιστημονικός και πολιτικός λόγος των οπαδών της λογικής είναι και ανίσχυρος και αναποτελεσματικός.

Είναι ηλίου φαεινότερο πως στην Ιταλία ηττήθηκε κατά κράτος η λογική, όταν μετά τη «θυσία του Μπέργκαμο» οι ιταλικές αρχές εκλιπαρούν τους υγειονομικούς, γιατρούς και νοσηλευτές να εμβολιαστούν. Ποιους; Εκείνους τους ήρωες, τους οποίους εγκωμίαζαν τα ιταλικά και διεθνή ΜΜΕ μετά το θανατικό.

Πώς είναι δυνατόν η γαλλική κυβέρνηση να ηττάται όχι μόνον στις κάλπες των Περιφερειακών εκλογών, αλλά στο πεδίο της μάχης κατά της Covid-19 αντιλαμβανόμενη πως τα ποσοστά των εμβολιασμών φθίνουν επικίνδυνα και πως η επιθετική ρητορική των «αρνητών» κερδίζει έδαφος παρά την προέλαση του στελέχους DELTA;

Θα πρέπει κάποια στιγμή να κατατεθεί προς συζήτηση αλλά χωρίς χρονοτριβή ότι η «ρητορική της λογικής» αρκέστηκε και εξαντλήθηκε στην έννοια του αυτονόητου αφήνοντας όλα τα υπόλοιπα στα χέρια εκείνων που με ζήλο και επιμονή προπαγάνδισαν την αντίθετη άποψη. Οι θεωρίες συνωμοσίας για να επικρατήσουν χρειάζονται συγκεκριμένα στοιχεία. Το «λίπασμα» που είναι η άγνοια και η γοητεία της εύκολης καταγγελίας αλλά και η ανεπάρκεια της συστημικής σκέψης.

Τρανό παράδειγμα η διεθνής διαχείριση της «κρίσης της Astra Zeneca» όπως θα παραμείνει στα ιστορικά αρχεία. Για λόγους που πρέπει να εξηγηθούν, μια εταιρεία βρετανο-σουηδικής προέλευσης και ένα αναντίρρητα αξιόπιστο ερευνητικό κέντρο του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης με γνωστά ονόματα και άξιους επιστήμονες αδυνατούν να διαχειριστούν δύο επίπεδα κρίσεων. Το ένα αφορά την ποσοτική επάρκεια του εμβολίου ως προς την παραγωγική δυνατότητα της εταιρείας. Το δεύτερο και σημαντικότερο την επιστημονική και πολιτική διαχείριση του φαινομένου των παρενεργειών. Οι κυβερνήσεις παγκοσμίως, ο ΠΟΥ ιδιαίτερα και ο επιστημονικός κόσμος δεν κατάφεραν να εξηγήσουν πειστικά, να καθοδηγήσουν αποτελεσματικά και να πείσουν καθοριστικά τους πολίτες. Αντιθέτως με αλληλοαναιρούμενες δηλώσεις και αντιφατικές προσεγγίσεις ενέσπειραν την αμφιβολία στα ευαίσθητα εκείνα στρώματα των κοινωνιών τα οποία δεν έχουν τη δυνατότητα να αντισταθούν σθεναρά ούτε στους συνωμοσιολόγους, ούτε καν και στους απλούς καχύποπτους.

Η διαχείριση της «κρίσης Astra Zeneca» ήταν καταστροφική διεθνώς και θα πρέπει να διδάσκεται ως παράδειγμα προς αποφυγή σε κάθε πανεπιστημιακή σχολή Διοίκησης και Management αλλά και διαμόρφωσης πολιτικών.

Στην Ελλάδα το φαινόμενο έλαβε θεαματικότερες διαστάσεις διότι η επιστημονική ελίτ η οποία συμμετέχει στη διαμόρφωση της κυβερνητικής πολιτικής σε ρόλο ειδικού συλλογικού συμβούλου, θεώρησε πως η συμμετοχή στα τηλεοπτικά πάνελ και στην τηλεοπτική (ασύστολη) φλυαρία ήταν σημαντικότερο καθήκον από την εξυπηρέτηση της επιστήμης και της λογικής. Ήταν ζήτημα χρόνου να επέλθει η απαξίωση. Ο επιστήμονας δεν είναι ούτε βουλευτής, ούτε δημοσιογράφος. Οφείλει να είναι λιτός, λακωνικός, σχεδόν άφωνος διότι ο ρόλος του συνίσταται στο να σκέπτεται και όχι να ομιλεί στην Αγορά. Ο επιστήμονας δεν είναι δημόσιος ρήτορας. Οφείλει να προστατεύει τον εαυτό του για να προστατεύσει την επιστήμη του και τη λογική.

Πολύ σύντομα η χώρα θα κληθεί να διαχειριστεί το 4ο κύμα το οποίο ενδεχομένως να είναι το έσχατο αλλά και το επικινδυνότερο. Ο φόβος τελικά θα πρυτανεύσει και ένα μεγάλο ποσοστό των σημερινών «αρνητών» θα σπεύσει να εμβολιαστεί διότι απλά η ζωή των ανεμβολίαστων θα είναι δύσκολη και σε κάποια πράγματα μη υποφερτή. Άλλωστε οι αριθμοί θα καταδεικνύουν πέραν κάθε αμφιβολίας πως οι εμβολιασθέντες θα είναι προστατευμένοι. Τότε, παγκοσμίως, θα επιτευχθεί το τείχος ανοσίας. Δυστυχώς όμως θα έχουν προστεθεί στον μακρύ κατάλογο των απωλειών πολλά περισσότερα θύματα. Θα έχουν νοσήσει πολλά περισσότερα εκατομμύρια και θα έχουν προστεθεί στους καταλόγους περισσότεροι πολίτες με χρόνιες επιπτώσεις από αυτόν τον άθλιο κορωνοϊό. Είναι ζήτημα χρόνου και αντοχής. Θα μπορούσαμε να είχαμε αποφύγει και τη χρονική επέκταση της πανδημίας, αλλά και την απαράδεκτη επιβάρυνση των συλλογικών και ατομικών μας αντοχών. Αυτή η πανδημία εκθρόνισε ήδη από το θλιβερό της βάθρο την ισπανική γρίπη. Μόνον η αναφορά της έκανε εκατοντάδες εκατομμύρια πολιτών να τρέμουν. Τότε υπήρχε η δικαιολογία πως δεν ξέραμε. Τώρα ποια δικαιολογία θα εφεύρουμε; **A**

ΥΠΕΡ ΔΙΑΛΟΓΟΥ:

Νεοφυλετισμός και χαμένες ευκαιρίες

Της **ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΝΤΗ**

Ο διάλογος στο δημόσιο πεδίο έχει αλλάξει. Πέραν του προφανούς, που είναι η ποσοτική διαφοροποίηση στις δυνατότητες διάδρασης, εκείνο που μακροϊστορικά θα αποτελέσει πεδίο ζωηρού ενδιαφέροντος για τους μελετητές της επικοινωνίας είναι τα νέα συμπεριφορικά μοντέλα που εγκαθίστανται σταδιακά.

Η ιεραρχική αξιολόγηση βάσει της οποίας αποφασίζει κανείς σε ποια θέση, σχόλιο ή δήλωση θα προσδώσει σημειολογική προτεραιότητα έχει διαποτιστεί με έναν αδιάτρητο ταυτοτικό χαρακτήρα. Από το αχανούς έκτασης διαθέσιμο περιεχόμενο, οι άνθρωποι ακούν και διαβάζουν μόνον ό,τι προέρχεται από άτομα με κοινό αξιακό σύστημα, κοινωνικά χαρακτηριστικά και πολιτικά πιστεύω, απορρίπτοντας ολωσδιόλου όλους όσοι δεν πληρούν τα παραπάνω γνωρίσματα και άρα αναγνωρίζονται ως ξένα σώματα. Παράλληλα, άνθρωποι που με περίσσεια περηφάνια διαφημίζουν την ιδιότητα του influencer ως επάγγελμα, εκφράζουν τις απόψεις τους με σοκαριστική ελαφρότητα -και αναμενόμενη έλλειψη πνευματικών εφοδίων- σε επίκαιρα κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα, ώστε να συσπειρώσουν τους πιστούς ακολούθους τους. Οι ακόλουθοι με τη σειρά τους είναι ενθουσιωδώς διατεθειμένοι να υπερασπιστούν αλλά και να διαδώσουν την εκάστοτε φλέγουσα τοποθέτηση ως άλλοι ψηφιακοί απόστολοι.

Με τον παραπάνω φαύλο κύκλο όλο και να εντείνεται, φτάνουμε να μιλάμε για το φαινόμενο του νεοφυλετισμού. Ο νεοφυλετισμός έρχεται να επαναφέρει κοινωνικούς σχηματισμούς, οι οποίοι στο συγκείμενο της νεωτερικότητας είχαν εξασθενήσει σημαντικά. Οι άνθρωποι αρχίζουν εκ νέου να οργανώνονται σε μικρές -ψηφιακές- κοινότητες με τα προαναφερθέντα ταυτοτικά κριτήρια επιλογής και να αλληλεπιδρούν μονάχα με ομοίους τους ανταλλάσσοντας πανομοιότυπες ιδέες. Κάθε μέλος μίας τέτοιας κοινότητας είναι πεπεισμένο πως η δική του άποψη είναι η πιο στιβαρή και διαδεδομένη, αφού κυριολεκτικά τη συναντάει συνεχώς μπροστά του. Οι μικρές κάστες που δημιουργούνται στρεβλώνουν σε τρομακτικό βαθμό την αντίληψη για τον κόσμο, αναπαράγοντας μονοδιάστατες ερμηνείες της πραγματικότητας, που χαϊδεύουν και επιβεβαιώνουν τις αξιακές προτεραιότητες που το κάθε άτομο έχει και αποτελούν το κοινό σημείο αποδοχής στη φυλή του. Σε περιόδους μάλιστα ζωηρής επικαιρότητας, αγαπημένη τελετουργία των φυλών είναι ποιος θα διατυπώσει ταχύτερα μία ερμηνεία για ένα περιστατικό, η οποία θα περικλείει όσο το δυνατόν περισσότερα από τα αξιακά γνωρίσματα της φυλής (ακόμη και αν αυτά είναι πλήρως ασύνδετα μεταξύ τους ή και τελείως άσχετα με το γεγονός καθαυτό).

Η ΟΧΥΡΩΣΗ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΝΕΙΣ ΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ ΑΠΟΔΕΚΤΟΣ, ΟΠΟΥ ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΧΑΙΡΟΥΝ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΠΙΚΡΟΤΗΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΥΒΡΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ, ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΟΝ ΠΛΗΡΗ ΚΑΤΑΚΕΡΜΑΤΙΣΜΟ.

Ένα τέτοιο μείγμα διεργασιών συντελεί στο εκρηκτικό πεδίο δημοσίου διαλόγου σήμερα: η σταδιακή απώλεια επαφής με κάθε αντίθετη άποψη από εκείνη που αναμένει κάποιος και θεωρεί παραδεδεγμένη αλήθεια, η απουσία τριβής με τους «απέναντι», επιφέρουν ένα ιδεοληπτικό μούδιασμα, μία οργανική δυσανεξία στο διαφορετικό, η οποία υψώνεται ως φράγμα σε κάθε ζύμωση που θα μπορούσε να εκμαιεύσει προτάσεις ευεργετικές για το κοινό καλό.

Με συγκεκριμένες κοινότητες να γίνονται μάλιστα άκρως επιθετικές και να επιδίδονται σε σταυροφορίες κατήχησης και ευαισθητοποίησης -όπως οι ίδιοι την αντιλαμβάνονται-, ορισμένες συζητήσεις κλείνουν προτού καν ανοίξουν. Το περίφημο συνέδριο γονιμότητας και η ατυχέστατη, αμήχανη προσέγγισή του σχετικά με το -πανευρωπαϊκό- ζήτημα της υπογεννητικότητας, έδωσαν λαβή σε συγκεκριμένες διαδικτυακές ομάδες και τηλεπερσόνες με μεγάλη επιρροή να καταδικάσουν τις σκοπιμότητές του, τις οποίες ερμήνευσαν ως μία προσπάθεια ανάδειξης της γυναίκας σε μηχανή αναπαραγωγής μέσω του ψυχολογικού εκβιασμού, που θα τις ωθούσε εν τέλει εκφοβιστικά να υποκύψουν στην ιδιότητα της μητρότητας.

Έτσι, μία ευρύτερη συζήτηση ιδιαίτερα εποικοδομητική για την Ελλάδα, εφόσον θα συμπεριλάμβανε παραδείγματα καλών πρακτικών για την έμπρακτη στήριξη της γυναίκας στην εξισορρόπηση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής (το άριστο μοντέλο της Σουηδίας θα είχε πολύ υλικό να προσφέρει) και επιστημονικά δεδομένα για τις ιατρικές δυσκολίες που ενδέχεται να αντιμετωπίσει ένα ζευγάρι εάν αποφασίσει να κάνει παιδί σε προχωρημένη ηλικία, δεν συνέβη ποτέ. Το θέμα αποσιωπήθηκε μια και καλή χωρίς να δοθεί άλλη έκταση και οι περισσότεροι προκειμένου να κερδίσουν λίγη συμπάθεια, αρκέστηκαν αφελώς να εκφράσουν τον χλευασμό τους προς το ερασιτεχνικό τηλεοπτικό σποτ.

Η τραγική υπόθεση δολοφονίας στα Γλυκά Νερά ανάχθηκε από μία μεγάλη μερίδα κόσμου σε συμβολικό γεγονός για τον αποφασιστικό προσδιορισμό των γυναικών ως θυματοποιημένου κοινωνικού υποσυνόλου, που βάλλεται συστηματικά έως και σήμερα σε ένα δυτικό κράτος από κακοποιητικές και καταπιεστικές πρα- ▶

κτικές σεξιστικής προέλευσης. Εξού και η ζηλωτική εμμονή να υπερισχύσει ο όρος «γυναικοκτονία» έναντι εκείνου της «δολοφονίας» στην περιγραφή της υπόθεσης. Οποιοσδήποτε εξέφραζε τις ενστάσεις του είτε στην προσπάθεια πολιτικοποίησης της υπόθεσης, είτε ακόμη και στο αν ετυμολογικά η λέξη είναι πράγματι η αρμόζουσα για να περιγράψει το συμβάν, ερχόταν αντιμέτωπος με την ξέχειλη οργή διαδικτυακών συλλογικοτήτων, που θεωρούσαν πως κάθε τέτοια παρέμβαση μοναδικό στόχο είχε να ξεπλύνει τα κίνητρα του ειδεχθούς δολοφόνου.

Τα συγκεκριμένα πρόσφατα παραδείγματα καταδεικνύουν την ανώριμη και φοβική προσέγγιση με την οποία ευαίσθητα και σοβαρά ζητήματα θίγονται δημοσίως. Καθένας βρίσκει την ευκαιρία με τις δηλώσεις του να διατρανώσει στη φυλή του την πολιτικο-κοινωνική του ταμπέλα, κερδίζοντας εύνοια και διασφαλίζοντας την πολυπόθητη κοινοτική αποδοχή. Ταυτόχρονα, η πόλωση παραμονεύει διαρκώς, αφού κάθε πλευρά προσπαθεί αδιάλειπτα να στρεβλώνει την αντίθετη οπτική, ορίζοντάς την με ερμηνευτικά εργαλεία όσο το δυνατόν πιο εξτρεμιστικά.

Σήμερα, αυτό που μένει στο τέλος μετά από κάθε δημόσια διαφωνία, δεν είναι χρήσιμα συμπεράσματα ή αφυπνιστικές παρεμβάσεις. Είναι μονάχα ένα αίσθημα κόπωσης και εκνευρισμού, η απέχθεια για τη σηπτική τοξικότητα ατέρμονων εξαντλητικών συγκρούσεων, που τα συμπαρασύρουν όλα στο πέρασμά τους, μην αφήνοντας περιθώρια για «μαλθακές» τοποθετήσεις. Όλο και περισσότεροι όχι απλώς καταλήγουν λιγότερο διατεθειμένοι να συνδιαλεχθούν δημοσίως για το οτιδήποτε, αλλά υπαναχωρούν βαθύτερα στην ασφάλεια της φυλής τους, ακόμη πιο έτοιμοι να υπερασπιστούν τους «δικούς τους» από τα νύχια των «άλλων». Η οχύρωση πίσω από την κοινότητα στην οποία είναι κανείς αποδεδειγμένα αποδεκτός, όπου οι απόψεις του χαίρουν διαρκούς επικρότησης χωρίς υβριστικές συμπεριφορές, οδηγεί στον πλήρη κατακερματισμό. Οποιαδήποτε διαλεκτική διεργασία εξωθείται να έχει ως σημείο αφετηρίας όχι το τι λέει κάποιος, αλλά τι χαρακτηριστικά φέρει, πού ταξινομείται.

Βεβαίως, η τάση αυτή φαίνεται να είναι προς το παρόν κυρίαρχη μόνο στις οθόνες των υπολογιστών, χωρίς να έχει εισχωρήσει στον ίδιο βαθμό στις φυσικές αλληλεπιδράσεις. Είναι πιθανόν εξαιτίας του εγκλεισμού τον τελευταίο χρόνο, το φαινόμενο να έχει ενταθεί περαιτέρω και να μοιάζει περισσότερο κυρίαρχο από όσο είναι. Δεν παύει όμως να αποτελεί ανησυχητική εξέλιξη, εφόσον οι opinion leaders του μέλλοντος πρόκειται να εκκολάπτονται αποκλειστικά στα νέα μέσα και από εκεί θα μπορούν να συνεχίσουν το μοτίβο της πόλωσης ανενόχλητοι. A

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του **ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ**

43% έως και 68% αυξημένες θα είναι οι επικουρικές συντάξεις των νέων με τις διατάξεις του νέου νόμου για την επικουρική ασφάλιση, όπως δήλωσε ο Κωστής Χατζηδάκης. Για τους παλαιότερους καλύτερα να μη μιλήσουμε, αφού θα υποστούν τις συνέπειες της στήριξης που έδειξαν στον λαϊκισμό όταν χλεύαζε τον Τάσο Γιαννίτση.

35 ετών είναι το ανώτατο ηλικιακό όριο για να ενταχθεί κανείς στον νέο τρόπο υπολογισμού της επικουρικής σύνταξης. Υποχρεωτική είναι η ένταξη για όλους τους νέους ασφαλισμένους.

60.000 θεατές θα παρακολουθήσουν τον τελικό του Euro 2020 ο οποίος θα πραγματοποιηθεί την προσεχή Κυριακή 11 Ιουλίου 2021.

90.000 θεατές χωράει το Γουέμπλεϊ.

73% των εκπαιδευτικών είχαν εμβολιαστεί ή προγραμματίσει εμβολιασμό μέχρι την περασμένη Δευτέρα, όπως έκανε γνωστό η Νίκη Κεραμέως. Είναι εμφανές ότι οι αρνητές-ψεκασμένοι-κοινωνικά αναίσθητοι είναι λιγότεροι απ' όσο νομίζουμε, αλλά κάνουν πολύ περισσότερη φασαρία απ' ό,τι τους αναλογεί.

4 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους από τη βιβλικών διαστάσεων πυρκαγιά στην Κύπρο η οποία έκαιγε για δύο συνεχόμενα 24ωρα.

55.000 στρέμματα έγιναν στάχτη και ο πρόεδρος Αναστασιάδης χαρακτήρισε την πυρκαγιά ως τη μεγαλύτερη καταστροφή της Κύπρου μετά την εισβολή του '74.

2 αεροσκάφη έστειλε για βοήθεια η Ελλάδα αλλά το ένα -τηρώντας τις παραδόσεις- χάλασε καθ' οδόν. Ένα τρίτο άρχισε να προετοιμάζεται στη Ρόδο αλλά πιθανόν να έφθασε καθυστερημένα.

67 ετών είναι ο Κύπριος που κατηγορείται ότι ξεκίνησε την πυρκαγιά αποφασίζοντας -αρχές Ιούλη- να κάψει τα ξερόχορτα στο χωράφι του.

© © EPA/CLAUDIO ONORATI

78 ετών έφυγε από τον μάταιο -αλλά λαμπερό για την ίδια- τούτο κόσμο η βασίλισσα της τηλεοπτικής ψυχαγωγίας και της πρώιμης απενοχοποίησης της γυναικείας σεξουαλικότητας, Raffaella Carra.

9 ετών είχε κάνει το κινηματογραφικό ντεμπούτο της στο μελόδραμα «Tormento del passato» (Το μαρτύριο του παρελθόντος).

65 ετών ήταν ο άνθρωπος ο οποίος σύμφωνα με καταθέσεις μαρτύρων ξεκίνησε την πυρκαγιά στο Μάτι, με αποτέλεσμα τον τραγικό θάνατο 102 ανθρώπων. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες ο συγκεκριμένος άνθρωπος είχε πολλάκις, στο παρελθόν, προχωρήσει σε καύση σκουπιδιών και ξερών κλαδιών. Ο ίδιος το είχε αρνηθεί.

270.000 ευρώ αποζημίωση για ψυχική οδύνη επιδίκασε το δικαστήριο στην οικογένεια ενός άτυχου 29χρονου που έχασε τη ζωή του από πνιγμό κατά τη διάρκεια των φονικών πλημμυρών τον Νοέμβριο του 2017 στη Μάνδρα.

50 λίρες στερλίνες ή 100 ευρώ, ανάλογα με τη χώρα, υποστήριξε σε δημόσια ομιλία του ο Ερντογάν ότι πληρώνουν τα εμβόλια οι Ευρωπαίοι, σε αντίθεση με την Τουρκία, όπου από την ελεημοσύνη του ιδίου τα εμβόλια δίδονται δωρεάν. Πού να μάθαιναν οι γείτονες ότι στην Ελλάδα δίνουμε και 150 ευρώ σε όποιον νέο εμβολιάζεται.

96% είναι το ποσοστό προστασίας των εμβολίων mRNA (Pfizer, Moderna) σύμφωνα με τους διεθνείς Οργανισμούς EMA και FDA. Οι Ισραηλινοί βεβαίως έχουν διαφορετική άποψη και ρίχνουν το ποσοστό στο 64%.

92% προστασία προσφέρει το Astra Zeneca και 85% το Johnson. Μιλάμε πάντα για προστασία έναντι της σοβαρής νόσου και της ανάγκης εισαγωγής για νοσηλεία στο νοσοκομείο, όπως και για προστασία από τον θάνατο.

96,4% υπέρ του σχεδίου της Πολιτικής Απόφασης ψήφισαν οι σύνεδροι της τριήμερης προγραμματικής συνδιάσκεψης του ΣΥΡΙΖΑ, ικανοποιώντας την ευχή του προέδρου Αλέξη Τσίπρα ο οποίος είπε ότι «πρέπει να είμαστε ένα κόμμα με δημοκρατικές λειτουργίες». 25% των μελών της Κεντρικής Επιτροπής να αποτελείται από κυβερνητικά στελέχη και όχι βουλευτές ήταν η εισήγηση του προέδρου στο προηγούμενο συνέδριο του κόμματος το μακρινό 2016. Το σώμα τότε είχε καταψηφίσει την εισήγησή του και ο Αλέξης Τσίπρας επέβαλε την επανάληψη της ψηφοφορίας.

12,4% προβάδισμα της ΝΔ έναντι του ΣΥΡΙΖΑ στην πρόθεση ψήφου, κατέγραψε δημοσκόπηση της GPO για την εφημερίδα Τα Νέα.

23,2% όσων δηλώνουν ψηφοφόροι του ΣΥΡΙΖΑ έχουν αρνητική (και μάλλον αρνητική) γνώμη για τον Αλέξη Τσίπρα, σύμφωνα με την ίδια δημοσκόπηση.

5% από όσους δηλώνουν ψηφοφόροι της ΝΔ έχουν αρνητική και μάλλον αρνητική γνώμη για τον Κυριάκο Μητσοτάκη.

54% των ερωτηθέντων κρίνει θετικά την πορεία της παρούσας κυβέρνησης.

77% όσων ψήφισαν ΚΙΝΑΛ στις προηγούμενες εκλογές κρίνουν θετικά την πορεία της κυβέρνησης.

9 χρόνια είχε στην κατοχή του τους πίνακες που έκλεψε από την Εθνική Πινακοθήκη ο 49χρονος κλέφτης έργων τέχνης. Ο πραγματικός Thomas Crown ήταν χομπίστας δισεκατομμυριούχος. Ο δικός μας ήταν απλός ελαιοχρωματιστής που λάτρευε, κατά δήλωσή του, την τέχνη.

5-7 λεπτά χρειάστηκε, σύμφωνα με την ομολογία του, για να βγάλει τις κορνίζες από τα έργα τέχνης, τα οποία, λέει, δεν είχε σκοπό να πουλήσει.

2 δευτερόλεπτα, σύμφωνα με το βίντεο, χρειάστηκαν για να πέσει ο ανακτηθείς πίνακας του Πικάσο στο έδαφος κατά τη διάρκεια της παρουσίασής του από την Ελληνική Αστυνομία. Έτσι το «Thomas Crown Affair» έγινε ξαφνικά «Η Μεγάλη των Μπάτσων Σχολή».

VERBA VOLANT

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ

«Αν θέλουμε να κερδίσουμε το κέντρο πρέπει να στρίψουμε αριστερά»... Αν πάρει κανείς τοις μετρητοίς τα λόγια του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης, ο ΣΥΡΙΖΑ είναι ένα κόμμα με δεξιά «περπατησιά» που πρέπει να στρίψει προς τα αριστερά για να φθάσει στο κέντρο. Περιμένουμε στροφή τουλάχιστον 360 μοιρών για επανόρθωση.

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΠΕΤΡΑΚΟΣ

«Μίλησες για το πρώτο Covid free μαγαζί και είπες ότι δεν παίζεις με τη δημόσια υγεία. Καταλαβαίνεις, αγαπητέ φίλε, τι σημαίνει το τάχα μου Covid free που σας πούλησε η αγαπημένη μας κυβέρνηση»; Ο αγαπημένος τραγουδιστής-γιατρός απαντά στον Πάνο Κιάμο, καθώς λόγω ιδιότητας είναι ο καταλληλότερος να μιλήσει για Covid free νυχτερινά κέντρα. Τιμής ένεκεν θα πρέπει να δημιουργηθεί και νέος κλάδος της ιατρικής. Κάπως σαν «ξενυχτίατρος» ή «μπουζουκολόγος», του οποίου -δικαίως- θα θεωρείται ιδρυτής...

ΝΙΚΟΣ ΤΟΣΚΑΣ

«Τι γίνεται με τις καταγγελίες για διακοπή χρήσης ή λογοκρισία από το Facebook; Είναι σε γνώση της μητρικής εταιρείας; Προφανώς, πρέπει να υπάρξει παρέμβαση στη Βουλή γιατί πρόκειται για μείζον θέμα». Έπρεπε να έχουμε καταλάβει ότι ο «Μάρσαλ» Τόσκας δεν σκαμπάζει πολλά από «κομπιούτερ», από την περίοδο που είχε βάλει κωδικό πρόσβασης στο pc το θρυλικό «12345» και τον έγραψε σε post-it, το οποίο και κόλλησε πάνω στην οθόνη του. Το να θεωρείς όμως ότι η Βουλή μπορεί να «συνετίσει» το Facebook ή να αφήνεις υπόνοιες ότι υπάρχει ωμή πολιτική παρέμβαση ξεπερνά ακόμη και τα όρια της αυταπάτης.

ΦΩΦΗ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑ

«Δυο χρόνια τώρα ο κ. Μητσοτάκης φτιάχνει μια Ελλάδα για λίγους, αδιαφορεί για τους πολλούς, για τους εργαζόμενους, για τους μικρομεσαίους». Δεδομένου ότι η δήλωση αποπνέει φρεσκάδα και πρωτοτυπία, είναι προφανές, πρόεδρε, ότι «οι πολλοί» δεν καταλαβαίνουν το συμφέρον τους. Έτσι εξηγούνται τα ποσοστά του ΚΙΝΑΛ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ

«Διανύω την τρίτη μου θητεία στο Ευρωκοινοβούλιο. Έχω αποφασίσει, εδώ και χρόνια, ότι θα είναι και η τελευταία στα κοινοβουλευτικά έδρανα, ευρωπαϊκά ή ελληνικά». Απώλεια για την πολιτική, τον κέρδισε προφανώς το real estate. A

Ποντάροντας στη δυστυχία

Του ΛΕΩΝΙΔΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

Όσοι γεννήθηκαν πριν και κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '50 θυμούνται την επιδημία της πολιομυελίτιδας που σκότωνε ή άφηνε παράλυτα μικρά παιδιά. Μετά την ευρεία χρήση του εμβολίου, από τα μέσα της δεκαετίας του '50, η ασθένεια μειώθηκε δραματικά στις βιομηχανικές χώρες και σήμερα είναι πλέον σπάνια στη Δύση. Παραμένει όμως ενδημική σε χώρες του τρίτου κόσμου, όπως Νιγηρία, Ινδία, Πακιστάν κ.λπ.

Το αντιεμβολιαστικό κίνημα ξεκίνησε όταν ο Βρετανός γαστρεντερολόγος, Άντριου Γουέικφιλντ, δημοσίευσε στο ιατρικό περιοδικό «Lancet» μελέτη με την οποία υποστήριζε πως το εμβόλιο MMR –εναντίον της ιλαράς, της παρωτίτιδας και της ερυθράς– συνδέεται με την εμφάνιση αυτισμού και εντερικής νόσου σε παιδιά. Μετά από έρευνα του Βρετανικού Γενικού Ιατρικού Συμβουλίου ο Γουέικφιλντ διαγράφηκε το 2010 και από το ιατρικό μητρώο του Ηνωμένου Βασιλείου και του απαγορεύθηκε να ασκεί ιατρική στη χώρα αυτή. Η ζημιά όμως είχε γίνει. Αν τα εμβόλια ήταν η βασική αιτία της τεράστιας μείωσης της παιδικής θνησιμότητας, το αντιεμβολιαστικό κίνημα «προσπαθεί» τα δέκα τελευταία χρόνια είτε να επαναφέρει ξεχασμένες ασθένειες, είτε όπως σήμερα να κρατήσει την Covid-19 στην κυκλοφορία.

Μια από τις παράπλευρες απώλειες της ηλεκτρονικής ενημέρωσης και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι και η διασπορά ατεκμηρίωτων απόψεων για ιατρικά θέματα, που πείθουν πολλούς όχι κατ' ανάγκη ανενημέρωτους ή αμόρφωτους. Αντιθέτως οι τερατολογίες σαρώνουν σε κύκλους ημιμαθών που νομίζουν ότι είναι ψαγμένοι και γνώστες κάποιας πονηρής αντισυμβατικής «επιστήμης» και με τον τρόπο αυτό μπορούν να αντισταθούν στην «κατευθυνόμενη επίσημη ενημέρωση» και την κυριαρχία των ισχυρών της Γης. Οι δε επιστήμονες και οι αντίστοιχες επιτροπές, καλή ώρα σαν τη δική μας για την πανδημία, είναι κατ' αυτούς υποχείρια κυβερνήσεων και σκοτεινών καπιταλιστικών δυνάμεων. Να μην ξεχνάμε ότι ισχυρή άποψη στους αντισυστημικούς είναι ότι τα εμβόλια αποτελούν τον κριό για την αύξηση των κερδών των φαρμακευτικών που φαντάζουν ως το απόλυτο κακό. Δεν είναι τυχαίο το δομημένο πρόσφατο «σκάνδαλο Novartis».

Αν γίνει μια τολμηρή μεταφορά στην οικονομία θα δούμε ότι ανάλογες απόψεις κυκλοφορούν παγκοσμίως και έχουν εκατομμύρια οπαδούς κυρίως στην ψαγμένη Δύση. Απόψεις που γνωρίζουν έξαρση στις καθιερωμένες κυκλικές κρίσεις του καπιταλισμού, κερδίζουν νέους οπαδούς, προκαλούν πολιτικές κρίσεις για να υποχωρήσουν και να ξεχαστούν όταν το επάρατο σύστημα βρει και πάλι την ισορροπία του. Η κρίση του 2010 είναι νωπή. Αυτές τις μέρες μάλιστα θυμόμαστε την περιπέτεια του δημοψηφίσματος του 2015 που λίγο έλειψε να στείλει τη χώρα μας στον τρίτο (άλλο) κόσμο. Διότι ακριβώς το αριστερο-δεξιό λαϊκιστικό μόρφωμα που ανέβηκε στον αφρό μπόρεσε να πείσει τη μεγάλη πλειοψηφία ότι το ευρώ δεν είναι ταμπού και ότι μπορούμε να ταξιδέψουμε άνετα και στις θάλασσες του Πούτιν ή των Αγιατολάχ, μακριά από τις άγριες θάλασσες της Δύσης και της ΕΕ.

Οι αντιεπιστημονικές απόψεις παίρνουν ένα επίσημο passport όταν «σοβαροί» εκπρόσωποί τους εμφανιστούν στο γυαλί συμβατικών και δημοφιλών καναλιών της τηλεόρασης. Από εκεί κάνουν και τη μεγαλύτερη ζημιά διότι αποκτούν έναν άτυπο τίτλο εγκυρότητας. Είτε για λόγους ακροαματικότητας, είτε γιατί θεωρούν άξιες προβολής ατεκμηρίωτες ή καινοφανείς απόψεις, είτε γιατί τις πιστεύουν, οι υπεύθυνοι της ενημέρωσης γίνονται φορείς μιας ιδεολογίας που μόνο αρνητικά μπορεί να λειτουργήσει στους πολίτες. Της ιδεολογίας του αρνητισμού στα καθιερωμένα επιστημονικά πρότυπα. Να θυμηθούμε ότι το 2015 έδιναν βήμα σε απίθανους οπαδούς και προπαγανδιστές της δραχμής και είχαν ισχυρή συμμετοχή στο αρνητικό αποτέλεσμα. Σήμερα κάποιοι δίνουν βήμα στην ατεκμηρίωτη άποψη καθηγητή φαρμακολογίας που θέλει τον εμβολιασμένο που μολύνεται από τον ιό, παραγωγό νέων μεταλλάξεων του ιού και άρα επικίνδυνο για τους ανεμβολίαστους. Και όλα αυτά την ίδια στιγμή που αρχίζει το 4ο κύμα με απρόβλεπτες συνέπειες.

Στον αγώνα της σύγχυσης γύρω από τον εμβολιασμό δεν θα μπορούσε να λείψει και ο εναλλακτικός δικαιωματισμός. Που ισχυρίζεται ότι είναι αντισυνταγματικό, ανήθικο και εν τέλει άδικο να υπάρχουν διακρίσεις μεταξύ εμβολιασμένων και ανεμβολίαστων. Μιλούν για υγειονομικό απαρτχάιντ που επιβάλει ο νεοφιλελευθερισμός, για κάθετες διαχωριστικές κοινωνικές τομές, για διακρίσεις εφάμιλλες των φυλετικών του Αμερικάνικου Νότου και άλλα τέτοια. Αν και φαίνονται αστεία δεν είναι καθόλου, μιας και έχουν ευρύτατο κοινό στο χώρο της πολυπληθούς στη χώρα μας ριζοσπαστικής αριστεράς αλλά και της υποδεέστερης ακροδεξιάς. Καταλαβαίνω ότι πολιτικές ομάδες είδαν την υγειονομική κρίση ως ευκαιρία για μια πολιτική κρίση που θα προκαλούσε ανακατατάξεις στο πολιτικό σκηνικό, αλλά οι μετρήσεις κοινής γνώμης δεν επιβεβαιώνουν την αρχική τους εντύπωση και θα έπρεπε να το γνωρίζουν. Και φυσικά είναι βάρβαρο αλλά και ανώφελο να ποντάρεις έστω και υπόρρητα στο 4ο κύμα, που αναμένεται να σαρώσει τους ανεμβολίαστους.

Η επιστήμη δεν είναι δεξιά ή αριστερή, δυτική ή ανατολική, δημοκρατική ή ολοκληρωτική. Είναι απλά τεκμηριωμένη ή δεν υπάρχει καθόλου. Κανείς δεν έχει υποχρέωση να προβάλει απόψεις χωρίς επιστημονική κάλυψη, όταν μάλιστα αυτές είναι επικίνδυνες για τη δημόσια υγεία σε εποχή φονικής πανδημίας. Και η οργανωμένη πολιτεία μέσω της κυβέρνησης έχει υποχρέωση να προστατεύσει τους πολίτες. Όπως έχει υποχρέωση να προστατεύσει και τους ανεμβολίαστους κάθε κατηγορίας είτε με την πειθώ ώστε να εμβολιαστούν, είτε με περιοριστικά μέτρα ώστε να προστατευτούν από άλλους ομοϊδεάτες τους που κυκλοφορούν και ενδεχομένως φέρουν τον ιό. Και τέλος κανείς δεν κέρδισε πολιτικά σε βάθος χρόνου ποντάροντας στη δυστυχία και την καταστροφή. Η περίοδος 2015-19 δηλώνει του λόγου μου το αληθές. **Α**

Η ΕΠΙΔΗΜΙΑ ΟΠΙΟΕΙΔΩΝ ΣΤΙΣ ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Το εμπόριο συνταγών και πώς η Big Farma επιδεινώνει τη δημόσια υγεία

Της **ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**

Οι επιδημίες κατάχρησης ναρκωτικών ουσιών έρχονται κατά κύματα: ηρωίνη, κρακ, OxyContin, ηρωίνη ξανά, Fentanyl. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, όταν η φαρμακευτική εταιρεία Purdue έβγαλε στην αγορά το θαυματουργό αναλγητικό οπιοειδές OxyContin, δημιουργήθηκε ένα ευρύ δίκτυο φαρμακευτικών επισκεπτών και γιατρών που προώθησαν δυναμικά τη χρήση του φαρμάκου σε ασθενείς «με πόνους». Εκτός του ότι οι γιατροί χορηγούσαν αμέσως OxyContin χωρίς να μπουν στον κόπο να ερευνήσουν τις αιτίες του πόνου και χωρίς να προειδοποιήσουν τους ασθενείς για την υψηλή εθιστικότητα και τις σοβαρές παρενέργειες, ξεπήδησαν «κλινικές διαχείρισης πόνου» σε όλες τις πολιτείες οι οποίες πουλούσαν συνταγές οπιοειδών έναντι 200-300 δολαρίων. Το αποτέλεσμα ήταν 50.000-70.000 θάνατοι ετησίως από υπερβολική δόση και ένας πληθυσμός εθισμένων που είχε τα ίδια χαρακτηριστικά με τους ηρωινομανείς ο οποίος εκτιμάται γύρω στα 2,5-3 εκατομμύρια: ο συνολικός αριθμός των ναρκομανών ξεπερνάει τα 21 εκατομμύρια.

Η ιδιαιτερότητα της κρίσης των οπιοειδών είναι ότι ο χρήστης δεν τα αγοράζει από τον δρόμο αλλά από το φαρμακείο με συνταγή γιατρού. Ή τουλάχιστον αυτό συνέβαινε προτού οι πολίτες κατανοήσουν το πρόβλημα και ζητήσουν από το δίκτυο της Purdue να λογοδοτήσει. Η ίδια η Food and Drugs Association που έδωσε άδεια για την κυκλοφορία του OxyContin βρέθηκε, για μια ακόμα φορά, σε δύσκολη θέση: με το δίκιο τους, οι ευρωπαϊκές χώρες ήταν και παραμένουν δύσπιστες έναντι του αμερικανικού οργανισμού φαρμάκων, ο οποίος, παρά τους ελέγχους και τους κόντρα-ελέγχους, συχνά επιτρέπει την κυκλοφορία άχρηστων ή επιβλαβών σκευασμάτων —όπως το Halcion και το Bromocriptine— ενώ επιβάλλει παράδοξους κανόνες σχετικά με το ποια σκευάσματα μπορούν να αγοραστούν από το ράφι και ποια χρειάζονται ιατρική συνταγή. Για παράδειγμα, επί δεκαετίες μπορούσες να αγοράσεις από το ράφι αμφεταμινοειδή τα οποία προορίζονταν κυρίως για φοιτητές που ετοιμάζονταν για δύσκολες εξετάσεις: σε ένα φακελάκι υπήρχε ένα κοκτέιλ χαπιών που σε κρατούσε ξάγρυπνο και με σχετική διαύγεια για όλη τη νύχτα ή και για περισσότερες από μία νύχτες προκειμένου να μελετήσεις. Η Food and Drugs Association, όπως όλοι θεσμοί στις ΗΠΑ, λαμβάνει αποφάσεις με κριτήριο το κέρδος. Στην περίπτωση αυτή με κριτήριο το κέρδος της Big Farma το οποίο αυξάνεται ακόμα περισσότερο όταν ο πληθυσμός αρρωσταίνει περισσότερο. Οι παράλευρες απώλειες —μείωση παραγωγικότητας, διάλυση οικογενειακού και κοινωνικού ιστού, εγκληματικότητα— δεν λαμβάνονται υπόψη ως επιβαρυντικές, αλλά ως πρόσθετη ευκαιρία πλουτισμού των ιδιωτικών κέντρων αποτοξίνωσης και, υπόρρητα, ως μέσο εξόντωσης των αδυνάτων.

Το 2017, στους 70.200 θανάτους από υπερβολική δόση ναρκωτικών ουσιών, οι 47.600 οφείλονταν σε συνθετικά οπιοειδή, τα οποία είχαν συνταγογραφηθεί «νομίμως», πλην όμως ένα μέρος των οποίων οι δήθεν ασθενείς τα μεταπωλούσαν στον δρόμο. Αγόραζαν τη συνταγή με ιατρική επίσκεψη που στοίχιζε πάνω από 200 δολάρια ή ακόμα περισσότερο αν ήταν «επείγουσα» —στις ΗΠΑ υπάρχει η δυνατότητα του άμεσου ιατρικού ραντεβού, του stat appointment, με σημαντική οικονομική επιβάρυνση, συχνά διπλή τιμή του κανονικού ραντεβού— και στη συνέχεια πουλούσαν τα χάπια με το σύστημα της ηρωίνης: pushers και dealers.

Ο πληθυσμός των εθισμένων στα οπιοειδή όπως το OxyContin είναι στην πλειονότητά του νέοι, λευκοί και γυναίκες: 1,2 εκατομμύριο γυναίκες έναντι 0,9 εκατομμύριο άνδρες το 2015. Το πρόβλημα είναι οξύτερο στις αγροτικές περιοχές και στις αποβιομηχανοποιημένες πόλεις: ένα ποσοστό, ίσως 20%, υποφέρουν πράγματι από πόνους οι οποίοι οφείλονται σε χρόνια προβλήματα, ατυχήματα και ασθένειες που χρήζουν χειρουργικής επέμβασης αλλά που οι άνθρωποι δεν διαθέτουν τα οικονομικά μέσα να αντιμετωπίσουν. Ωστόσο, τα συνθετικά οπιοειδή είναι ευεργετικά για τον οξύ πόνο αλλά όχι για τον χρόνιο• η δράση τους μειώνεται με τη συνεχή χρήση όπως συμβαίνει με πολλές φαρμακευτικές ουσίες που λαμβάνονται συστηματικά για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Το 2018, το 51,4% των συνταγών αφορούσαν οπιοειδή: 168 εκατομμύρια συνταγές που είχαν ως αποτέλεσμα 10,3 εκατομμύρια άνθρωποι να κάνουν χρήση/κατάχρηση και 47.600 να χάσουν τη ζωή τους από υπερβολική δόση. Είχε προηγηθεί ήδη το 1980 δημοσίευμα στην New England Journal of Medicine (NEJM) —σημειώνω ότι η Purdue είχε εργοστάσιο στο Κονέκτικατ— που συνηγορούσε υπέρ της ελεύθερης χρήσης των οπιοειδών πράγμα στο οποίο δεν έφερε αντίρρηση ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας. Έτσι, από το 1990 μέχρι το 1999, ο συνολικός αριθμός των συνταγών έφτασε από τα 76 εκατομμύρια στα 116 εκατομμύρια: τα οπιοειδή ήταν τα συχνότερα συνταγογραφούμενα φάρμακα στις ΗΠΑ. Μέχρι το 2002, οι ουσίες oxycodone and hydrocodone, οι οποίες είναι ισχυρότερες από τη μορφίνη, είχαν κατακτήσει την αγορά και οι χρήστες τις έπαιρναν τόσο με τη μορφή χαπιού όσο και κορνιορτοποιώντας τα χάπια, σνιφάροντας τη σκόνη και σουτάροντας. Για να ανταγωνιστούν το OxyContin, οι έμποροι ηρωίνης μείωσαν δραστικά τις τιμές: έτσι, από το 2005 μέχρι το 2012 οι ηρωινομανείς αυξήθηκαν από 380.000 σε 670.000 και το 2010 σημειώθηκαν 2.789 θάνατοι από υπερβολική δόση.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες που αρνούνται στους ασθενείς όσες θεραπείες θεωρούν υπερβολικά δαπανηρές ήταν πρόθυμες να καλύψουν τη φαρμακευτική αγωγή με οπιοειδή. Η κατανάλωση των αναλγητικών όπως η ασπιρίνη και η παρακεταμόλη μειώθηκε επειδή δεν τα κάλυπταν οι ασφαλιστικές εταιρείες: ασθενείς με διαβήτη, αρθρίτιδα, ορθοπεδικά προβλήματα και αναπηρίες στράφηκαν στα οπιοειδή. Αλλά πάνω από τους μισούς χρήστες τα έπαιρναν ως ψυχαγωγικό ναρκωτικό και το 74% αυτών εξασφάλιζαν συνταγή την οποία εκτελούσαν «κανονικά» στα φαρμακεία. Το drugstore που εκτελούσε συνταγές σε βιομηχανική κλίμακα ήταν το Walgreens —από το 2006 μέχρι με το 2012 διαχειρίστηκε 13 δισεκατομμύρια χάπια oxycodone και hydrocodone, δηλαδή το 20% όλων των οπιοειδών σε μορφή ταμπλέτας. Οι φαρμακοποιοί στο Walgreens δεν αναρωτιούνταν κατά πόσον αυτές οι συνταγές ήταν νόμιμες και δικαιολογημένες ή αν ήταν αποτέλεσμα παράνομου εμπορίου.

Στη διάρκεια της επιδημίας του κρακ στη δεκαετία του 1980, πολλές ζωές καταστράφηκαν λόγω της εξαθλίωσης και της παραβατικότητας, αλλά οι θάνατοι κυμαίνονταν γύρω στους 5.000 ετησίως. Νωρίτερα, στη δεκαετία του 1970, η πρώτη επιδημία της ηρωίνης είχε περίπου 3.000 θύματα ετησίως. Αλλά το 2016, 64.000 Αμερικανοί έχασαν τη ζωή τους από υπερβολική δόση ναρκωτικών ουσιών. Μοιάζει σαν να ζούμε ακόμα στον 19ο αιώνα όταν τα οπιοειδή, ιδιαίτερα η μορφίνη, χρησιμοποιούνταν ως αναλγητικά και όταν η κωδεΐνη θεωρούνταν το αποτελεσματικότερο αντιβηχικό — και ήταν: σταματούσε αμέσως τον βήχα αλλά δεν επηρέαζε καθόλου την αιτία του. Μπορούσες να πεθάνεις από πνευμονική ασθένεια χωρίς το ενοχλητικό σύμπτωμα του βήχα.

Η ηρωίνη κρίθηκε παράνομη το 1924 και η χρήση της περιορίστηκε για τέσσερις δεκαετίες στους κύκλους της τζαζ, αλλά όπως είναι ευρέως γνωστό εισήχθη στη νεανική κουλτούρα στη δεκαετία του 1960, τόσο μέσα από τη μουσική και τα κινήματα όσο και από την εμπειρία του Βιετνάμ: πολλοί βετεράνοι εθίστηκαν στην ηρωίνη είτε στο Βιετνάμ είτε μετά την επιστροφή τους στις ΗΠΑ. Και παρά την πίεση των εθισμένων για συνταγογράφηση φαρμάκων όπως το Vicodin και το Percocet που βγήκαν στην αγορά στη δεκαετία του 1970, μέχρι το 1980 περίπου οι γιατροί ήταν απρόθυμοι να γίνουν candymen.

Το πρόβλημα επιδεινώθηκε από το κρακ, που ήταν φτηνό, κυκλοφορούσε σε θηριώδεις ποσότητες και κατέληξε στην πολιτική War on Drugs που κατέστρεψε ακόμα περισσότερες ζωές Αμερικανών εξαιτίας της καταστολής των χρηστών. Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι βρέθηκαν στη φυλακή για (μικρο)εμπορία και χρήση, ενώ ταυτοχρόνως, η Purdue διαφήμιζε την oxycodone, μια φαρμακευτική ουσία που ήταν διαθέσιμη στις ΗΠΑ από το 1939 αλλά που η εν λόγω φαρμακοβιομηχανία παρασκεύασε σε τέτοια μορφή ώστε να απελευθερώνεται σταδιακά στο σώμα μέσα σε 12 ώρες — αυτή η ιδιότητα έκανε τη διαφορά και έτσι δόθηκε το πράσινο φως για την κυκλοφορία του OxyContin.

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΘΙΣΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΟΠΙΟΕΙΔΗ ΟΠΩΣ ΤΟ OXYCONTIN ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΠΛΕΙΟΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΕΟΙ, ΛΕΥΚΟΙ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ: 1,2 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝΑΝΤΙ 0,9 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟ ΑΝΔΡΕΣ ΤΟ 2015.

Ώσπου, ολόκληρες κοινότητες ξεσηκώθηκαν εναντίον των ασυνείδητων γιατρών και των φαρμακοποιών, και προπάντων εναντίον της Purdue η οποία έχει κερδίσει πάνω από 35 δισεκατομμύρια δολάρια από τα οπιοειδή. Οι πολιτείες που επλήγησαν περισσότερο ήταν η Δυτική Βιρτζίνια (το ντοκιμαντέρ της Mary Sue Connelly «Petersburg» τα λέει όλα), η Αλαμπάμα, το Οχάιο, το Νιού Χάμσαϊρ, η Πενσυλβάνια, το Κεντάκυ και η Λουιζιάνα όπου η χρήση εκτοξεύτηκε μετά την καταστροφή του τυφώνα Κατρίνα (εδώ τα λέει όλα η τηλεοπτική σειρά «The Pharmacist» που προβάλλεται στο Netflix). Οι χρήστες ανήκαν πρωτίστως σ' εκείνο το κοινωνικό στρώμα που ονομάζεται περιφρονητικά hillbillies ή white trash.

Όπως μπορεί να υποθέσει κανείς ο μαζικός εθισμός προκάλεσε και προκαλεί μια σειρά από οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα: απότομη αύξηση της ανεργίας, απότομη αύξηση των αστέγων, απότομη αύξηση των διαζυγίων, απότομη αύξηση του αριθμού των γονιών που θεωρούνται ακατάλληλοι —άρα, απότομη αύξηση των υιοθεσιών (οι οποίες αυξήθηκαν και εξαιτίας των πρόωρων θανάτων)— απότομη αύξηση των ανθρωποκτονιών, των ληστειών, της ανεύθυνης οπλοχρησίας και, βεβαίως, απότομη αύξηση των ασθενειών που σχετίζονται με τη δράση και τις παρενέργειες του OxyContin.

Δεν έλειψαν οι προσπάθειες για να ελεγχθεί η κατανάλωση των οπιοειδών. Η Purdue καταδικάστηκε από το ομοσπονδιακό δικαστήριο για παραπλανητική προώθηση του σκευάσματος αλλά συνεχίζει να το παρασκευάζει και να το διανέμει —αν και πλέον με την προειδοποίηση ότι δημιουργεί εθισμό.

Το ζήτημα είναι ευρύτερο και έχω γράψει γι' αυτό πολλές φορές. Στις ΗΠΑ η δημόσια υγεία δεν αντιστοιχεί στο βιοτικό επίπεδο όπως το περιγράφουν οι αριθμοί. Στα χρόνια προβλήματα υγείας που οφείλονται στην κάκιστη αμερικανική διατροφή —παχυσαρκία, διαβήτης, καρδιαγγειακά νοσήματα, καρκίνος— και στα οποία οι Αμερικανοί απαντούν με όλο και περισσότερα φάρμακα, προστίθενται πολλές μορφές εθισμού οι περισσότερες από τις οποίες οφείλονται στην Big Farma. Στη συνέχεια, η Big Farma επινοεί καινούργια φάρμακα για να θεραπεύσει τις επιπτώσεις των παρενεργειών των προηγούμενων φαρμάκων: οι ασθένειες και οι εθισμοί τροφοδοτούν τη φαρμακοβιομηχανία η οποία παράγει αντίδοτα (όπως το Naxolone, το Kratom, τη μεθαδόνη) και το δίκτυο του νοσηλευτικού προσωπικού το οποίο κερδίζει χρήματα από τον πολλαπλασιασμό των ασθενών και των νοσηλειών. Στο πνεύμα της απρόσκοπτης αμερικανικής επιχειρηματικότητας, ο κάθε γιατρός μπορεί να ανοίξει μια κλινική διαχείρισης πόνου με διαδικασία που δεν διαρκεί πάνω από δέκα λεπτά και να μοιράζει συνταγές της αρεσκείας του, παίρνοντας μίζα από την εταιρεία ή εισπράττοντας ανεξέλεγκτες αμοιβές από τους ασθενείς. Πολλές τέτοιες κλινικές έκλεισαν με αστυνομική παρέμβαση στις περισσότερες πολιτείες —στη Φλόριντα ήταν 250— αλλά το αποτέλεσμα ήταν οι εθισμένοι στο OxyCondin να στραφούν στην ηρωίνη που μπορούσαν να βρουν στον δρόμο.

Επιπροσθέτως, γίνονται εισαγωγές οπιοειδών από την Κίνα. Το Fentanyl παρασκευάζεται στην Κίνα και μπαίνει παράνομα στις ΗΠΑ από το Μεξικό. Οι Κινέζοι παρασκευάζουν κι ένα ηρεμιστικό για ελέφαντες, το Carfentanyl, που είναι τόσο ισχυρό ώστε μπορεί να θεωρηθεί χημικό όπλο. Το Fentanyl αναμεμειγμένο με ηρωίνη κάνει θραύση στη Φιλαντέλφια, στο Ντιτρόιτ και στο Σικάγο: με Fentanyl έχασε τη ζωή του ο Prince μαζί με άλλα 90 άτομα εκείνη την ημέρα. Αλλά, δεν ευθύνονται οι Κινέζοι για ό,τι στις ΗΠΑ ονομάζεται diseases of despair: οι Αμερικανοί είναι ο χειρότερος εχθρός του εαυτού τους. **Α**

ATHENS VOICE PODCAST

9 πλανήτες, 9 διαστημικά ταξίδια

με τον

Σταμάτη Κριμιζή

Μια συζήτηση με τον **Μάκη Προβατά**

ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ

ΔΕΗ

Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΛΙΟΣΙΩΝ

Θα έχει η Λιοσίων την τύχη του ανατολικού δέκατου έκτου δρόμου της Νέας Υόρκης ή θα παραμείνει ένα σημείο εγκατάλειψης και περιθωριοποίησης στην πόλη;

Της **ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΜΑΣΟΥΡΗ**

Μπαλκόνι με κλασικό κιγκλίδωμα στη συνοικία του Αγίου Παύλου

Οικογένεια και φίλοι ποζάρουν με το καινούριο αυτοκίνητο, δεκαετία του 1920

ΠΡΙΝ ΤΟ 1900 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΕ ΒΟΤΑΝΟΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΛΕΓΑΝ ΦΥΤΑ από την άγρια βλάστησή της για τα μαντζούνια τους. Η σημερινή *3ης Σεπτεμβρίου* ήταν ρέμα κι ο σκουπιδότοπος της Αθήνας. Η οδός *Μάρνη* ήταν η κοίτη του Κυκλοβόρου, που κατέβαινε από τα Τουρκοβούνια για να καταλήξει στην *πλατεία Βάθη*. Από κάτω της κυλούσε και κυλά ακόμα ένας ορμητικός χείμαρρος. Σε τέτοιο ενεργειακό περιβάλλον και η πλατεία Βάθη, δεν θα μπορούσε να μη γράφει σελίδες στην ιστορία. Στις αρχές του 1900 οι μεγαλοπρεπείς κήποι του αρχοντικού που είχε διαμορφώσει ο Μιχαήλ Βόδας πουλήθηκαν τμηματικά, έγιναν διώροφα σπίτια και αργότερα πολυώροφες πολυκατοικίες. Οι ονοματοθεσίες των δρόμων της, αφιερωμένες σε φιλέλληνες, νησιά και ιστορικές περιοχές του Ελληνισμού, αντικατόπτριζαν τον πατριωτικό ενθουσιασμό της εποχής.

Η μικρή επαρχιακή πόλη αρχών του 20ού αιώνα με τους 20.000 κατοίκους θα δώσει τη θέση της στην Αθήνα των 300.000 κατοίκων στις αρχές της δεκαετίας του '20 και θα πλησιάσει το ένα εκατομμύριο παραμονές του πολέμου του '40. Μετά το 1922 στην πίεση των γεγονότων της εποχής, η άφιξη μεγάλου αριθμού προσφύγων με τη Μικρασιατική καταστροφή επιφέρει πολεοδομικές αλλαγές και κοινωνικές ανακατατάξεις. Η συνοικία του *Αγίου Παύλου* ασκεί μία ξεχωριστή γοητεία και, όπως και η υπόλοιπη Αθήνα, γνώρισε αλλεπάλληλες αλλαγές στο πέρασμα των χρόνων. Αλλά ακόμα και σήμερα, παρουσιάζει πάντα ενδιαφέρον γιατί μας δίνει τη δυνατότητα να κατανοήσουμε σημαντικές στιγμές της αθηναϊκής ιστορίας τόσο ως προς την έκταση όσο και ως προς τη μορφή της, έστω κι αν πολύ λίγο θυμίζει την Αθήνα των αρχών του 20ού αιώνα. Οι παλιές γειτονιές, τα παλιά αρχοντικά και τα λαϊκά σπίτια, τα καφενεία και τα μικρά εμπορικά μαγαζιά, οι συνήθειες των ανθρώπων και πολλά από τα επαγγέλματα εκείνων των χρόνων, ανήκουν πια στην ιστορία, αλλά οι εικόνες τους αναθερμαίνουν μνήμες, συμφιλιώνουν το παρόν με το παρελθόν και κρατούν ζωντανή την παράδοση του τόπου. Οι δύο σταθμοί, παρόλο που βρισκόταν στα όρια της γειτονιάς, μετείχαν ενεργά στη ζωή της και υπήρξαν αποφασιστικοί συντελεστές της διαμόρφωσης και της ανάπτυξής της. Η αντιπάθεια που είχαν εκδηλώσει χωρικοί από τις ιδιοκτησίες των οποίων διερχόταν ο σιδηρόδρομος ξεχάστηκε σύντομα.

Παρόλο που η περίοδος αυτή ήταν γεμάτη ακραία αρνητικά γεγονότα, η γαστρονομία και η διασκέδαση, που είχαν ήδη αρχίσει να αναπτύσσονται την προηγούμενη περίοδο της Μπέλ Επόκ, σημείωσαν υψηλότερες επιδόσεις. Η ενσωμάτωση των προσφύγων της Ιωνίας, του Πόντου και της Κωνσταντινούπολης, που έφερναν μαζί τους προηγμένες αντιλήψεις για τους τομείς της γαστρονομίας και της διασκέδασης, η κοινωνική απελευθέρωση του γυναικείου φύλου, καθώς και οι νέες τεχνολογικές ανακαλύψεις άλλαξαν την καθημερινή ζωή των κατοίκων της πόλης. Ηλεκτροδότηση, οικιακές συσκευές, τηλέφωνο, αυτοκίνητο, κινηματογράφος, όχι μόνο ανέβασαν το βιοτικό επίπεδο, αλλά επηρέασαν τον τρόπο ζωής, τα ήθη και τα έθιμα. Οι γυναίκες διεκδίκησαν κοινωνικές και σεξουαλικές ελευθερίες, που ήταν αδιανόητες στα προηγούμενα χρόνια. Ο ποδόγυρος ανεβαίνει, η μόδα αλλάζει δραματικά και εμφανίζονται τα «μίνι» φορέματα. Ρεκόρ διαζυγίων, συναθροίσεις και διασκέδαση σε νέα σχήματα, όπως ντάνσινγκ-βαριετέ, σινέμπαρ-κονσέρ, τσινέ-κονσέρ-βαριετέ, καμπαρέ-ντάνσινγκ, κόνσερτ, μιούζικ-χολ, μπουάτ, ούζο-μπαρ, σκέιτινγκ-μπαρ, ρουφ γκάρντεν και δεκάδες άλλες. Η πρωτεύουσα αποκτά ευρωπαϊκές συνήθειες με ματινέ, σουαρέ, τα après midi και τα jour fix και jour chic, με τις vedettes parisiennes, diseuses excentriques, diner dansant και souper μετά χορού, με κοσμικές και αριστοκρατικές συνευρέσεις ή αλλεπάλληλα καλλιστεία. Ο κινηματογράφος, οι θεατρικές επιθεωρήσεις, το ραδιόφωνο, το γραμμόφωνο δημιουργούν μια πρωτοφανή υπερκινητικότητα. Τα αυτοκίνητα μικραίνουν τις αποστάσεις των κέντρων διασκέδασης, ο κόσμος ζει πια τη ζωή του όποτε του δίνεται η παραμικρή ευκαιρία. Κυριαρχούν δύο γυναίκες θιασάρχες: η **Μαρίκα Κοτοπούλη** και η **Κυβέλη**. Γύρω τους και με την παρότρυνσή τους, δημιουργούνται μεγάλοι ηθοποιοί, συγγραφείς και σκηνοθέτες. Ελαφρά και λαϊκά τραγούδια καθώς και μια δισκογραφία που κάνει τα πρώτα της βήματα με την ίδρυση του εργοστασίου της **Κολούμπια** το 1930. Η ελληνική οπερέτα και η αθηναϊκή επιθεώρηση τροφοδοτούν από σκηνής τους αστούς με τα καινούργια δημοφιλή τραγούδια και τους εξοικειώνουν με τους εισαγόμενους «μοντέρνους» χορούς: ταγκό, φοξ-τροτ, ουάν-στεπ.

Μετασχηματίζεται έτσι μια μεγαλούπολη, μια πρωτεύουσα - σταυροδρόμι του Ελληνισμού που τις επόμενες δεκαετίες θα ψάξει να βρει το νέο της πρόσωπο. Σε περιβόλια και ανθόκηπους ιδανικούς για περίπατο και εκδρομή κάποτε, χτίζονται οικοδομές κυρίως στους κεντρικούς άξονες.

Στις 8 Ιουνίου του '41 ο **Ορέστης Λάσκος** εγκαινίασε στο **Αλκαζάρ** μία παράσταση ανάλαφρη, χαριτωμένη και ευχάριστη, επαναφέροντας την παραδοσιακή αθηναϊκή επιθεώρηση, στοχεύοντας να χαρίσει στους ταλαιπωρημένους από τον πόλεμο Αθηναίους δύο ώρες λησμονιάς. Απέναντι στη σκηνή του **Περοκέ**, μια παρέλαση δημοφιλών πρωταγωνιστών, όπως η **Μαρίκα Νέζερ**, ο **Τάκης Μηλιάδης**, η **Ρίτα Μουσούρη**, ο **Βασίλης Αυλωνίτης**, η **Ζαζά Μπριλλάντη**, η **Αντιγόνη Βαλάκου**, ο **Ορέστης Μακρής**, ο **Γιάννης Γκιωνάκης**, ο **Αιμίλιος Βεάκης.** Στην *Αχαρνών 39* ήταν μία άλλη σκηνή που έγραψε τη δική της ενδιαφέρουσα ιστορία, οι **Δελφοί** όπου ο **Κουν** ανέβασε πρώτη φορά τον *«Πλούτο»* του Αριστοφάνη, κι έστησε και ο **Αττίκ** τη μάντρα του όταν εγκατέλειψε το πρώτο Στέκι της οδού Μηθύμνης στην πλατεία Αμερικής. Στο θερινό «**Λυρικόν**» στη γωνία *Αβέρωφ και Τρίτης Σεπτεμβρίου* έγιναν τα εγκαίνια την επιθεώρηση *«Γαρδένια»* του Αλέκου Σακελλάριου με τις **Άννα** και **Μαρία Καλουτά**.

Η συνοικία φιλοξένησε πρωθυπουργούς όπως ο **Δημήτριος Ράλλης**, ο **Δημήτριος Γούναρης**, ο **Θεόδωρος Πάγκαλος**, ζωγράφους όπως ο **Νικόλαος Λύτρας,** ο **Αλέκος Φασιανός**, ηθοποιούς όπως η **Μαρίκα Κοτοπούλη**, ο **Χριστόφορος Νέζερ**, η **Αλίκη Βουγιουκλάκη**, σχολές χορού από το 1910 όπως το χοροδιδασκαλείο **Βόλτα - Τουρίκη** στην οδό *Λιοσίων 4* και στους τηλεφωνικούς κατάλογους της εποχής αναγράφονται τα ονόματα εφοπλιστών, **Εμπειρίκος, Χατζηπατέρας, Χατζηκωνσταντής, Λιβιεράτος.**

Καθημερινή ήταν η παρέλαση των πλανόδιων πραματευτάδων. Του σκουπιδιάρη που ειδοποιούσε με το καμπανάκι για το πέρασμά του τις νοικοκυρές να κατεβάσουν στον δρόμο τα σκουπίδια, του εφημεριδοπώλη, του νερουλά, του μανάβη με τα ζαρζαβατικά, του ψαρά με ψάρια από τη Σαλαμίνα, την Αίγινα ή το Λαύριο. Ο φούρνος ήταν ένας σημαντικός χώρος συναθροίσεων στη *Βίκτωρος Ουγκώ*. Ταψιά παρατεταγμένα στο μεγάλο πάγκο περίμεναν τη σειρά τους για να τοποθετηθούν στον φούρνο τις Κυριακές. Το πρώτο φαρμακείο που απέκτησε η γειτονιά ήταν του Ξάνθου στην οδό *Λιοσίων 28* και αργότερα την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα τα φαρμακεία της γειτονιάς έγιναν επτά. Η γειτονιά σε σύγκριση με άλλες αθηναϊκές γειτονιές είχε πολλά ξενοδοχεία, οι σταθμοί αποτελούσαν τη βασική πύλη υποδοχής των επισκεπτών στην Αθήνα, η παρουσία ξενοδοχείων αποτελούσε ανάγκη. Πολλά μαγαζιά με ψιλικά και είδη κιγκαλερίας, φροντιστήρια ξένων γλωσσών, παντοπωλεία, ένα μεγάλο συνεργείο αυτοκινήτων του **Τουρνικιώτη** στην οδό *Μαιζώνος*, επιπλοποιεία είχαν τη δική τους πιστή πελατεία. Το κρατικό καπνοκοπτήριο εγκαταστάθηκε στο οικοδομικό τετράγωνο επί των οδών *Αριστοτέλους*, *Αβέρωφ* και *Στουρνάρη* κατά την τελευταία χρόνια της δεκαετίας του 1880. Μεταπολεμικά, όταν κάπκε, τη θέση του πήρε το Υπουργείο Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως.

Αρχές του 1960 και ο γαλατάς που γύριζε τις γειτονιές θα ανοίξει γαλατάδικο με συσκευασμένα προϊόντα Έβγα ή Άστυ. Οι μοντέρνες εργαζόμενες μητέρες θα προτιμήσουν το εβαπορέ ή ζαχαρούχο Βλάχας για τους εκκολαπτόμενους ανηλίκους αστούς. Ο παγοπώλης, με το τρίκυκλο που άφηνε στο κεφαλόσκαλο κολώνες πάγου, θα αντικατασταθεί με ψυγεία Kelvinator. Στο περίπτερο της γειτονιάς κρέμονταν το *Ρομάντσο*, ο *Θησαυρός*, η *Βεντέτα*, το *Ντόμινο*, το *Μίκυ Μάους*, ο *Μπλέικ*, η *Μανίνα*, η *Κατερίνα* και προϊόντα με τόνους ζάχαρης που κατανάλωναν τα παιδιά σε συσκευασίες από γκοφρέτες Αμαρέτι, σοκολάτες της ΜΕΛΟ, τσιχλόφουσκες με δώρο χαρτάκια με κεφάλια καλλιτεχνών. Ήταν ένας άλλος κόσμος γεμάτος ζάχαρη. Τα πατατάκια και η μπλε πορτοκαλάδα κάτω από τον έναστρο ουρανό, συντροφιά με μεθυστικά αρώματα από αγιόκλημα στα θερινά σινεμά με τις μπουκαμβίλιες του **Αλκαζάρ** και της **Βικτώριας**, στην οδό *Δεληγιάννη*, εξαφανίστηκαν ανεπιστρεπτί αφήνοντας μοναδικό ίχνος τους κάποιες παλιές φωτογραφίες. Χειμερινό το **Οπτασία**, στην οδό *Ψαρρών*, έγινε το σούπερ μάρκετ του Βερόπουλου. Το καφέ-ζαχαροπλαστείο **Άστρα**, ένα δεύτερο **Άλσος** κοντά στη Βάθης σαν του Οικονομίδη, η μία downtown **Αίγλη** που διασκέδαζαν επιχειρηματίες πολιτικοί και ηθοποιοί πριν εκατό χρόνια, έγινε βενζινάδικο της BP. Οι κωμωδίες και τα δράματα της **Φίνος Φιλμ** που έπαιζαν σε α΄ προβολή παίζονταν στην τηλεόραση και η πόρτα της στη Χίου με το διάσημο λογότυπο στο κατώφλι, που από εκεί πέρασαν όλοι οι αστέρες του ελληνικού κινηματογράφου, έγινε σημείο αναφοράς μιας σημαντικής ιστορίας. Η παρακμή δεν φαίνεται ακόμα, όταν το 1979 η **Σωτηρία Μπέλλου** κάνει την περίφημη *«Πλατεία Βάθης»* λαϊκό άσμα. Τα ξενυχτάδικα της *Αχαρνών* σηματοδοτούν μια αλλαγή, απλά χρήσης. Ποτό, πολιτικοί, τραγούδι και μια Αθήνα σε παροξυσμό, που επεκτείνεται βόρεια παρόλο που οι βάρδοι της εξακολουθούν να μένουν στην *Αχαρνών*.

Ο σταθμός Πελοποννήσου, αναφέρει ο **Θωμάς Σιταράς**, συγγραφέας και μετρ της αθηναϊκής κοινωνικής ιστορίας, *«ήταν έργο ορόσημο για την Ελλάδα. Συνέδεε την Αθήνα ακόμα και με τα πιο μικρά χωριά της Πελοποννήσου, πολυσύχναστος και θορυβώδης, με τους επαρχιώτες να καταφθάνουν στην πρωτεύουσα, τους αχθοφόρους, τους διαφόρων ειδών μεταφορείς και φυσικά τους μικρο-κλέφτες που καραδοκούσαν τα αθώα θύματα για να τα εξαπατήσουν πουλώντας τους μικροαντικείμενα, όπως ψεύτικα χρυσά δακτυλίδια. Υπήρχαν πολλά ξενοδοχεία με τοπωνύμια τριγύρω του για να επιλέγουν οι επισκέπτες ανάλογα με τον τόπο προέλευσής τους. Περιοχές διαμάντια σήμερα γκετοποιούνται, όπως τα Πατήσια, όπως η Μενάνδρου, η Σατωβριάνδου, ιστορικοί δρόμοι της Αθήνας υποβαθμίζονται συνεχώς, η δομή της πόλης αλλάζει, οικονομικοί μετανάστες αντικαθιστούν τις ελληνικές οικογένειες. Αν κάποιοι κεφαλαιούχοι επενδύσουν στην περιοχή μόνον τότε μπορεί να αλλάξει, όπως έγινε στον Κεραμικό»* σχολιάζει ο αθηναιογραφος.

Ο εφημέριος της ενορίας αναφέρει: *«Το 1987, όταν η βασίλισσα Όλγα θέτει τον θεμέλιο* ▶

Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΛΙΟΣΙΩΝ

▲ Αρχοντικά στη Σωνιέρου. Διατηρητέα μεν πολυέξοδα και αμπαρωμένα δε, περιμένουν τους επόμενους ιδιοκτήτες τους.

▶ (Πάνω δεξιά) Η Κεντρική Λαχαναγορά στον Κεραμεικό. Μανάβηδες με κάρα φορτωμένα ξεκινούν για τους δρόμους της Αθήνας. Αρχείο του Πέτρου Πουλίδη, σημείωση του φωτογράφου Πουλίδη πίσω από τη φωτογραφία. «Πώς έγινετο η μεταφορά των χορταρικών με τον Μήτσο άμαξα και τον ψαρή του». Από το βιβλίο η Αθήνα του μεσοπολέμου έκδοση Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδας, Αθήνα 2004, συγγραφέας Κυριακή Αρσένη.

λίθο για τον ναό του Αγίου Παύλου, έχουν εγκατασταθεί οι πρώτοι κάτοικοι στη συνοικία. Αργότερα τα γύρω πρακτορεία της Φαβιέρου και η τάση αστυφιλίας μετακινούν Έλληνες από φτωχές περιοχές να εγκατασταθούν στο πρώτο μέρος που αντικρίζουν κατεβαίνοντας από το λεωφορείο. Ηπειρώτες, Αιτωλοακαρνανείς κι άλλοι πιάνουν σπίτια. Κάποτε από τη Δεληγιάννη έως στο σταθμό Λαρίσης ήταν κέντρο περιπάτου με όμορφα νεοκλασικά σπίτια καφενεία. Θέατρα άκμαζαν. Δεν έβρισκες ποτέ θέσεις στα Αλκαζάρ, Βέμπο, Περοκέ. Σουμελή και Σουμάγερ ήταν το ονομαστό σχολείο της περιοχής. Φωτιές του Αη Γιαννιού το καλοκαίρι, γαϊτανάκι τις απόκριες με έφιππους μασκάραδες, Κυριακές με κατάμεστη την εκκλησία κι όλες τις οικογένειες παρούσες. Ο επιτάφιος ξεκινούσε κάποτε από τη Δεληγιάννη, περνούσε τη Χίου, στην Ηπείρου, την Ψαρρών κι έφτανε στην αρχή της Αχαρνών. Οι δύο σταθμοί μετρό αναβάθμισαν την περιοχή. Οικονομικά ευκατάστατες οικογένειες κατοικούσαν στις αρχές της Αχαρνών ή στην Ηπείρου σε άνετα διαμερίσματα. Η Λιοσίων είχε υπέροχα σπίτια, ήταν κι αυτή μια λεωφόρος αναφοράς σήμερα δεν υπάρχει ούτε ίχνος. Ό,τι δεν γκρεμίστηκε, γκρεμίζεται. Στα υπόγεια πολυκατοικιών ξεφυτρώνουν τζαμιά, τις Κυριακές βλέπεις σωρούς παπουτσιών στο πεζοδρόμιο. Η μεγάλη πλατεία του Αγίου Παύλου δεν αξιοποιείται, όπως θα έπρεπε, αν και έχει πολλές δυνατότητες. Τις Κυριακές εκκλησιάζονται Ρώσοι ή Βούλγαροι που είναι ορθόδοξοι και ελάχιστοι Έλληνες».

Από τις πιο θλιβερές εικόνες της πόλης είναι στα πέριξ της **πλατείας Βάθη**. Μέτα από πολύχρονη κρίση, ο πλούτος της περιοχής ενταφιάζεται χωρίς συγγενείς, καθώς φαίνεται ατελέσφορη και απόμακρη κάθε κίνηση επανάκτησης. Εκεί είναι που αντικρίζεις μια άλλη Αθήνα που δείχνει λιγοστή, αν δεν γνωρίζεις την ιστορία της. Η ένδοξη **συνοικία του Αγίου Παύλου** της παλιάς αστικής Αθήνας, που πέρασε δόξες μέχρι το '70 σε απόσυρση, φαίνεται να κρατιέται ζωντανή κυρίως από το περιθώριο. Το νέο δημαρχείο που αποδόθηκε τη δεκαετία του '80 δεν επέφερε την επιθυμητή κινητικότητα και ανάπτυξη στην περιοχή που εδώ και καιρό μοιάζει αδιάβατη και επικίνδυνη. Η παραβατικότητα γίνεται πλέον οργανωμένο έγκλημα και εκμετάλλευση. Ξεπεσμός, εγκατάλειψη, τη χαρακτηρίζουν. Αμέτρητα εντυπωσιακά νεοκλασικά κτίρια, όπως το αναστηλωμένο «**Βίλλα Τράιμπερ**», το παντελώς εγκαταλελειμμένο **Hotel San Rival** στις γωνίες *Λιοσίων - Κ. Παλαιολόγου*, το **Ξενοδοχείο Λωζάνη** που λειτουργεί ως hostel, καρτερικά υποκύπτουν στη μοίρα τους. Η κυρία Λέλα θυμάται τις ένδοξες εποχές που στις σκάλες **του νεοκλασικού της Σωνιέρου**, που κληρονόμησε από τον παιδίατρο θείο της, συγκεντρώνονταν παιδάκια από όλη την Αθήνα που ψήνονταν από πυρετό. Τις τελετές των γάμων που γινόταν στη μεγάλη τραπεζαρία, όπως συνηθιζόταν εκείνη την εποχή. Τον κήπο από πίσω που συγκεντρώνονταν η οικογένειά της τα Σαββατοκύριακα. Τον πονοκέφαλο της διατήρησης και της αναγνώρισής του ως διατηρητέου σήμερα. Την αδυναμία της πώλησής του στη σωστή τιμή λόγω της υποβάθμισης της περιοχής. Αν ξεκολλούσε εκ βάθρων το όμορφο αρχοντικό και το πήγαινε στη Δεξαμενή θα έπαιρνε μεγάλη αξία. Αν το πήγαινε Τορόντο, το κράτος θα της έδινε μισθό απλά για να το συντηρεί. Δρόμοι με ονόματα Γάλλων αριστοκρατών, δείγματα μιας λαμπερής αστικής ζωής στις δίπατες κατοικίες, καφενεία, ταβέρνες σχολεία, όπως το περίφημο ιδιωτικό σχολείο του Αλαβάνου, βαριετέ, επιθεωρήσεις με το θελκτικό όνειρο της αστυφιλίας. Η κάποτε λαμπρή εικόνα έχει αντικατασταθεί από φτωχούς ανθρώπους και ερείπια. Από τις οικοδομές που η πολιτεία έκρινε άξιες να χαρακτηριστούν διατηρητέες, κάποιες κατεδαφίστηκαν εκτός νόμου, άλλες πέφτουν από μόνες τους λόγω ανύπαρκτης συντήρησης. Η εικόνα δείχνει ότι όλα έχουν αφεθεί στη μοίρα τους.

Από τις οικοδομές που κρίθηκαν άξιες να χαρακτηριστούν διατηρητέες, κάποιες κατεδαφίστηκαν, άλλες πέφτουν μόνες τους. Η εικόνα δείχνει ότι όλα έχουν αφεθεί στη μοίρα τους.

Η διαδρομή από τη **Μελισσόπετρα της Γορτυνίας** των αδελφών **Πολίτη**, του Σπυρίδωνα και του Νικόλαου, ήταν ανοδική και πρωτοπόρος. Μετά την εμπορική δραστηριότητά τους σε είδη τροφίμων το 1926 εγκαινίασαν σε σημείο μεγάλης προβολής *Λιοσίων και Κωνσταντίνου Παλαιολόγου* και σε μια περιοχή ακμάζουσα που γραφόταν η κοινωνική ιστορία της Αθήνας και δίπλα στον συγκοινωνιακό κόμβο των τρένων ένα ξενοδοχείο ορόσημο για τη δοξασμένη συνοικία. Την άνοδο και την πτώση της περιοχής γύρω από την **πλατεία Βάθη** και τον **σταθμό Λαρίσης**, που για πολλά χρόνια αφέθηκε στην τύχη του, ακολούθησε και αυτό το κτίριο. Ανοίγοντας την κεντρική πόρτα αποκαλύπτεται μπροστά σου το κεντρικό κλιμακοστάσιο, ένα έργο τέχνης, ταπετσαρίες διάφορων περιόδων που καλύπτουν τις ατέλειες του σοβά, κομοδίνα, καλόγεροι, ντουλάπες, κοινόχρηστα λουτρά, ψηλοτάβανα δωμάτια και μια πινακίδα στην ταράτσα ορόσημο της επωνυμίας του ξενοδοχείου που δεσπόζει στην είσοδο της Λιοσίων και γράφει **Sans Rival**. Ένα βιβλίο πελατών από το παρελθόν, θεατρικά κειμήλια περιφερειακών θιάσων που έρχονταν για να δώσουν παραστάσεις και βρέθηκαν, έχουν κρατηθεί.

Η Αναγέννηση και η γοητευτική πατίνα της Αθήνας του 20ού αιώνα συγκινεί αποδεδειγμένα την **Brown Hotel** και τον ιδιοκτήτη της **Λεόν Αβιγκάντ**, που πιστεύει και επενδύει έμπρακτα στον αστικό πολιτισμό και μας το μεταδίδει. Τα ξεθωριασμένα πορτοκάλι με μπλε πλεκτρίκ γράμματα της εναπομένουσας επιγραφής από το δυνατό φως του αττικού ουρανού σε ένα κλίμα αισιοδοξίας και οικονομικής ευρωστίας θα ξαναλάμψουν πάλι σε αποχρώσεις ίσως φλούο.

«Η ημέρα μετά την πανδημία θα αποκαλύψει ένα πολύ διαφορετικό πρόσωπο της πόλης» υποστηρίζει η αρχιτεκτονική ομάδα των **Urban Soul Project**, που έχει αναλάβει την ανακαίνιση του εμβληματικού ξενοδοχείου της Λιοσίων. Η υπεύθυνη της αρχιτεκτονικής ομάδας, **Μαρία Τσαφτάρη**, αναφέρει: *«Η αρχιτεκτονική προσέγγιση ήταν σύμφωνη με τα αρχικά στοιχεία της οικοδόμησης ώστε να μην αλλοιωθεί ο υφιστάμενος χαρακτήρας του κτιρίου. Το νέο στοιχείο του δωματίου είναι ο κύβος του WC που προστέθηκε. Η νέα σχεδιαστική αντιμετώπιση ακολουθεί τον χαρακτήρα του. Όταν έγινε τη περίοδο του Μεσοπολέμου ανέδειξε το οικιστικό περιβάλλον της περιοχής και κυρίως κατασκευάστηκε σαν ξενοδοχείο. Αυτό είναι σπάνιο γιατί τα κτίρια που επιλέγονται για ξενοδοχεία σήμερα στην Αθήνα είναι κυρίως επαγγελματικοί χώροι. Εδώ έχουμε κάτι πολύ σημαντικό, την ταύτιση της χρήσης. Διαθέτει έντονο διάκοσμο ενώ δεν ανήκει σε συγκεκριμένο αρχιτεκτονικό κίνημα, αλλά εμπεριέχει στοιχεία από πολλά κινήματα ώστε να το χαρακτηρίσουμε εκλεκιστικό. Είχε επίσης περίτεχνο κεντρικό κλιμακοστάσιο, μαρμάρινα σκαλιά και ξύλινη κουπαστή, κάποια μοναδικά στοιχεία για την εποχή του, όπως το ζεστό νερό στα δωμάτια. Διέθετε κουρείο, βιβλιοθήκη, αίθουσες ανάγνωσης, το χρησιμοποιούσαν ηθοποιοί για διαμονή τους μια και η περιοχή ήταν γεμάτη θέατρα και παρέμεινε αναγνωρίσιμο αρχιτεκτονικό στολίδι σε μια παρακμιακή περιοχή, όπως μετατράπηκε η συνοικία αργότερα. Η αξία του κτιρίου αφενός και αφετέρου η δυναμική του ομίλου της Brown hotels μας έδωσαν την ώθηση μιας μοναδικής ανακαινίσεως. Ένα μπιστρό στο ισόγειο που θα ακολουθεί την υπόλοιπη αισθητική θα παραμείνει ανοιχτό στο κοινό καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας. Η πρόταση και η εκ βάθρων ανακαίνιση πιστεύουμε πως θα επιφέρει μεγάλες αλλαγές στην περιοχή. Είναι ένα έναυσμα αυτή η επαναχρησιμοποίηση που συζητιέται πολύ ήδη. Είναι μια εμπειρία για τον ταξιδιώτη. Έχουμε μεγάλη πίστη στο όραμά μας. Κόσμος μάς επισκέπτεται κατά τη διάρκεια των καθημερινών εργασιών υποδομής από περιέργεια, γιατί θέλει να δει. Όσοι καταλαβαίνουν, ενθουσιάζονται.*

Η έννοια του πολιτιστικού τουρισμού αναπτύχθηκε πρόσφατα. Παλιότερα, το ταξίδι εξυπηρετούσε μια ανάγκη. Ο κόσμος ταξίδευε για να δει τους συγγενείς του, έναν γιατρό, ή για επαγγελματικούς λόγους. Σήμερα ταξιδεύει για να αποκτήσει εμπειρίες. Η τάση που αναπτύχθηκε από το 1950 και μετά την εποχή της πανδημίας θα εκτοξευτεί. Η Αθήνα σαν προορισμός είναι το επόμενο μεγάλο σχέδιο που θα απλωθεί πανευρωπαϊκά και προφανώς παγκοσμίως. Γίνονται πολλά έργα αυτή τη στιγμή με εντυπωσιακές καινοτόμες ιδέες που θα επιφέρουν μεγάλες αλλαγές στη πόλη» καταλήγει.

Γεννημένος και μεγαλωμένος σε ένα από τα αρχοντικά της περιοχής, ο ιστοριοδίφης συγγραφέας **Κώστας Χρ. Χατζιώτης** γράφει στο βιβλίο του *«Η Παλιά Γειτονιά»* ότι χρειάστηκε να κυλήσουν αρκετές δεκαετίες για να συνειδητοποιήσουμε πόσο ακριβά έχει πληρώσει ο ψυχικός μας κόσμος την πρόοδο και τις πολυκατοικίες με όλα τα σύγχρονα κομφόρ. *«Η γειτονιά μας, που σήμερα δεν υπάρχει πια, έχει υποκύψει στο κύμα της ισοπέδωσης των πάντων»* υποστηρίζει. Όσοι μαθαίνουν για την περιοχή και την ιστορία της λένε ότι επιβάλλεται και της αξίζει μια μεγάλη αλλαγή. Μέσα από τις στάχτες θα αναδυθεί ξανά κι όσοι μπορούν δίνουν μια δεύτερη ευκαιρία στα πολύπαθα τετράγωνα για να ζήσουν μια αναγέννηση. Αρχίζοντας έστω από κάποιες γωνίες της, όπως 100 χρόνια πριν... A

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΕΛΛΑΔΑ—2021

ΑΝΟΙΧΤΟΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821. Και μετά;

Η **ATHENS VOICE** και ο **Δήμος Αθηναίων** συνδιοργανώνουν μεγάλη εικαστική δράση υπό την αιγίδα της **Επιτροπής «Ελλάδα 2021»**, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης, με τίτλο «200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821. Και μετά;».

Καλλιτέχνες καλούνται να φιλοτεχνήσουν ένα έργο που θα αφορά το πώς βλέπουν την Ελλάδα σήμερα. Κριτική Επιτροπή θα επιλέξει τα 21 επικρατέστερα έργα που θα πληρούν αισθητικά και εννοιολογικά την ιδέα της Δράσης.

Μάθε περισσότερα:
athensvoice.gr

ΒΡΑΒΕΙΑ

- Τα 3 καλύτερα, σύμφωνα με την Κριτική Επιτροπή, έργα θα βραβευτούν με το χρηματικό ποσό των **€10.000** που θα καλύψει η εταιρεία **Groupama.**

- Τα πρώτα 200 έργα που θα σταλούν ψηφιακά στην Athens Voice θα τυπωθούν παρουσία του καλλιτέχνη σε 4 αντίτυπα με ψηφιακή μεταξοτυπία 35Χ50 από την **Technoprana** και θα χαριστούν στους καλλιτέχνες. Με την υποστήριξη της εταιρείας **Παλίρροια.**

- **On line γκαλερί** Όλα τα έργα θα αναρτώνται στον ιστότοπο της Athens Voice.

- **Έκθεση:** Τα έργα θα εκτεθούν, εφόσον το επιτρέψουν οι συνθήκες, το φθινόπωρο σε μια μεγάλη έκθεση σε χώρο Τέχνης του **Δήμου Αθηναίων.**

- **Διάρκεια:** Οι καλλιτέχνες μπορούν να στείλουν ψηφιακά το έργο τους μέχρι τις **31/8/2021** στο mail **art1821@athensvoice.gr**

- **Τεύχος-Αφιέρωμα:** Όλα τα έργα θα δημοσιευτούν σε ειδικό Τεύχος-Αφιέρωμα με εξώφυλλο το έργο που θα κερδίσει το πρώτο βραβείο.

OPEN CALL

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Groupama | Technoprana Digital printing | ΠΑΛΙΡΡΟΙΑ

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ | ATHENS voice

ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ, ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΘΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΥΤΩΝ, ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΗΜΕΡΑ

Του **ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ**

Η ζωή σε έναν ξενώνα κακοποιημένων γυναικών

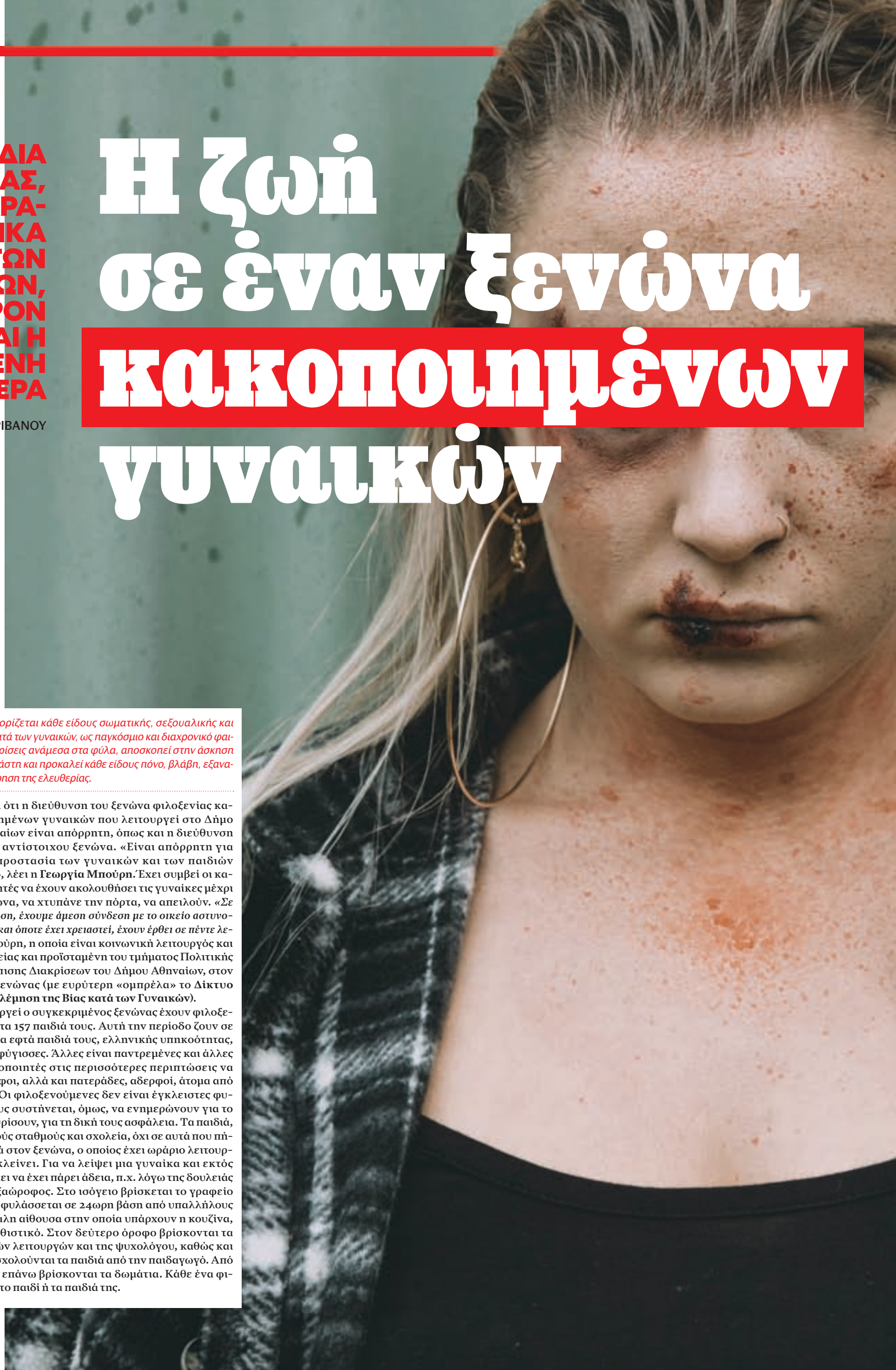

Ως ενδοοικογενειακή βία ορίζεται κάθε είδους σωματικής, σεξουαλικής και ψυχολογικής βίας. Η βία κατά των γυναικών, ως παγκόσμιο και διαχρονικό φαινόμενο, βασίζεται σε διακρίσεις ανάμεσα στα φύλα, αποσκοπεί στην άσκηση ελέγχου εκ μέρους του δράστη και προκαλεί κάθε είδους πόνο, βλάβη, εξαναγκασμό και αυθαίρετη στέρηση της ελευθερίας.

Δεν ήξερα ότι η διεύθυνση του ξενώνα φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών που λειτουργεί στο Δήμο Αθηναίων είναι απόρρητη, όπως και η διεύθυνση κάθε αντίστοιχου ξενώνα. «Είναι απόρρητη για την προστασία των γυναικών και των παιδιών τους», λέει η **Γεωργία Μπούρη**. Έχει συμβεί οι κακοποιητές να έχουν ακολουθήσει τις γυναίκες μέχρι τον ξενώνα, να χτυπάνε την πόρτα, να απειλούν. *«Σε κάθε περίπτωση, έχουμε άμεση σύνδεση με το οικείο αστυνομικό τμήμα της περιοχής και όποτε έχει χρειαστεί, έχουν έρθει σε πέντε λεπτά»*, αναφέρει η Γ. Μπούρη, η οποία είναι κοινωνική λειτουργός και σύμβουλος ψυχικής υγείας και προϊσταμένη του τμήματος Πολιτικής Ισότητας και Αντιμετώπισης Διακρίσεων του Δήμου Αθηναίων, στον οποίο υπάγεται και ο ξενώνας (με ευρύτερη «ομπρέλα» το **Δίκτυο Δομών για την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών**).

Από το 2014 που λειτουργεί ο συγκεκριμένος ξενώνας έχουν φιλοξενηθεί 153 γυναίκες και τα 157 παιδιά τους. Αυτή την περίοδο ζουν σε αυτόν έξι γυναίκες με τα εφτά παιδιά τους, ελληνικής υπηκοότητας, μετανάστριες και προσφύγισσες. Άλλες είναι παντρεμένες και άλλες σε σχέση, με τους κακοποιητές στις περισσότερες περιπτώσεις να είναι σύζυγοι ή σύντροφοι, αλλά και πατεράδες, αδερφοί, άτομα από το φιλικό περιβάλλον. Οι φιλοξενούμενες δεν είναι έγκλειστες φυσικά, βγαίνουν έξω, τους συστήνεται, όμως, να ενημερώνουν για το πού πάνε και πότε θα γυρίσουν, για τη δική τους ασφάλεια. Τα παιδιά, επίσης, πάνε σε παιδικούς σταθμούς και σχολεία, όχι σε αυτά που πήγαιναν, αλλά σε κοντινά στον ξενώνα, ο οποίος έχει ωράριο λειτουργίας, στις 11 το βράδυ κλείνει. Για να λείψει μια γυναίκα και εκτός αυτής της ώρας θα πρέπει να έχει πάρει άδεια, π.χ. λόγω της δουλειάς της. Ο ξενώνας είναι εξαώροφος. Στο ισόγειο βρίσκεται το γραφείο των φυλάκων (ο χώρος φυλάσσεται σε 24ωρη βάση από υπαλλήλους του δήμου) και μια μεγάλη αίθουσα στην οποία υπάρχουν η κουζίνα, η τραπεζαρία και το καθιστικό. Στον δεύτερο όροφο βρίσκονται τα γραφεία των κοινωνικών λειτουργών και της ψυχολόγου, καθώς και το play room όπου απασχολούνται τα παιδιά από την παιδαγωγό. Από τον δεύτερο όροφο και επάνω βρίσκονται τα δωμάτια. Κάθε ένα φιλοξενεί μία γυναίκα με το παιδί ή τα παιδιά της.

1η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών

Στις 25 Νοεμβρίου, Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, η Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, παρουσίασε την 1η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών. Σύμφωνα με την έκθεση:

• Την περίοδο αναφοράς (ένα έτος) στους ξενώνες φιλοξενίας φιλοξενήθηκαν συνολικά 269 γυναίκες και 270 παιδιά. Οι 96 γυναίκες ήταν προσφύγισσες και τα 117 παιδιά ήταν προσφυγόπουλα.

• Η επικρατέστερη μορφή βίας με ποσοστό 79% ήταν η ενδοοικογενειακή βία. Ακολουθούν με 6% ο βιασμός, η σεξουαλική παρενόχληση 3%, σε ποσοστό 2% το trafficking, 1% «Άλλο» μορφή βίας, ενώ το 8% εκ του συνόλου των γυναικών θυμάτων που φιλοξενήθηκαν δεν αποκάλυψαν αυτά τα στοιχεία.

• Στο 53% των περιπτώσεων η σχέση θύματος/θύτη ήταν συζυγική (νυν και πρώην) και σε ποσοστό 21% συντροφική (νυν και πρώην). Το 9% κατήγγειλε ότι ο θύτης ήταν μέλος της οικογένειας (πατέρας, αδελφός ή άλλος συγγενής), ενώ το 8% εκ του συνόλου ανέφερε ότι ο θύτης είναι «Άλλο». Το 9% δεν αποκάλυψε τα στοιχεία αυτά.

© SINITTA LEUNEN, UNSPLASH

ΟΙ ΠΙΟ ΣΥΝΗΘΙΣΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΙΑ, Η ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ, Η ΛΕΚΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ, Η ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΚΟΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ, Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΟΣΤΕΡΗΣΗ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΚΟΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ.

Τα τρία στάδια του κύκλου της βίας

Η Γ. Μπούρη, η οποία έχει εργαστεί και στον πρώτο ξενώνα φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών που λειτούργησε στην Ελλάδα, το 1993, από τον Δήμο Αθηναίων και τη Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, σημειώνει ότι ο κύκλος της βίας έχει πάντα τρία στάδια: Το πρώτο είναι το στάδιο όπου «χτίζεται» η ένταση: Σε αυτή τη φάση υπάρχει συσσώρευση στρες και ένταση συναισθημάτων. Μπορεί να διαρκέσει από λίγες μέρες έως αρκετά χρόνια και η κακοποίηση είναι συνήθως λεκτική και ψυχολογική. Το δεύτερο είναι το στάδιο της έκρηξης της βίας: το βίαιο «ξέσπασμα» μπορεί να περιλαμβάνει διάφορες μορφές κακοποίησης και να είναι ιδιαίτερα σκληρό, αν ο δράστης βρίσκεται κάτω από έντονο στρες, ή/και υπό την επήρεια τοξικών ουσιών/αλκοόλ. Εκτός από το πολύ ξύλο συχνός είναι και ο βιασμός, με την ειδικό να σημειώνει ότι οι άντρες πολλές φορές «επιβεβαιώνονται» μέσα από αυτόν. Το τρίτο είναι το στάδιο της επανόρθωσης: Μετά την καταστροφή και τις πληγές της βίας, ο δράστης προσπαθεί να επανορθώσει. Γι' αυτό το λόγο γίνεται ιδιαίτερα στοργικός, φαίνεται μετανιωμένος και πείθει το θύμα ότι δεν θα συμπεριφερθεί ποτέ ξανά με τον ίδιο τρόπο. Και μετά πάλι από την αρχή. Αυτό το πηγαινέλα μπορεί, πολλές φορές, να απομακρύνει το θύμα από το οικογενειακό του περιβάλλον. *«Φανταστείτε μια κακοποιημένη γυναίκα η οποία θα πει στον αδερφό της, για παράδειγμα, ότι ο σύζυγός της τη χτυπάει. Θα της πει να τα μαζέψει και να πάει να μείνει στο σπίτι του. Εάν η γυναίκα μετά γυρίσει και πάλι στον κακοποιητή και, πολύ περισσότερο, αν αυτός ο κύκλος επαναληφθεί αρκετές φορές, διαταράσσονται οι σχέσεις εμπιστοσύνης. Εμείς, στον ξενώνα, προσπαθούμε να ενδυναμώσουμε τη γυναίκα να πλησιάσει ξανά το στενό της οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον γιατί είναι πολύ σημαντικό να έχει υποστήριξη, όποια κι αν είναι η απόφασή της. Και φυσικά να καταλάβει τι ακριβώς έχει συμβεί ώστε μετά να αποφασίσει αν θέλει να παραμείνει σε μια βίαιη σχέση ή αν θέλει να ζήσει χωρίς τον άνθρωπο που την κακοποιεί».*

Τα βασικά χαρακτηριστικά του θύτη και του θύματος

Του θύτη: Χαμηλή αυτοεκτίμηση, κοινωνική δυσπροσαρμογή/ προβλήματα κοινωνικής συμμόρφωσης, συναισθηματική αστάθεια, πίστη στους παραδοσιακούς ρόλους των φύλων και στην υπεροχή των ανδρών έναντι των γυναικών, έντονο άγχος / προβλήματα ελέγχου των παρορμήσεων, παθολογική ζήλια και εξάρτηση από σύντροφο.
Του θύματος: Χαμηλή αυτοεκτίμηση, εξάρτηση, πίστη στους παραδοσιακούς ρόλους των φύλων και στην υπεροχή των ανδρών έναντι των γυναικών, ενοχικά άτομα, εμπειρίες κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία. Οι πιο συνηθισμένες μορφές κακοποίησης συζύγου και συντρόφου είναι η σωματική βία, η σεξουαλική κακοποίηση, η λεκτική επιθετικότητα, η συναισθηματική και ψυχολογική κακομεταχείριση, η οικονομική αποστέρηση και η κοινωνική κακομεταχείριση.

Η διαδικασία της θυματοποίησης

Η Γ. Μπούρη επισημαίνει ότι το θύμα σιγά-σιγά και λίγο-λίγο μπαίνει στη διαδικασία να μένει σε μια κακοποιητική σχέση. Παράγοντες που ευνοούν αυτή την κατάσταση είναι η οικονομική εξάρτηση από τον κακοποιητή, διάφοροι κοινωνικοί λόγοι που δυσκολεύουν το θύμα να χωρίσει, για παράδειγμα αν ζει στην επαρχία, ενώ πολλές φορές μπαίνουν στη μέση και τα παιδιά, με τα θύματα να θεωρούν ότι αν χωρίσουν θα τους κάνουν κακό, ενώ στην πραγματικότητα συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο. Σε κάθε περίπτωση, λέει, μέσα σε μια κακοποιητική σχέση και τα παιδιά είναι κακοποιημένα, μπορεί όχι άμεσα αλλά σίγουρα έμμεσα.
Για να μπει στον ξενώνα κάποια γυναίκα υπάρχει μια διαδικασία η οποία ξεκινάει με μια επίσκεψη ή ένα τηλεφώνημα σε συμβουλευτικό κέντρο – αν πρόκειται για επείγουσα κατάσταση η γραμμή SOS 1590 λειτουργεί όλο το 24ωρο, όλες τις ημέρες του χρόνου. Και από την ημέρα που η γυναίκα-θύμα μπει στον ξενώνα, μπορεί να παραμείνει σε αυτόν για τρεις μήνες, έχοντας δικαίωμα να ζητήσει δύο επιπλέον τρίμηνες παρατάσεις, την ανάγκη των οποίων θα επιβεβαιώσει το επιστημονικό προσωπικό του ξενώνα. Στη διάρκεια της παραμονής της θα υπάρξει φροντίδα για εκκρεμή νομικά θέματα (μηνύσεις, δικαστικά κ.λπ. ή τα απαραίτητα έγγραφα για τις προσφύγισσες), αλλά και για την εύρεση σπιτιού για τη συνέχεια, ενώ το Job Center είναι ένα πρόγραμμα που βοηθάει στην αναζήτηση εργασίας (από φέτος ο ΟΑΕΔ δίνει μόρια στις κακοποιημένες γυναίκες ώστε να προηγούνται σε επιδοτούμενα προγράμματα).
Το ουσιαστικό, όμως, σημειώνει η Γ. Μπούρη, είναι να καταλάβει το θύμα τι ακριβώς συμβαίνει και μετά να αποφασίσει το ίδιο τι θέλει να κάνει, αν θα παραμείνει σε μια βίαιη σχέση ή αν θα συνεχίσει τη ζωή του χωρίς τον κακοποιητή, σε ένα υγιές περιβάλλον. *«Κατά τη γνώμη μου, δύο είναι οι δρόμοι: Είτε η γυναίκα θα φύγει, είτε θα οδηγήσει τον σύντροφό της σε θεραπεία. Ουσιαστική θεραπεία, όμως, γίνεται με τη λεγόμενη ποινική διαμεσολάβηση, όπου το ζευγάρι ξεκινάει θεραπεία σε εξειδικευμένα δημόσια κέντρα με τη σύμφωνη γνώμη και των δύο. Τα αποτελέσματα εξαρτώνται από το πόσο και τα δυο άτομα από το ζευγάρι θέλουν πραγματικά να ξεφύγουν από την κακοποιητική σχέση και ιδιαιτέρως ο θύτης».* A

ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΝΑ ΝΕΤΡΕΜΠΚΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΓΙΟΥΣΙΦ ΕΪΒΑΖΟΦ

Ο **ΒΑΣΙΛΗΣ ΛΟΥΡΑΣ**, ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ, ΓΡΑΦΕΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕ ΤΗΝ **ΑΝΝΑ ΝΕΤΡΕΜΠΚΟ** ΚΑΙ ΤΟΝ **ΓΙΟΥΣΙΦ ΕΪΒΑΖΟΦ** ΣΤΗ ΒΙΕΝΝΗ, ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΟΥ ALL STAR ΓΚΑΛΑ ΒΕΡΝΤΙ ΣΤΟ ΚΑΛΛΙΜΑΡΜΑΡΟ

INFO: Η **Άννα Νετρέμπκο** και ο **Γιουσίφ Εϊβάζοφ** θα συναντήσουν στη σκηνή του Καλλιμάρμαρου την **Ανίτα Ρατσβελισβίλι** και τον **Δημήτρη Πλατανιά**, σε ένα All Star Γκαλά Βέρντι στις 10 Ιουλίου. Την **Ορχήστρα της ΕΛΣ** θα διευθύνει ο **Φιλίπ Ωγκέν**. Μέγας δωρητής Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Χορηγός Lidl Hellas. Υποστηρικτής Porsche. Προπώληση εισιτηρίων www.ticketservices.gr & www.nationalopera.gr

Το βίντεο της συνέντευξης με την Άννα Νετρέμπκο και τον Γιουσίφ Εϊβάζοφ είναι διαθέσιμο στην τηλεοπτική πλατφόρμα ERTflix.

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΝΑ ΝΕΤΡΕΜΠΚΟ και τον σύντροφό της, τον διακεκριμένο τενόρο **Γιουσίφ Εϊβαζοφ**, έγινε το Σάββατο 12 Ιουνίου στη σουίτα Μαντάμ Μπαττερφλάι των 180 τετραγωνικών μέτρων, στο ιστορικό ξενοδοχείο της Βιέννης Sacher Hotel. Και αν το όνομα σας θυμίζει κάτι, είναι γιατί από αυτό το ξενοδοχείο ξεκίνησε το 1832 το πιο διάσημο έδεσμα της αυστριακής πρωτεύουσας, το sachertorte, ένα κέικ σοκολάτας με μαρμελάδα βερίκοκο και επικάλυψη σοκολάτας. Όλες οι αγωνίες και τα άγχη που είχα περιμένοντας να συναντήσω για πρώτη φορά από κοντά την κορυφαία σοπράνο του 21ου αιώνα, εξανεμίστηκαν από το πρώτο λεπτό. Για να σπάσει τον πάγο απαρίθμησε όλες τις ελληνικές λέξεις που γνωρίζει, μέτρησε στα ελληνικά μέχρι το 20, εκμυστηρεύτηκε τη μεγάλη επιθυμία της να φάει καρπούζι όταν φθάσει στην Αθήνα, ενώ ενδιαφέρθηκε να μάθει αν η Ελλάδα θα επιτρέψει σε Ρώσους τουρίστες να την επισκεφθούν φέτος το καλοκαίρι. Κάθεται δίπλα στον Γιουσίφ Εϊβάζοφ, με τον οποίο γνωρίστηκαν το 2014 όταν συμπρωταγωνίστησαν στη *«Μανόν Λεσκώ»* στην όπερα της Ρώμης, και η γλώσσα του σώματος αποκαλύπτει τη μεγάλη αγάπη και τον σεβασμό που τρέφει ο ένας για τον άλλο. Όταν ανοίγουν οι κάμερες του δίνει πάντα την προτεραιότητα στις απαντήσεις και πολύ συχνά τον διακόπτει για να τον πειράξει με τις χιουμοριστικές ατάκες της.

Δύο βράδια νωρίτερα η Νετρέμπκο είχε αποθεωθεί στην Κρατική Όπερα της Βιέννης, ως *Λαίδη Μάκβεθ*, στη νέα σκηνοθεσία του Μπάρι Κόσκι. Τον προηγούμενο μήνα ερμήνευσε *Τόσκα* στο πλευρό του Γιόνας Κάουφμαν σε μουσική διεύθυνση Ζούμπιν Μέτα στο Σάλτσμπουργκ, ενώ στις αρχές της άνοιξης πρωταγωνίστησε μαζί με τον Γιουσίφ Εϊβάζοφ, μεταξύ άλλων, στον *"Ντον Κάρλο"* στο Μπολσόι, καθώς και στην *"Τουραντότ"*, και την *Τόσκα* στο Μαριίνσκι, υπό τη διεύθυνση του μαέστρου που την ανακάλυψε στα μέσα της δεκαετίας του '90, του θρυλικού Βαλερί Γκεργκίεφ. Για τα δικά της δεδομένα αυτό ήταν ένα πολύ χαλαρό πρόγραμμα – είναι γνωστό, άλλωστε, ότι σε κανονικές συνθήκες η Άννα Νετρέμπκο, δεν έχει ούτε μέρα κενή στο πρόγραμμά της σε ορίζοντα πενταετίας. Κι όμως η φετινή πανδημία τα άλλαξε όλα. Όχι μόνο πέρασε τα φετινά της γενέθλια στο νοσοκομείο, έχοντας ασθενήσει από covid, αλλά και οι περισσότερες από τις εμφανίσεις της σε όλο τον κόσμο ακυρώθηκαν. *«Για μένα»* σχολιάζει, *«η δυσκολία στην κατανόηση αυτής της πραγματικότητας ήταν ότι το κακό δεν συνέβη μόνο σ' εμάς αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο, κι αυτό είναι τρομακτικό. Νιώθεις σαν να μην υπάρχει διέξοδος και σαν να μην μπορείς να δεις το φως στο τέλος του τούνελ. Κι αυτό σχεδόν σε τρελαίνει, σε κάνει να αισθάνεσαι άσχημα ψυχολογικά. Ξέρω πολλούς που λύγισαν μέσα σε αυτήν την κατάσταση»*.

Και όμως μετά από όλα αυτά είναι αισιόδοξη, σε πολύ καλή διάθεση και χαρούμενη που σιγά-σιγά οι πολιτιστικές δραστηριότητες σε όλη την Ευρώπη αρχίζουν να ανοίγουν ξανά. Η ίδια πέρασε ποιοτικό χρόνο με τον Εϊβάζοφ και τον γιο της Τιάγκο ανάμεσα στη μόνιμη κατοικία της στη Βιέννη και τη χώρα καταγωγής της, τη Ρωσία.

Πριν ακόμα ξεκινήσω να τους ρωτώ αυτά που έχω ετοιμάσει, απαντώ στις δικές τους απορίες, για το Καλλιμάρμαρο *«πόση είναι η μέγιστη χωρητικότητα;»*, αλλά κυρίως για τη θερμοκρασία που θα έχει η Αθήνα στις αρχές Ιουλίου. Αν και συνηθισμένοι από τις υψηλές θερμοκρασίες στα καλοκαιρινά φεστιβάλ της Ιταλίας, η πιθανότητα θερμοκρασιών στους 35 βαθμούς και άνω, τους τρομάζουν. Δεν έχουν τραγουδήσει ξανά με τον **Δημήτρη Πλατανιά**, αλλά τον γνωρίζουν και τον εκτιμούν, καθώς έχουν παράλληλες πορείες στα ευρωπαϊκά θέατρα και ανυπομονούν να βρεθούν μαζί του επί σκηνής. Αντιθέτως με την **Ανίτα Ρατσβελισβίλι** έχουν βρεθεί πολλές φορές στη Μετροπόλιταν Όπερα και αμέσως μετά την Αθήνα, θα συναντηθούν και στη Νάπολη για να τραγουδήσουν *Τροβατόρε*: *«Τη λατρεύω την Ανίτα, είναι φανταστική τραγουδίστρια. Και είδαμε και την εκπληκτική συναυλία που έδωσε στην Ελλάδα (σ.σ. στη Ρωμαϊκή Αγορά) πέρσι! Είναι υπέροχη»*, τονίζει η Νετρέμπκο.

Τους ρωτώ πώς σκέφτονται τον κόσμο της όπερας μετά την πανδημία. *«Πιστεύω ότι η επιστροφή του κοινού στα θέατρα δεν θα είναι εύκολη. Όχι μόνο η επιστροφή στις παραστάσεις, αλλά η επιστροφή στην κανονική ζωή. Ακόμα και τώρα ο κόσμος καμιά φορά φοβάται να πάει στα μαγαζιά, επειδή έχει τρομάξει επί πολύ καιρό»* σχολιάζει η Άννα και ο Γιουσίφ συνεχίζει: *«Οι άνθρωποι πρέπει να μάθουν να ζουν με αυτό και να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα. Δουλεύουμε στο θέατρο, βγαίνουμε στη σκηνή, έχουμε εκατό άτομα στη χορωδία επί σκηνής... Έχουμε εκατό άτομα στο πιτ της ορχήστρας, τους μουσικούς, τους τεχνικούς... Έτσι ζούμε με αυτό το δεδομένο. Φυσικά και πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, να λαμβάνουμε μέτρα κλπ. Όμως δεν μπορείς να κλειστείς σε ένα δωμάτιο και να μη βγαίνεις ποτέ έξω. Δεν μπορείς να το κάνεις αυτό. Πρέπει να ζήσεις τη ζωή σου. Φυσικά και είναι δύσκολο αλλά πιστεύω ότι οι άνθρωποι θα καταλάβουν και σιγά σιγά θα επιστρέψουν στο θέατρο»*.

Και οι δύο μελετούν καθημερινά για να κάνουν το ντεμπούτο τους σε νέους ρόλους. Υπάρχει ρίσκο στις επιλογές ή κινούνται πάντα σε ένα πλαίσιο ασφάλειας; *«Δεν είμαι ποτέ σίγουρη αν ένας ρόλος είναι τέλειος για μένα, αλλά ξεκινώ και έχω μια διαίσθηση. Ακολουθώ τη διαίσθησή μου και συνήθως έχω δίκιο»* λέει η Νετρέμπκο και συνεχίζει: *«Θα τολμήσω κάτι νέο αυτή τη χρονιά. Θα ερμηνεύσω τον ρόλο της Αμπιγκαΐλλε στον "Ναμπούκκο". Θα είναι ο ενδέκατος ρόλος μου από τον Βέρντι. Από τη Ναννέττα και την Τζίλντα, στον "Τροβατόρε", τη "Δύναμη του πεπρωμένου", τον "Μάκβεθ", την "Αΐντα" και την "Αμπιγκαΐλλε". Δεν είναι εύκολος, αλλά είναι πολύ καλός, σε διατηρεί σε φόρμα»*.
Ο Εϊβάζοφ συμπληρώνει: *«Φυσικά, πάντα υπάρχει ρίσκο, επειδή δεν ξέρεις πώς θα είναι όταν θα τραγουδήσεις ολόκληρη την όπερα, ακόμα και αν έχεις ερμηνεύσει ήδη κάποιες από τις άριες του έργου. Διότι όταν τραγουδάς όπερα δεν το κάνεις μόνο για ένα βράδυ. Προηγείται ένας μήνας ορχηστρικών, μουσικών και σκηνικών δοκιμών. Είναι μακρύς ο δρόμος για την πρεμιέρα και πάντα υπάρχει ρίσκο. Στη νέα σεζόν, θα κάνω για πρώτη φορά τον "Χορό μεταμφιεσμένων" του Βέρντι στο Βερολίνο. Επίσης επιστρέφω στον "Οθέλλο" μετά από επτά χρόνια. Είναι σαν να τραγουδάς μια νέα όπερα – πρέπει να μελετήσεις πολύ ξανά. Επιπλέον, για πρώτη φορά, αυτό το καλοκαίρι στη Βερόνα θα τραγουδήσω την "Καβαλλερία ρουστικάνα" και τους "Παλιάτσους". Είναι μια μεγάλη πρόκληση»*.

Ξεκινούμε μια μεγάλη συζήτηση για την κριτική, τα σχόλια στα social media, το star system της όπερας, τον τρόπο που η λυρική τέχνη σήμερα παρουσιάζεται και καταναλώνεται. *«Στις μέρες μας»* λέει γελώντας η Άννα *«εξαιτίας του διαδικτύου και του τεχνητού ήχου στην τηλεόραση και τις ηχογραφήσεις, κάθε τραγουδιστής είναι μια Μαρία Κάλλας ή ένας Φράνκο Κορέλλι. Απλώς αυξάνουμε την ένταση και ξεχνάμε τι σημαίνει να είναι κανείς καλός τραγουδιστής που μπορεί να ακούγεται μέχρι την τελευταία σειρά στον εξώστη και μέσα από την ορχήστρα. Τότε μπορείς να καταλάβεις στ' αλήθεια ποιος είναι ποιος, όχι μέσα από το διαδίκτυο, όπου τραγουδάει κανείς και είναι ήδη η Μαρία Κάλλας, καθώς ο ήχος ωραιοποιείται και προστίθενται αρμονικές»*.
«Πολλοί κριτικοί μου είπαν, σχεδόν δέκα χρόνια πριν, ότι θα έχανα τη φωνή μου μέσα σε ένα ή δύο χρόνια» λέει γελώντας η Νετρέμπκο και τονίζει: *«Ναι έκαναν λάθος, είμαι ακόμα εδώ. Πράγματι πιστεύω ότι όλοι περάσαμε από αυτή τη φάση, που, διαβάζεις κάποιες κακές κριτικές και σκέφτεσαι: "Ω, Θεέ μου, η καριέρα μου τελείωσε, η ζωή μου τελείωσε! Θεέ μου, όχι, δεν θα βγω έξω γιατί θα με κοιτάει ο κόσμος! Ω, έκανα κάτι κακό, γιατί εκείνος ο κριτικός έγραψε για μένα..."*. *Μπορούν να γράφουν ό,τι θέλουν. Πάντα θα υπάρχουν άνθρωποι που μας αγαπάνε και άλλοι που μας μισούν, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα γι' αυτό. Το καλύτερο που μπορούμε να κάνουμε είναι να είμαστε ειλικρινείς με τον εαυτό μας. Πρέπει να σου αρέσει η ερμηνεία σου. Φυσικά και μπορεί να έχεις μια καλή ή μια κακή ημέρα. Μπορείς πάντα να πεις: "Αύριο θα τα πάω καλύτερα". Σε αυτό το στάδιο νομίζω ότι είμαστε πολύ επαγγελματίες, ξέρουμε τι κάνουμε. Στέκομαι στα πόδια μου στον κόσμο της όπερας και καθένας μπορεί να πει ό,τι θέλει»*.
«Στις μέρες μας, πολλοί από αυτούς που γράφουν στο διαδίκτυο, δεν έχουν ιδέα για την όπερα ή τους τραγουδιστές. Είτε σε λατρεύουν και γράφουν όμορφα πράγματα για σένα είτε σε μισούν. Αν σε μισούν, ακόμα και να τραγουδάς σαν τον Φράνκο Κορέλλι, πάλι θα σε μισούν. Εγώ απλώς προχωρώ την καριέρα μου. Έχω τους ανθρώπους μου, το κοινό που με αγαπάει. Έρχονται στο θέατρο να με ακούσουν. Οι καλλιτεχνικοί διευθυντές μάς προσλαμβάνουν, έχουμε συμβόλαια. Έχουμε την τύχη τώρα να προγραμματίζουμε το 2026. Αυτό δείχνει την αγάπη του κόσμου. Μπορούν να γράφουν ό,τι θέλουν» καταλήγει ο Εϊβάζοφ.

Μετά από μια εντυπωσιακή καριέρα που την έχει φέρει στην κορυφή για περισσότερο από δύο δεκαετίες, η Νετρέμπκο ζει τη ζωή της απενοχοποιημένα και διαχειρίζεται την καριέρα της με μεγάλη αφοσίωση, αγάπη και χωρίς να φοβάται. Προφέρει τις λέξεις με αποφασιστικότητα και έχοντας απόλυτη συνείδηση των λεγομένων της. Στα 45 λεπτά της συνάντησής μας το μόνο όνομα που ανέφερε τρεις φορές ήταν η Μαρία Κάλλας: *«Είναι ένας θρύλος, όχι μόνο για τους Έλληνες αλλά και για τον υπόλοιπο κόσμο. Και ακόμα μετά από τόσα χρόνια και τόσους τραγουδιστές που τη διαδέχθηκαν, αυτή παραμένει η μία και μοναδική»* τονίζει κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στις ηχογραφήσεις και τη σκηνική της παρουσία: *«Έχω ακούσει όλες τις ηχογραφήσεις της. Η σκηνική της παρουσία ήταν αξεπέραστη. Αυτοί που την είδαν ζωντανά λένε ότι, αμέσως μόλις εμφανιζόταν στη σκηνή, έβλεπαν μόνο αυτήν, κανέναν άλλον, επειδή είχε αυτή τη φοβερή δύναμη σε κάθε κίνηση που έκανε»*. **A**

4 ΝΕΑ ΕΡΓΑ *με αφετηρία το* ΑΡΧΑΙΟ ΔΡΑΜΑ

Ο λόγος των αρχαίων τραγικών γίνεται αφετηρία έμπνευσης για τη δημιουργία νέων θεατρικών έργων χάρη στην ενδιαφέρουσα πρωτοβουλία ***ContemporaryAncients*** *του* ***Φεστιβάλ Αθηνών & Επιδαύρου*** *που ανεβάζει αυλαία στο Μικρό Θέατρο της Αρχαίας Επιδαύρου.*
Οι συγγραφείς τους και οι σκηνοθέτες των παραστάσεων μας συστήνουν την προσέγγισή τους.

Επιμέλεια: **ΙΩΑΝΝΑ ΓΚΟΜΟΥΖΑ**

© ΕΛΙΝΑ ΠΟΥΛΑΛΗ

«Η Φαίδρα καίγεται»

Αμάντα Μιχαλοπούλου

Ξεκίνησα γέρνοντας τη ζυγαριά του κειμένου από τον Ιππόλυτο στη Φαίδρα. Διάλεξα το δικό της όνομα για τον τίτλο του θεατρικού, άρα και τη δική της εκδοχή της ιστορίας. Η Φαίδρα μου αντιμετωπίζει τον ερωτισμό της ως κάλεσμα ζωής. Θέλει να ζήσει όχι νεάζουσα, αλλά έφηβη στην καρδιά. Γράφοντας αυτό το έργο, πατώντας πάνω στα αυλάκια που χάραξε η τραγωδία του Ευριπίδη αλλά και άλλες μεταγενέστερες ερμηνείες, αναρωτήθηκα πολλές φορές γιατί η παρατεταμένη εφηβεία επιτρέπεται αυταπόδεικτα στους άντρες και όχι στις γυναίκες. Στο συλλογικό υποσυνείδητο ένας άντρας μπορεί να παραμένει «αγόρι» που παίζει, που κυνηγάει άλλα κορίτσια, ενώ οι γυναίκες θεωρούνται αυτόχρημα κωμικές φιγούρες όταν αναζητούν νεότερους εραστές. Για τον Ευριπίδη, αλλά και τον στωικό Σενέκα, ή τον πιο «ηθικολόγο» Ρακίνα, η Φαίδρα είναι άμυαλη. Χρειάστηκε να γράψουν γυναίκες συγγραφείς γι' αυτή την εμβληματική παθιασμένη ύπαρξη (η Τσβετάγιεβα, η Γιουρσενάρ) ώστε να αποκατασταθεί η τιμή της, το μέτρο και η σημασία της επιθυμίας της.
Η δική μου Φαίδρα δεν πεθαίνει. Η τιμωρία της είναι η απώλεια του Ιππόλυτου, όχι η απώλεια της επιθυμίας. Τη φαντάζομαι μετά το τέλος του έργου να σηκώνεται, να γλείφει τις πληγές της και μετά από μια περίοδο πένθους να ορμά στη ζωή ξανά. Περιτριγυρίζεται από δυο νεαρές «θεές», την Άρτεμη και την Αφροδίτη, που διεκδικούν αθωότητα και αισθησιασμό και από τη μητέρα τους τη Λητώ, που μόλις πίνει, αρχίζει να συμμετέχει κι αυτή στο υπαρξιακό μεθύσι. Όλες μαζί φτιάχνουν το ψηφιδωτό μιας παλλόμενης και διεκδικητικής θηλυκότητας που δεν ακκίζεται και δεν κομπιάζει αλλά εκφράζει το πάθος της χωρίς ενοχές.

Η ματιά του
συγγραφέα

Η ματιά του
σκηνοθέτη

Γιάννης Καλαβριανός

Η Φαίδρα ερωτεύεται, κάνει την κίνηση των τολμηρών ανθρώπων, το αποκαλύπτει και το υπερασπίζεται. Λες και δεν θα μπορούσε να ερωτευθεί κάποιον άλλον, λες και δεν υπήρχαν άλλοι για να αποθεώσει. Εμφανίζεται πάνοπλη, όπως όσοι το εκφράζουν πρώτοι, και απολύτως αδύναμη, ακριβώς για τον ίδιο λόγο. Ο Ιππόλυτος, καλείται να την ακολουθήσει. Η απάντηση σε έναν έρωτα, όμως, όπως και η εκκίνησή του, δεν είναι ποτέ η συνισταμένη λογικών παραμέτρων. Όπως δεν ερωτευόμαστε τους φαινομενικά «ταιριαστούς», έτσι και δεν αρνούμαστε τους άλλους.
Τα καινούργια έργα, ακόμη κι αν βασίζονται σε παλαιότερα, δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται με τα εργαλεία και την προσέγγιση του παρελθόντος. Ειδικά, όταν επιχειρούμε να εξηγήσουμε συμπεριφορές που επηρεάζονται από το περιβάλλον και από τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο. Οι σημερινοί άνθρωποι, γυναίκες και άνδρες, δεν ερωτεύονται νεότερους για να ξανανιώσουν ή να αισθανθούν ωραίοι και ποθητοί, όπως ίσως στο παρελθόν, αφού σήμερα νιώθουν ωραίοι και ποθητοί. Και οι νεότεροι, μπορούν πολύ πιο εύκολα να διεκδικήσουν έναν έρωτα με διαφορά ηλικίας. Έτσι κι αλλιώς, ο έρωτας δεν χαρίζεται σε κανέναν, παραμένει σκοτεινός και έτοιμος να ξανακάψει τα πάντα.

**Η «Φαίδρα καίγεται» παρουσιάζεται στις 30-31/7, 21:30*

«Το σπίτι με τα φίδια»

Βαγγέλης Χατζηγιαννίδης

«Τραχίνιες». Το αποπαίδι των αρχαίων τραγωδιών. Ελάχιστα παιγμένες. Άγνωστες σχεδόν, τόσο στο ευρύ κοινό όσο και στη μεγαλύτερη μερίδα των καλλιτεχνών του θεάτρου. Αρκετοί μελετητές έχουν υποστηρίξει πως πρόκειται για έργο με ατελή δραματουργία, σαφώς υποδεέστερο του Οιδίποδα ή της Αντιγόνης, έργα που γράφτηκαν από το ίδιο χέρι. Ναι, υπάρχει κάποιο ίχνος αλήθειας: σε αυτή την τραγωδία δεν θα βρούμετη θαυμαστή, ανυπέρβλητη δομή του Οιδίποδα ούτε το ισχυρό πολιτικο-φιλοσοφικό διακύβευμα της Αντιγόνης. Θα βρούμε όμως άλλα. Λεπτές ψυχολογικές διακυμάνσεις και μικρές ανθρώπινες χειρονομίες που καθιστούν αδιανόητα σύγχρονο ένα έργο γραμμένο τέσσερις αιώνες προ Χριστού. Είναι η ιστορία ενός απελπισμένου έρωτα που καταλήγει στην καταστροφή.
Αυτή παραμένει η ραχοκοκαλιά και στην τωρινή μεταγραφή του έργου, μεταγραφή που επιχείρησα μετά από πρόταση του Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου. Αγωνίστηκα να διατηρήσω το στοιχείο μεταφυσικής ποίησης που διαπνέει το αρχαίο κείμενο και το μπόλιασα με ελαφρές δόσεις χιούμορ. Στη δική μας εκδοχή ο ρόλος του Ηρακλή εξαφανίστηκε ενώ, αντιθέτως, ο βουβός ρόλος της Ιόλης έγινε πρωταγωνιστικός. Η πιστή τροφός μεταλλάχθηκε σε φθονερή αντίζηλο. Δυο φαντάσματα (οι παλιές ιδιοκτήτριες του σπιτιού με τα φίδια, της οικίας δηλαδή των πρώων μας) επωμίζονται τη λειτουργία του χορού. Όλα είναι κάπως αλλιώς, αλλά το έργο του Σοφοκλή βρίσκεται ολόκληρο εδώ, υποφώσκει διαρκώς. Μακάρι η παράστασή μας να κινήσει την περιέργεια στον θεατή και να τον κάνει να ψάξει να διαβάσει το πρωτότυπο, να ανακαλύψει τον αρχαίο μύθο, την αρχαία κατασκευή. Αυτό το σκονισμένο διαμάντι.

© ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ελένη Σκότη

Τέλη της δεκαετίας του '70, στον κήπο μιας έπαυλης, η Διάνα περιμένει νέα για τον εξαφανισμένο από μέρες άνδρα της. Αντ' αυτού, εμφανίζεται η νεαρή ερωμένη του Ιόλη για να μείνει εδώ έως ότου εγκατασταθεί στο σπίτι που ετοιμάζει γι' αυτούς ο Ηρακλής… Έψαχνα χρόνια την ευκαιρία να συνεργαστώ με τον Βαγγέλη Χατζηγιαννίδη. Με ενδιαφέρει η προσέγγισή του στη γραφή και το ψυχολογικό ρεαλιστικό θέατρο γιατί θέλω ο θεατής να μπορεί να ταυτιστεί με την υπόθεση που διαδραματίζεται επί σκηνής. Αυτό το έργο μου κέντρισε την προσοχή γιατί έχει να κάνει με τον έρωτα πέρα από τα όρια, με την εμμονή που σε καταστρέφει. Ήταν πρόκληση για μένα να ανεβάσω παράσταση σε ανοιχτό θέατρο. Γι' αυτό δουλεύουμε πάνω στο κείμενο ώστε να ανοίξουμε τις διαστάσεις του συναισθήματος και να αγγίξει, στην κορυφαία του στιγμή, αυτές της αρχαίας τραγωδίας. Με ιντριγκάρει, όμως, και το χιούμορ του έργου, κάτι που προσπάθησα όσο μπορούσα να αναδείξω.

**Το «Σπίτι με τα φίδια» παρουσιάζεται στις 9-10/7, 21:3*

«γάλα αίμα»

Αλεξάνδρα Κ*

Από την πρώτη φορά που διάβασα τη Μήδεια –αφετηρία έμπνευσης για το *«γάλα αίμα»*– έβλεπα γύρω της ένα χωριό-μάτι. Ο Ευριπίδης βάζει τον χορό να είναι συμπονετικός προς την ηρωίδα του. Ένιωθα,όμως, να ελλοχεύει αυτό το μάτι που υπαγορεύει στη γυναίκα πώς να φέρει το θηλυκό της σώμα και συναίσθημα, πώς να τα ακρωτηριάζει στον βωμό της κοινωνικής συνοχής. Στη «Μήδεια» διαβάζω μια γυναίκα με παράπονο. Μετά την προδοσία και τον διωγμό της δεν έχει κανέναν ρόλο για να παίξει: κόρη, σύζυγος, μητέρα. Τώρα συνειδητοποιεί τη θυσία. Το κόστος, τη ματαιότητά της. Όπως το βλέπουμε κι εμείς τα τελευταία χρόνια, καθώς οι γυναίκες αποκτούν φωνή για να καταδείξουν το άδικο. Δεν είχα σκοπό να γράψω ένα επίκαιρο έργο. Το παράπονο των γυναικών γύρω μου το διάβαζα από μικρή και με έκαιγε.
Η δική μου ηρωίδα, η Ξένη, δεν έχει ούτε πολιτική σκέψη ούτε πολλές λέξεις στη φαρέτρα της. Δεν θέλει να σώσει τον κόσμο. Προτιμά να σκοτώσει τα κορίτσια της παρά να τα δει να γίνονται βορά της κοινωνίας. Τοποθέτησα την ιστορία στην ελληνική επαρχία λίγο μετά το τέλος του Εμφυλίου, εκεί και τότε που η ανθρώπινη ζωή δεν είχε την αξία που έχει σήμερα. Στα βάθη της σημερινής ελληνικής επαρχίας, η γυναικεία εμπειρία δεν έχει αλλάξει πολύ από τότε. Η Ξένη μου δεν είναι ξένη γιατί έρχεται από αλλού. Είναι ξένη γιατί καταλαβαίνει πως δεν της αξίζει να είναι εκεί. Η Ξένη μου λέγεται Ξένη από μια Πολυξένη που ήξερα, που δε σκέφτηκε ποτέ πως θα μπορούσε να είναι κάπου αλλού, κάπως αλλιώς, καλύτερα.

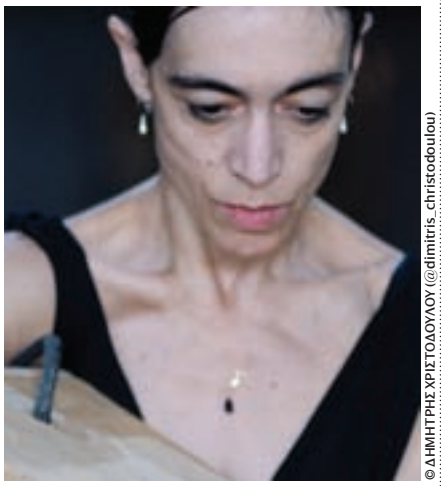

© ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ (@dimitris_christodoulou)

Γιάννος Περλέγκας

Η *«Μήδεια»* του Ευριπίδη, μετά τις *«Βάκχες»* του Ιάννη Ξενάκη που σκηνοθέτησα πριν τρία χρόνια στη ΛυρικήΣκηνή, εμφανίστηκε μέσα από ένα σύγχρονο ελληνικό έργο που βροντοφωνάζει για τα σπάνια προτερήματά του. Το έργο της Αλεξάνδρας είναι, κατά τη γνώμη μου, κόσμημα για την σύγχρονή μας δραματουργία. Έχουμε να κάνουμε με μια συγγραφέα που, ίσως και λόγω των θεατρικών σπουδών της, γνωρίζει τον παλμό του προφορικού λόγου και τον βαπτίζει μέσα στην υπέροχη ρυθμικότητα των δημοτικών μας τραγουδιών. Διαβλέπεις, δηλαδή, μια δική της, βαθιά εμπεδωμένη πρόσληψη των δημοτικών τραγουδιών, που τη χρησιμοποιεί προκειμένου να εξυπηρετήσει το θέμα του έργου της το οποίο την καίει ολόκληρη. Με τη θωράκιση λοιπόν μιας σπουδαίας γλωσσικής φόρμας, απομακρύνεται από τον ρεαλισμό και στοχεύει στην ποίηση. Η συνάντηση ενός σημαντικού ελληνικού έργου με μια ευλογημένη ομάδα συντελεστών και ηθοποιών, μας κάνει να αισθανόμαστε εξαιρετικά τυχεροί που δουλεύουμε αυτό το ζοφερό καλοκαίρι της επερχόμενης εθνικής κατάρρευσης.

**Το «γάλα αίμα» παρουσιάζεται στις 16-17/7, 21:30*

«Κρεουργία»

Γιάννης Μαυριτσάκης

Πρώτα εμφανίστηκαν εικόνες από το βαθύ διάστημα. Ανάμεσα στον στρατό των δορυφόρων του Elon, οι απομακρυσμένες περιοχές με την υπνωτιστική φαντασμαγορία. Το ένα μοτίβο μέσα στο άλλο, μια διαδοχή φωτεινών κρότων.Μετά ήρθε προς το μέρος μου η Αγαύη γυμνή, σέρνοντας τη μινκ γούνα της, με χειρονομίες πότε ράθυμης ντίβας και πότε ξαναμμένου κυνηγού.Δεν αντιστάθηκα λεπτό στη γοητεία της, την άφησα να μου διηγηθεί όλα όσα συνέβησαν στην αίθουσα συσκέψεων του ενδέκατου ορόφου.Μου μίλησε για τον ωραίο και μυστηριώδη Project Manager που είχε πρόσφατα αναλάβει δράση, για τον παθητικό γιο της που ακόμη δυσκολευόταν να αποφασίσει τον ρόλο του, τον ακόρεστο πατέρα της που πετούσε από γραφείο σε γραφείο στήνοντας παγίδες. Ο ένας είχε κατατροπώσει τον άλλον με αξιοζήλευτη ευρηματικότητα.Την ιστορία της μου επιβεβαίωσε και ο Αγγελιοφόρος που τα είχε παρακολουθήσει όλα live από το controlroom, εμπλουτίζοντας την πορνό μόρφωσή του με σκηνές εκλεπτυσμένης διαστροφής. Ο γιος της Πενθέας προσπάθησε να την διακόψει εισβάλλοντας στο πεδίο σε μια κατάσταση ντροπιαστικής αβουλίας, υπό την επήρεια ψυχοτρόπων πιθανότατα, με ανατριχίλες και σπασμούς στον καταβεβλημένο εγκέφαλό του, εκείνη όμως με μια μεγαλόπρεπη και απόλυτα κυριαρχημένη κίνηση τον άρπαξε από τα πυκνά μαλλιά του και τον ξανάβαλε μέσα της, εκεί από όπου έτσι κι αλλιώς δεν είχε βγει ποτέ. Για το τέλος η Αγαύη μού είχε μια έκπληξη, κάτι που με έκανε να την ερωτευτώ ακόμη πιο πολύ. Μου το αποκάλυψε στον ύπνο μου, αφού πρώτα είχα αποδειχθεί άξιος της εμπιστοσύνης της. Η *«Κρεουργία»* είναι εμπνευσμένη από τις *«Βάκχες»*.

© ΕΛΙΝΑ ΓΙΟΥΝΑΝΗ

Γιώργος Σκεύας

Η αναμόχλευση του μύθου των Βακχών συναντά το ά-λογο της μνήμης και το αδύνατο της βούλησης, σε ένα τεχνοκρατικό κόσμο που συνεχώς μεταλλάσσεται, διαφεύγοντας αενάως ενός καθορισμένου σχήματος. Τα πρόσωπα του έργου –Διόνυσος, Πενθέας, Αγαύη, Κάδμος, Τειρεσίας, Αγγελιοφόρος– επαναπροσδιορίζονται σε ένα σύγχρονο πλαίσιο, φέροντας, ακούσια, το βάρος του μύθου τους. Αυτό ακριβώς το στοιχείο, το βάρος του μύθου ως πεπρωμένο, είναι που καθιστά τα πρόσωπα της *«Κρεουργίας»* πάσχοντα. Στα ανάκτορα της μνήμης, γεννιέται μια νέα πραγματικότητα, μια περιοχή όπου καταργούνται οι διαχωρισμοί ανάμεσα στο φανερό και το αφανέρωτο, στο μακροσκοπικό και το μικροσκοπικό. Μια «εικονική πραγματικότητα», όπου κυριαρχεί ο «έλεγχος» και η συνεχής «παρακολούθηση». Σ' αυτή τη «ζώνη», όπου τα όρια μεταξύ των δύο φύλων, μεταξύ του ανθρώπινου και του θείου, συνθλίβονται, συντελείται η μεταμόρφωση. Οι ήρωες εναντιώνονται και υπακούουν ταυτόχρονα, στη δύναμη που ορίζει την ύπαρξή τους. Μεταμορφώνονται. Υπέρτατο αλλά και μοναδικό όπλο τους, ο λόγος. Ένα απύθμενο πλέγμα από λέξεις, που δημιουργεί μια ποιητική πύκνωση. Με τον λόγο και τις λέξεις, με τη γλώσσα, οι ήρωες κερδίζουν αστραπιαίες νίκες, μικρές, απατηλές εκλάμψεις, πριν βυθιστούν για πάντα στο αναπόφευκτο έρεβος του αγνώστου.

Η «Κρεουργία» παρουσιάζεται στις 23-24/7, 21:30* **Α

ΠΕΓΚΥ ΑΝΤΩΝΑΚΟΥ

Η μεγάλη κυρία της τεχνολογίας σε μια σπάνια συνέντευξη

Των ΠΑΥΛΟΥ ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ, ΜΑΙΡΗΣ ΚΑΛΑΜΠΑΛΙΚΗ Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Η Πέγκυ Αντωνάκου είναι η Ελληνίδα επικεφαλής της Google Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Τα τελευταία χρόνια αναπόφευκτα έχει συνδέσει το όνομά της με σημαντικές θέσεις και διακρίσεις στον χώρο της τεχνολογίας. Με πολυετή εμπειρία στους κλάδους της Διοίκησης Επιχειρήσεων, της Τεχνολογίας και του Μάρκετινγκ, διετέλεσε διευθύνουσα σύμβουλος της Microsoft Ελλάδας, Κύπρου και Μάλτας από το 2012 έως το Σεπτέμβριο του 2019, ενώ προηγουμένως είχε αναλάβει ρόλους ευθύνης στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τις ΗΠΑ. Από τον Ιανουάριο οδηγεί την Google από τη θέση της γενικής διευθύντριας για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη, έχοντας ως έδρα της την Αθήνα. Είναι δυναμική, όμορφη, επιτυχημένη και γεμάτη έμπνευση – εμάς πάντως μας κατενθουσίασε! Τη συναντήσαμε μέσα στον καύσωνα, στο κέντρο της Αθήνας, στο εστιατόριο ILiOS, και μιλήσαμε για τρόπους προσωπικής και επαγγελματικής εξέλιξης, για τον ύπνο, τον Μάνο Χατζιδάκι και τον Miles Davis, το τένις και φυσικά την Google.

Είστε ένα παράδειγμα γυναικείας επιτυχίας και δυναμισμού. Νιώθετε έτσι για τον εαυτό σας; Νιώθω την ευθύνη και τη χαρά, κατά κάποιον τρόπο… Ειδικά όταν μου το λένε νεότερες γενιές, αν και με κάνει να αισθάνομαι λίγο πιο vintage απ' ό,τι μάλλον είμαι στην πραγματικότητα! Πρόσφατα κάποιος βρήκε το e-mail μου, άντρας ήταν, όχι γυναίκα, και μου έστειλε «κυρία Αντωνάκου, επειδή σας έχω παρακολουθήσει και σας εκτιμώ, έχω κάποιες επαγγελματικές προσφορές, από τεχνολογικές εταιρίες εκτός Ελλάδος και θα ήθελα να μου πείτε τη γνώμη σας». Είναι συγκλονιστικό, αν το σκεφτείς, κάποιος που δεν τον ξέρω καθόλου αισθάνθηκε ότι όχι απλά έχω την εμπειρία, αλλά ένιωσε και την οικειότητα να μου στείλει ένα email και να μου ζητήσει αυτό το mentoring. Άρα υπάρχουν στιγμές που νιώθω ότι πρέπει να συμβάλω με κάποιο τρόπο, για να μην είμαι η εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα, να είμαι κάτι το οποίο δεν θα είναι πλέον τόσο νέο.

Ενδιαφέρον αυτό που λέτε, ότι ο συγκεκριμένος άνθρωπος αισθάνθηκε την οικειότητα να σας στείλει… Θα λέγατε ότι γενικά αποπνέετε οικειότητα ή περισσότερο νιώθετε την ανάγκη να θέτετε όρια; Νομίζω ότι, για να λειτουργήσει οποιαδήποτε σχέση, πρέπει να υπάρχει ένας συνδυασμός και των δύο. Δηλαδή πρέπει να υπάρχουν όρια σε όλες τις σχέσεις. Όχι όροι, αλλά όρια, έχει μεγάλη διαφορά.

Ποια είναι η διαφορά; Οι όροι δεν εμποδίζουν το όλον, βάζουν περιορισμούς. Τα όρια σκιαγραφούν τι επιτρέπεται και τι δεν επιτρέπεται. Τα όρια είναι ελευθερία, όταν είναι ξεκάθαρα, γιατί έχεις όλη την ελευθερία να κινηθείς μεταξύ τους, χωρίς να καταπιέζεται οποιαδήποτε πλευρά. Άρα για να επανέλθω στο ερώτημα, αν είμαι αυστηρή οικεία, νομίζω ότι είμαι και τα δύο, ανά περίσταση. Θέλει την ψυχραιμία, την εμπειρία και την κρίση να μετακινείσαι μεταξύ αυτών των δύο, που είναι αμφότερα πάρα πολύ χρήσιμα.

Από το τιμόνι της Google, μιας εταιρίας πρωτοπόρου που διαμορφώνει όχι μόνο την παγκόσμια ιστορία αλλά και τη ζωή μας ατομικά, τι θα επιλέγατε, αν είχατε τη δυνατότητα; Να αφήσετε εντελώς ελεύθερη την κατακλυσμιαία πρόοδο της τεχνολογίας, με την υπόσχεση όλων των σημαντικών επιτευγμάτων, ή να βάλετε ένα όριο, έναν περιορισμό στη δυναμική της, στον βαθμό που να λειτουργεί συμμορφωμένη με την ηθική των καιρών μας; Θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντική η ισορροπία στα πράγματα. Δηλαδή η καινοτομία, η οποία είναι απαραίτητη για την τεχνολογία, θέλει χώρο για να αναπτυχθεί. Και πολλές φορές οι θεσμοί δεν προλαβαίνουν. Η τεχνολογία τρέχει πάρα πολύ γρήγορα, και όλο το άλλο κομμάτι προσπαθεί να κάνει catch up, να πιάσει τις εξελίξεις. Όμως παρ' όλα αυτά, είναι πάρα πολύ σημαντικό να υπάρχει ένας έλεγχος, κάποιοι κανόνες. Θαυμάζω τις τεχνολογικές εταιρίες γενικότερα, και την Google ειδικότερα, γιατί υπάρχει η έννοια της ευθύνης πάρα πολύ έντονα, ώστε να σιγουρευτούμε ότι ρυθμίζουμε τα πράγματα, σε βαθμό που ναι μεν αφήνουμε ελεύθερη την καινοτομία, αλλά παραμένουμε χρήσιμοι στην κοινωνία με αυτά τα οποία βγάζουμε. Συνολικά η τεχνολογία και το διαδίκτυο είναι κάτι πάρα πολύ δημοκρατικό. Η δύναμή του έγκειται στο ότι είναι μια πλατφόρμα έκφρασης παγκοσμίως. Πλέον ακόμα και οι αναπτυσσόμενες αγορές με ένα smartphone μπορούν να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο. Πάντα μου αρέσει να το λέω, ότι αυτή τη στιγμή που μιλάμε, ένα παιδί σε ένα χωριό της Αφρικής έχει πρόσβαση στην ίδια πληροφορία στην οποία είχε πρόσβαση ο πρόεδρος των ΗΠΑ το '50. Είναι φοβερή η δύναμη της τεχνολογίας, η δύναμη της έκφρασης και οι ιστορίες που μαθαίνουμε απ' όλο τον κόσμο.

Με ποιον τρόπο η Google είναι μια κοινωνικά υπεύθυνη εταιρία; Υπάρχουν πολλοί παράγοντες. Καταρχάς σε σχέση με το περιβαλλοντικό, είναι μια εταιρία που έχει δεσμευτεί προκειμένου να έχει μηδενικό αποτύπωμα, και μάλιστα αρνητικό. Είναι σημαντικό εταιρίες οι οποίες καθοδηγούν τη ζωή μας και την τεχνολογία να δείχνουν ότι δεν υπάρχει συμβιβασμός μεταξύ των δύο, ότι δεν υπάρχει το «καινοτομώ εις βάρος του περιβάλλοντος». Είναι πολύ δυνατό μήνυμα αυτό που έχει πει ο CEO μας, ότι δεν ξέρουμε πώς θα γίνει, γιατί κανείς δεν το έχει κάνει αυτή τη στιγμή, αλλά αν κάποιοι θα μπορούσαν να το κάνουν, σίγουρα είμαστε ανάμεσα σε αυτές τις εταιρίες και θα δείξουμε τον δρόμο πού βρίσκονται τα standards. Το άλλο κομμάτι έχει να κάνει με τις ψηφιακές δεξιότητες, κάτι που αποτελεί τεράστια δέσμευση της Google παγκοσμίως. Όλη αυτή η τεχνολογία, και όλα αυτά τα καλούδια που κάνουν τη ζωή μας πιο εύκολη, αν δεν έχεις ψηφιακές δεξιότητες δεν είναι καθόλου χρήσιμα – και ψηφιακές δεξιότητες σημαίνει να μπορούν όλοι, από τον μικρότερο μέχρι τον μεγαλύτερο, να έχουν πρόσβαση σε αυτά που τους είναι χρήσιμα, από την πιο απλή μέχρι και την πιο σύνθετη χρήση, και την επαγγελματική αποκατάσταση. Πριν μερικούς μήνες λανσάραμε και στην Ελλάδα ένα πρόγραμμα που λέγεται Google Career Certificates, το οποίο μέσα από μια πλατφόρμα στην Coursera, με πολύ χαμηλό κόστος, δίνει την ευκαιρία σε ανθρώπους, ανεξαρτήτως background στην τεχνολογία, να φτάσουν από το μηδέν, σε επαγγελματικό επίπεδο, τις ψηφιακές τους δεξιότητες, σε έξι διαφορετικές ειδικότητες. Σε έξι μήνες μπορείς να χτυπήσεις την πόρτα της Google και να πεις «με ενδιαφέρει να βρω μια δουλειά σε εσάς». Αυτό είναι επαναστατικό.

Αυτό είναι και η πραγματική καινοτομία στην εποχή μας, να μπορείς να καινοτομείς φιλικά προς το περιβάλλον και με κοινωνική υπευθυνότητα. Είναι πολύ σημαντικό η τεχνολογία να περιλαμβάνει όλες τις φυλές, όλες τις ηλικίες, όλα τα φύλα, όλους τους σεξουαλικούς προσανατολισμούς, όλες τις θρησκείες, όλα τα χρώματα, βάλε ό,τι θέλεις… Πρέπει όλοι να μπορούν να βρίσκουν τον εαυτό τους μέσα στην τεχνολογία, να εκπροσωπούνται κατά κάποιο τρόπο.

Πώς μπορεί να επιτευχθεί αυτή η τόσο συνολική εκπροσώπηση; Με συνεχόμενη προσπάθεια, και όχι εφησυχασμό. Γιατί δεν είναι εύκολο. Χρειάζεται συνεχής εγρήγορση, να είσαι συνεχώς συνειδητός σε αυτό τον στόχο, και να φροντίζεις να εξελίσσεις τα προϊόντα σου αλλά και τους ανθρώπους σου, οι οποίοι θα αναπτύξουν και τα αντίστοιχα προϊόντα. Έχουμε πολύ δρόμο ακόμα…

Η Πέγκυ Αντωνάκου τι ακριβώς κάνει στην Google; Wonderwoman *(χαχα)*… Με απλά λόγια είναι σαν να είμαι ο πρεσβευτής της εταιρίας στη χώρα και στην ευρύτερη περιοχή, την οποία διευθύνω, και ο πρεσβευτής αυτής της περιοχής προς την εταιρία αντίστοιχα. Προσπαθώ να δω πώς μπορούν οι τεχνολογίες που φέρνω ως εταιρία να γίνουν χρήσιμες στη χώρα, στους πολίτες και τις επιχειρήσεις και ανάλογα πώς μπορώ να εκπροσωπήσω τη χώρα, την ευκαιρία, τις

Με ζόριζε πάρα
πολύ η αποτυχία.
Τη θεωρούσα σχεδόν
μη αποδεκτή.
Με τον καιρό
κατάλαβα ότι δεν
υπάρχει αποτυχία.
Ή πετυχαίνεις αυτό
που θέλεις ή παίρνεις
ένα μάθημα.

εξελίξεις στην εταιρία, ώστε να υπάρχει όλο και μεγαλύτερη συμμετοχή.

Άρα, ως διαμεσολαβητής, επιλύετε συνεχώς διλήμματα και αναλαμβάνετε ρίσκα... Όταν προσπαθούσαμε να κλείσουμε το μέρος που θα κάνουμε τη συνέντευξη και είχαμε διάφορες δυσκολίες με τα διαφορετικά προγράμματα, τα μέτρα λόγω πανδημίας, τη ζέστη, αποφασίσαμε με το τμήμα δημοσιών σχέσεών σας, αφού δεν μπορούσαμε να καταλήξουμε πουθενά, να αφήσουμε εσάς να αποφασίσετε, γιατί λογικά θα είστε πολύ καλή στην επίλυση διλημμάτων! Είχαμε δίκιο; Είμαι πολλά χρόνια σε θέσεις ευθύνης και προφανώς είναι κι αυτός ένας «μυς» που τον εξασκείς! Θα έλεγα, όμως, ότι το δυνατό μου σημείο είναι ένα βήμα πριν από αυτό, είναι το πώς αναπτύσσω επιλογές, δηλαδή από εκεί που ίσως δεν φαίνεται κάποια επιλογή στον ορίζοντα, γιατί δεν υπάρχει budget, γιατί δεν υπάρχει χρόνος, γιατί δεν υπάρχει ομάδα, οτιδήποτε... Είμαι πολύ καλή στη σύνθεση, ώστε να βγαίνουν επιλογές, δηλαδή λύσεις ή ιδέες. Από τη στιγμή που έχουν αναπτυχθεί κάποιες εναλλακτικές μου είναι πάρα πολύ εύκολο να επιλέξω. Είναι επίσης πολύ ωραίο να ενδυναμώνω την ομάδα μου για να κάνει επιλογές. Εγώ, είτε ερχόμασταν εδώ, είτε πηγαίναμε στη Λίμνη της Βουλιαγμένης, που ήταν η εναλλακτική, ήμουν happy. Σχεδόν δεν με ενδιέφερε να επιλέξω, εφόσον με τους ανθρώπους που συνεργαζόμαστε μπορούμε να συνεννοηθούμε. Μπορεί όμως να είμαι super αναποφάσιστη για κάτι εντελώς ανούσιο. Μάλιστα πρόσφατα κοιτούσα ένα online training, πώς να περνάς μηδέν χρόνο σε επιλογές που δεν έχουν καμία σημασία, του τύπου «να πληρώσω με κάρτα ή μετρητά», «να βάλω βενζίνη εδώ ή στο επόμενο», αστεία πράγματα. Μπορεί σε κάτι τέτοιο χαζό να χάσεις δυσανάλογα πολύ χρόνο.

Ποια είναι η σχέση σας με τον χρόνο; Είστε «achiever», δυσκολεύεστε να αφήσετε τον χρόνο να περάσει, ή είστε άνθρωπος που διαφυλάσσει τον ελεύθερο χρόνο του, που δίνει περιθώριο στον χρόνο του «nothingness»; Έχω τεράστιο περιθώριο βελτίωσης, για να καταφέρω να είμαι στο εδώ και τώρα. Είμαι πάρα πολύ action driven, είμαι πάρα πολύ του να κάνω κάτι, να οργανώσω κάτι είτε for fun είτε for business. Έχω αρχίσει τα τελευταία χρόνια να το διορθώνω αυτό. Ειδικά με την καραντίνα είχα μεγάλη ανάγκη να αποσυνδεθώ. Να είμαι εδώ και να μην τρέχει το μυαλό μου αλλού, ανησυχώντας και προσπαθώντας να προβλέψω, να σχεδιάσω, πιθανολογώντας.

Το λεγόμενο mindfulness ... Ακριβώς! Είμαι τυχερή γιατί έχω συνεργαστεί με ανθρώπους που με έχουν βοηθήσει πάρα πολύ στο να καταλαβαίνω πόσο σημαντικό είναι να διαφυλάσσεις για τον εαυτό σου αυτό το κομμάτι, να κάνεις μια συμφωνία με εσένα την ίδια και να την τηρείς ως ιερή. Ακόμα και τώρα μπορεί να κάνω μια συμφωνία με τον εαυτό μου, με την οικογένειά μου, με τους φίλους μου, αλλά αν βγει κάτι επαγγελματικό μπορεί να την αθετήσω. Η άσκηση είναι να λες ότι ακόμα και σε σχέση με κάτι σημαντικό, είναι σημαντικότερο να κρατήσεις τον χρόνο που έχεις δεσμεύσει για τον εαυτό σου. Ειδικά ο ύπνος είναι σχεδόν η αρχή και το τέλος όλων.

Αν δηλαδή σας έρθει έμπνευση την ώρα που πέφτετε για ύπνο, να μπορείτε να πείτε ότι είναι πιο σημαντικό να κοιμηθώ καλά; Ο ύπνος είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό. Το ενδιαφέρον είναι ότι πολλές φορές η τεχνολογία λειτουργεί εναντίον μας σε αυτό. Παίρνω το τηλέφωνο στο κρεβάτι, βλέπω μέχρι αργά τηλεόραση, οτιδήποτε... Υπάρχουν όμως πολλά εργαλεία στα οποία έχω αρχίσει να γίνομαι ειδική και τα οποία σου παρέχουν το λεγόμενο digital detox. Ας πούμε υπάρχει μια εφαρμογή που ρυθμίζεις το sleeptime στο κινητό και κατεβάζει ρολά, κατεβάζει το φωτισμό, δεν αφήνει εισερχόμενα τηλέφωνα. Ως γονείς είμαστε καλοί στο να το κάνουμε αυτό, ίσως δεν είμαστε τόσο καλοί, όταν πρέπει να ελέγξουμε τον εαυτό μας. Μόνο που τα παιδιά κάνουν πάντα

αυτό που βλέπουν ως παράδειγμα...

Πώς φορτίζετε τις μπαταρίες σας; Κάτι που έμαθα τελευταία και μάλιστα από τον παιδικό σταθμό του γιου μου, είναι, όπως μας είπαν οι δασκάλες, ότι τα παιδιά πρέπει να κάνουν πάντα ένα πράγμα τη φορά. Τρώμε, παίζουμε, ζωγραφίζουμε. Ένα πράγμα τη φορά. Όμως για να κάνουμε ένα πράγμα τη φορά, πρέπει κι εσύ να κάνεις ένα πράγμα τη φορά. Μου είναι εντυπωσιακά δύσκολο. Αισθάνομαι ότι ο χρόνος φεύγει και είμαι άπραγη. Σε ένα σεμινάριο στη δουλειά αυτό ήταν επίσης ένα από τα βασικά πράγματα που μας είπαν: ότι ένα μυαλό που κάνει εκατό πράγματα κατά τη διάρκεια της ημέρας, είναι σχεδόν αδύνατο να σταματήσει και να κοιμηθεί. Όμως το μυαλό χρειάζεται ξεκούραση. Και επιστημονικά πλέον έχει αποδειχθεί, ότι σε meetings πάνω από 90 λεπτά, ξεχνάς ποιος είσαι και πού είσαι. Έχει υπάρξει μεγάλη ανατροπή. Busy is the new poor.

Καταφέρνετε να παραμένετε συναισθηματικά γενναιόδωρη, όταν γυρνάτε σπίτι μετά από μια εξαντλητική μέρα; Βάζω blocks στο calendar για να το καταφέρω αυτό, και λέω από εδώ μέχρι εδώ είναι family time, είναι gym time, είναι me time, whatever... Σε όποια θέση και να είσαι, ο κόσμος δεν σταματάει ποτέ να γυρίζει... Θέλει εξάσκηση. Είναι πάρα πολύ δύσκολο. Η συνεχόμενη αδρεναλίνη είναι εθιστική.

Έχετε σπουδάσει και ψυχολογία. Εκ πρώτης φαντάζει άσχετο, αλλά ίσως να μην είναι τελικά... Έχω κάνει ένα μεταπτυχιακό στη συμβουλευτική. Ήταν το παιδικό μου όνειρο και τα όνειρά μου δεν τα εγκαταλείπω ποτέ. Επίσης είμαι και certified coach.

Το εξασκείτε; Στη δουλειά μου κάθε μέρα! Παλιότερα στο management έπρεπε να έχεις όλες τις απαντήσεις, τώρα το σημαντικό είναι να δίνεις τον χώρο και να βοηθάς τους ανθρώπους να βρίσκουν τις απαντήσεις, όχι να τις δίνεις πάντα έτοιμες. Έτσι αναπτύσσεται και η επόμενη γενιά ηγετών. Οι σχέσεις είναι πιο ισχυρές από τις θέσεις. Οι εταιρίες είναι άνθρωποι, οι οποίοι σκέφτονται, καινοτομούν, έχουν ιδέες, οράματα. Το πώς σχετίζεσαι, πώς δίνεις και παίρνεις ενέργεια, είναι αυτό που κάνει τη διαφορά.

Κάνετε διαλογισμό, χρησιμοποιείτε manifestations; Χμ, έχω πολύ δρόμο ακόμα για να γίνω guru.

Ποιο είναι το αγαπημένο σας βιβλίο; Ξαναέπιασα τον «Προφήτη». Ένα σχετικά μικρό βιβλιαράκι, αλλά μου αρέσει να πιάνω βιβλία που έχω ξαναδιαβάσει ανά περιόδους και να τα ανοίγω σε τυχαίες σελίδες, να διαβάζω κάτι και να το στοχάζομαι όλη την ημέρα. Θεωρώ ότι για κάποιο λόγο το άνοιξα σε εκείνο το σημείο.

Αγαπημένο τραγούδι; Ο Μάνος Χατζηδάκις είναι για μένα εντελώς meditative. Σε παρόμοιες καταστάσεις μου αρέσει ο Miles Davis.

Ο τελευταίος είναι κατάκτηση της ζωής σας στην Αμερική; Νομίζω ότι όλες οι μουσικές συνδέονται με κάποια βιώματα. Ζώντας στην Αμερική είχα την ευκαιρία να ταξιδέψω στη Νέα Ορλεάνη και να ακούσω gospel, jazz... Με πήγαν κοντά στην ουσία της μουσικής, στο τι εκφράζει. Σπούδασα στο Πανεπιστήμιο του Michigan, που είναι κοντά στο Detroit, και υπήρχε πολύ έντονα το Motown στοιχείο, κι όταν το ζεις στην περιοχή που γεννήθηκε, είναι πολύ διαφορετικό, αν το σκεφτείς. Επίσης, σπούδασα στο Austin, που έχει το Austin City Limits, ένα από τα μεγαλύτερα φεστιβάλ μουσικής, ανεξάρτητες σκηνές σε όλη την πόλη, που ακούς δωρεάν ό,τι θέλεις, από country μέχρι latin. Όλα μου τα ταξίδια έχουν φοβερά ακούσματα.

Ταινίες βλέπετε; Ναι, μου αρέσουν οι αληθινές ιστορίες, με εμπνέουν.

Ποια δημόσια φιγούρα σάς έχει συγκινήσει πρόσφατα; Διάβασα την αυτοβιογραφία του ζεύγους Obama τις προάλλες. Πάντα με συγκινεί η ιστορία του κόντρα στις πιθανότητες. Δείχνει εσωτερική δύναμη.

Η δική σας ιστορία ήταν κόντρα στις πιθανότητες; Ή ήταν σίγουρο ότι θα καταλήξετε εδώ που είστε; Είχα έναν καθηγητή που έλεγε, «διδάσκω μαθητές, που ίσως πάρουν θέσεις οι οποίες να προορίζονται για άλλους». Μεγάλωσα σε ένα μέρος όπου δεν ήταν όλα τα πράγματα δεδομένα και τη θυμάμαι ακόμα αυτή την κουβέντα. Για μένα, η μεγάλη ευκαιρία ήταν η μετάβασή μου στην Αμερική. Για να πάω, ξεπέρασα δυσκολίες, πήρα δάνειο για να σπουδάσω και κατέβαλα υπερπροσπάθεια. Όμως, μου άνοιξε μεγάλους ορίζοντες και με έμαθε να πιστεύω ότι όλα είναι δυνατά αρκεί να προσπαθήσεις. Θυμάμαι, είχα έναν συμφοιτητή από μια επαρχιακή πόλη της Ελλάδας, που μετά την αποφοίτηση ξεκίνησε να δουλεύει σε μία πολύ μεγάλη επενδυτική τράπεζα στη Νέα Υόρκη και μου είχε πει, «κανένας δεν με ρώτησε από πού είμαι. Ήρθα στη Νέα Υόρκη, και κάποιος μου έδωσε μια θέση στη μεγαλύτερη επενδυτική τράπεζα του πλανήτη, καθαρά με βάση τις ικανότητές μου». Στην Ελλάδα είναι πολύ σημαντικό να καλλιεργήσουμε ένα περιβάλλον που θα δίνει ευκαιρίες σε όλους τους ανθρώπους, ανεξάρτητα από φύλο, φυλή, ηλικία ή οτιδήποτε άλλο και θα τους ανταμείβει ανάλογα με τις ικανότητες, την προσπάθεια και τα αποτελέσματά τους. Αν έχω μάθει κάτι όλα αυτά τα χρόνια είναι ότι δύο πράγματα μετρούν και κάνουν τη διαφορά στον επαγγελματικό τομέα: η προσπάθεια και ο χαρακτήρας. Πόση ψυχή βάζεις σ' αυτό που κάνεις και πώς συμπεριφέρεσαι στους ανθρώπους γύρω σου.

Νιώθετε περήφανη με τον εαυτό σας; *(παύση)* Η μαμά μου νιώθει περήφανη για μένα, κυρίως γιατί ο κύκλος της είναι περήφανος. Ίσως θα έπρεπε να είμαι πιο εκδηλωτική με τον εαυτό μου, σε σχέση με κάποια πράγματα που έχω καταφέρει. Έχω απολαύσει πολύ την πορεία. Υπήρχαν στιγμές που έχω συγκινηθεί. Όταν είχα βραβευτεί ως Γυναίκα της Χρονιάς πριν μερικά χρόνια, που μόλις είχα γίνει και μαμά, ήταν ένας ωραίος απολογισμός μέχρι τότε. Στάθηκα και το σκέφτηκα. Αισθάνομαι όμως τόσο μάχιμη κάθε μέρα, που δεν περνάω πολύ χρόνο στο να τα σκέφτομαι αυτά. Είναι όμως μια καλή πρόκληση, ευχαριστώ για την ιδέα.

Τι θα είχατε να πείτε σε ένα παιδί που διαβάζει αυτή τη συνέντευξη και εμπνέεται μέσα από τα λόγια σας να ονειρεύεται; Θα μου άρεσε πάρα πολύ αυτή η συζήτηση να ενέπνεε όχι μόνο ένα νέο, που αν θέλεις σχεδόν οφείλει να έχει όρεξη και ορμή, αλλά και ανθρώπους, γυναίκες και άντρες, σε οποιαδήποτε φάση της ζωής ή της καριέρας τους, γιατί δεν υπάρχει όριο, έχει να κάνει καθαρά με το πού κοιτάς, με το τι σου δίνει όραμα. Το περπάτημά μας στη ζωή έχει ένα περιορισμένο διάστημα, και οφείλουμε να δώσουμε στον εαυτό μας την ελευθερία και το δικαίωμα να κυνηγήσουμε τα όνειρά μας. Θα μου άρεσε να μάθω ότι κάποιος ή κάποια που διάβασε την κουβέντα μας, αποφάσισε να τεστάρει μια ιδέα του στην πράξη. Κι όμως γίνεται...

Η αποτυχία; Με ζόριζε πάρα πολύ η αποτυχία. Τη θεωρούσα σχεδόν μη αποδεκτή. Με τον καιρό κατάλαβα ότι δεν υπάρχει αποτυχία. Ή πετυχαίνεις αυτό που θέλεις ή παίρνεις ένα μάθημα. Θέλει αντοχή και ωριμότητα για να πάρεις αυτό το μάθημα. Το τένις με βοήθησε πολύ σε αυτό. Ένα από τα χαρακτηριστικά ενός καλού τενίστα είναι να τα αφήνει όλα στο γήπεδο. Να κάνει ό,τι μπορεί, κι αν έρθει ήττα, δεν μπορούσε να κάνει κάτι παραπάνω. Κερδήθηκε από κάποιον καλύτερο, από κάποιον που ήταν σε μια καλύτερη ημέρα, από κάποιον που ήταν τυχερός σε πέντε μπάλες που έκριναν τον αγώνα; Μπράβο! Έκανες το καλύτερο που μπορούσες και δεν υπάρχει αποτυχία όταν κάνεις το καλύτερο που μπορείς.

Είστε μια πολύ όμορφη γυναίκα. Η ομορφιά είναι ευλογία ή κατάρα; Υπάρχουν μελέτες που λένε ότι η ομορφιά ανοίγει πόρτες. Θεωρώ όμως ότι ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα έχουν η ενέργεια και η προσωπικότητα. Εγώ αντιμετώπισα ένα στερεότυπο, όταν έγινα για πρώτη φορά CEO μιας μεγάλης εταιρίας, γιατί ήμουν γυναίκα, εμφανίσιμη και νέα. Και στην πορεία, πολλές φορές με έχουν υποδεχθεί σε συνέδρια ή σε ομιλίες, πρώτα προβάλλοντας το κομμάτι της εξωτερικής εμφάνισης. Άλλες φορές με χιούμορ, κι άλλες φορές με τα όρια, που λέγαμε πριν, το αντιπαρήλθα. Μια φορά, σε ένα επαγγελματικό γεύμα, κάποιος δίπλα μου είδε το όνομα της εταιρίας μπροστά μου και με ρώτησε, «είστε τμήμα προσωπικού;», «όχι» του λέω, «είστε τμήμα δημοσιών σχέσεων;», «όχι» του λέω, «είμαι γενική διευθύντρια», «γενική διευθύντρια εννοείτε όλα, όλα; τα έχετε όλα;» Δεν μπορούσε να το πιστέψει! Δεν του ταίριαζε αυτό που έβλεπε με αυτό που άκουγε, η εικόνα με τον ρόλο. Γι' αυτό πρέπει να εμπιστευόμαστε ρόλους σε ανθρώπους που δεν ταιριάζουν σε αυτό που είχαμε πάντα στο μυαλό μας. Μόνο έτσι σπάνε αυτά τα στερεότυπα. Α

Total Business

BRANDING
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ
ΕΜΠΟΡΙΟ
ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

• ΕΡΕΥΝΕΣ
• ΤΑΣΕΙΣ
• ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

thetotalbusiness.com

Story telling is the most powerful way to put ideas into the world

Ο δημοφιλής ηθοποιός μιλά για τη σειρά «**42°C**», την ταινία «**Man of God**» και τα επαγγελματικά του βήματα

Της **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΣΚΑΡΑΚΗ**

Είναι ένας από τους πιο σημαντικούς Έλληνες ηθοποιούς της γενιάς του, έχοντας διαγράψει μια σπουδαία πορεία στο θέατρο, τον κινηματογράφο και την τηλεόραση. Ο βραβευμένος Χρήστος Λούλης την περασμένη άνοιξη επέστρεψε στη μικρή οθόνη συμμετέχοντας σε δύο σειρές που «κέρδισαν» το τηλεοπτικό κοινό από το πρώτο κιόλας επεισόδιο. Ο λόγος για το ερωτικό-ψυχολογικό θρίλερ «42°C» και τη δραματική σειρά «Σιωπηλός δρόμος» που μόλις ολοκληρώθηκε. Προϊόντα μυθοπλασίας, οι δύο σειρές ξεχώρισαν –μεταξύ άλλων– για τις ερμηνείες, τη σκηνοθεσία αλλά και την εντυπωσιακή φωτογραφία.
Ο Χρήστος Λούλης μιλά στην ATHENS VOICE για τα γυρίσματα του «42°C» που είναι διαθέσιμο στην on demand δωρεάν υπηρεσία COSMOTETV Plus, για τη συμμετοχή στην ταινία «Ο άνθρωπος του Θεού», το θέατρο και τα επόμενα επαγγελματικά του βήματα.

Επιστρέψατε φέτος στην τηλεόραση μετά από πολλά χρόνια απουσίας και μάλιστα με δύο επιτυχημένες σειρές μυθοπλασίας. Πώς βλέπετε την «έκρηξη» ελληνικών παραγωγών αυτού του είδους; Πρώτα από όλα βλέπω αυτή την έκρηξη τηλεοπτικών ελληνικών παραγωγών με πάρα πολύ μεγάλη χαρά γιατί, μετά από πολλά χρόνια που υπήρχε μια στασιμότητα, παρατηρούμε τώρα μια επανεκκίνηση και μάλιστα πολύ φιλόδοξη. Ο κόσμος, οι τηλεθεατές αλλά και τα κανάλια, οι παραγωγοί και οι δημιουργοί, όλοι δείχνουν να εμπιστεύονται το μέσο, να το πιστεύουν. Η αλήθεια είναι ότι η ελληνική, αλλά και η ξένη τηλεόραση ήταν πάντα εδώ, και ειδικά τώρα με την πανδημία ήταν πραγματικά μια διέξοδος. Τα τελευταία χρόνια νομίζω πως ολοένα και πιο πολλοί τηλεθεατές έχουν αποκτήσει υψηλότερο αισθητήριο, αμέσως αναγνωρίζουν κάτι το καινούργιο, μαθαίνουν και μπορούν να το αξιολογήσουν. Είναι κάτι το οποίο θα συνέβαινε κάποια στιγμή. Είναι σημαντικό όλο αυτό γιατί η τηλεόραση, εκτός από ειδήσεις και ριάλιτι, έχει τη δυνατότητα να προσφέρει μια μορφή ψυχαγωγίας που μπορεί ταυτόχρονα να γίνει και τέχνη. Λαϊκή, υψηλή, μαζική τέχνη.

Εσείς παρακολουθείτε τηλεόραση; Και βέβαια παρακολουθώ. Πάντα έβλεπα τηλεόραση, κυρίως ντοκιμαντέρ, ειδήσεις κ.λπ. Βλέπω επίσης και πολλά σίριαλ, τα τελευταία χρόνια κυρίως ξένα. Αλλά τώρα υπάρχει μια στροφή και προς τις ελληνικές παραγωγές και με ενδιαφέρει πολύ αυτό, κάθομαι με μεγάλη περιέργεια και βλέπω τι γίνεται, πώς γίνεται, ποιος είναι ο δημιουργός...

Στη σειρά «42 βαθμοί Κελσίου» υποδύεστε έναν «ρολόκλειδί» για την ανακάλυψη της αλήθειας σε μια μυστηριώδη ιστορία θανάτου. Τι μπορείτε να μας πείτε γι' αυτόν; Πέρα από τον ρόλο, βρήκα πολύ ενδιαφέρουσα συνολικά την παραγωγή: το σενάριο, τον σκηνοθέτη, το ότι η παραγωγή είναι της Cosmote TV, το ότι τα επεισόδια θα ήταν λίγα και δεν θα χρειαζόταν να τρέξουμε να προλάβουμε τα γυρίσματα, όπως και ότι οι συνθήκες γυρίσματος θα ήταν ωραίες, καλλιτεχνικά εννοώ. Ο ρόλος που υποδύομαι είναι ένας αστυνόμος σε ένα μικρό νησί – δεν αναφέρεται πουθενά ότι αυτό το νησί είναι η Κέρκυρα, ωστόσο εκεί έγιναν τα γυρίσματα. Η υπόθεση θα μπορούσε να εκτυλίσσεται σε ένα οποιοδήποτε μικρό νησί, όπως το φαντάζομαι μάλιστα αυτό το νησί θα ήταν μάλλον μικρότερο από την Κέρκυρα. Είναι λοιπόν ένας «βαρύς» αστυνόμος, με τη δική του προσωπική ιστορία σε ένα νησί όπου δεν συμβαίνει τίποτα σχεδόν ποτέ, σε έναν τόπο που βράζει και που το τσίπουρο και το ούζο ρέουν άφθονα. Λόγω των συνθηκών αυτός ο άνθρωπος βγαίνει από τη βολή του και τη συνήθειά του να μην κάνει τίποτα και αρχίζει και ερευνά κάτι σημαντικό. Όλο αυτό το πλαίσιο μου άρεσε, μου μίλησε, είναι αυτό που σε «γαργαλάει» κάποιες φορές και λες «αχ, ωραίο αυτό, μου αρέσει και μπορώ να το κάνω». Είχε μια «γεύση», μια «μυρωδιά» που με ενδιέφεραν.

Τι κρατάτε από τα γυρίσματα στην Κέρκυρα; Τα γυρίσματα δυστυχώς ή ευτυχώς έγιναν εν μέσω πανδημίας. Το νησί ήταν μισοάδειο, οπότε είχαμε μεγάλη ευκολία στο να πηγαίνουμε δεξιά και αριστερά και να κάνουμε γυρίσματα, πολύ μεγαλύτερη από ό,τι αν ήμασταν σε ένα νησί γεμάτο τουρίστες όπως είναι συνήθως η Κέρκυρα. Κρατάω φυσικά την ομορφιά της: τις απίστευτες παραλίες, τα δάση, τα βουνά, τα χωριά, την ίδια την Κέρκυρα σαν πόλη, τους ανθρώπους με τους οποίους έγινα φίλος. Και αυτή την καλοκαιρινή ραστώνη που έρχεται κάποια στιγμή το μεσημέρι και νιώθεις ότι όλα πέφτουν σε ρυθμό και τότε πρέπει να καθίσεις σε μια παραλία ή στο κρεβάτι σου να κοιμηθείς. Αυτό το ελληνικό καλοκαίρι το οποίο, όταν πηγαίνεις διακοπές σε ένα μέρος για δυο εβδομάδες, 10 μέρες, δεν προλαβαίνεις να το νιώσεις γιατί είναι λίγος ο καιρός. Αλλά τώρα έζησα στην Κέρκυρα δυόμισι μήνες, πρόλαβα και μπήκα στον ρυθμό. Οπότε ας πούμε ότι πήραμε λίγο μια γεύση από μια άλλη ζωή, που κάποτε ξέραμε, μια πιο γλυκιά ζωή.

Κι από την τηλεόραση πάμε στον κινηματογράφο. Συμμετέχετε στην ταινία «Ο άνθρωπος του Θεού». Γιατί είπατε «ναι» σε αυτή την παραγωγή; Για πολλούς λόγους. Ο πρώτος ήταν ότι με «κέρδισε» η σκηνοθέτρια, η Γελένα Πόποβιτς. Είδα έναν άνθρωπο πολύ ταπεινό, συγκροτημένο, με πολύ ωραία ενέργεια που ήθελε να μοιραστεί κάτι που είχε στην ψυχή του. Κάτι άλλο που έπαιξε σημαντικό ρόλο ήταν το σενάριο, που μου άρεσε πολύ, ο χαρακτήρας μου, οι σκηνές που είναι αριστοτεχνικά γραμμένες, «μίλησαν» αμέσως στην ψυχή μου. Ένας ακόμα λόγος ήταν βέβαια ο Άρης Σερβετάλης, έχουμε δουλέψει ξανά μαζί, τον συμπαθώ και τον εκτιμώ πολύ, μου αρέσει να συνεργάζομαι μαζί του. Και επίσης εκτίμησα το ότι πρόκειται για μια αντισυμβατική ταινία, με την έννοια ότι αφηγείται την ιστορία της ζωής ενός ανθρώπου που έδρασε κυρίως στην Ελλάδα πριν από 100 χρόνια. Πιστεύω ότι έχουμε απίστευτες ιστορίες ανθρώπων και θεών ταυτόχρονα που θα μπορούσαμε να διηγηθούμε στο σινεμά. Και μάλιστα, ο συγκεκριμένος Έλληνας του οποίου η ταινία διηγείται τη ζωή, τυχαίνει να είναι και άγιος. Στη χώρα μας έχουμε μια αλλεργία, θα έλεγα, στα σχετικά με εκκλησίες, αγίους κ.λπ., και δεν βλέπεις ανθρώπους του σινεμά να ασχολούνται με τέτοια θέματα. Η Γελένα όμως το έκανε, και το είδα από την αρχή ως μια περίεργη και ενδιαφέρουσα εξαίρεση. Θεώρησα λοιπόν ότι έπρεπε να πω «ναι» μια και μου άρεσαν όλα – εκείνη, ο ρόλος, το σενάριο, το θέμα της ταινίας... Και φυσικά δεν έκανα λάθος, γιατί όταν την είδα μετά την ολοκλήρωσή της, μου άρεσε!

Πόσο διαφορετική είναι για εσάς η προετοιμασία ενός θεατρικού, τηλεοπτικού ή κινηματογραφικού ρόλου; Ο τηλεοπτικός με τον κινηματογραφικό ρόλο δεν έχουν πολύ μεγάλη διαφορά παρά μόνο αναφορικά με τον όγκο της δουλειάς. Στην τηλεόραση, επειδή είναι πολλά τα επεισόδια, έχεις πιο μεγάλη πορεία εξέλιξης του ρόλου. Ξεκινάς από το Α και μέχρι να φτάσεις στο Β έχει περάσει πολύς καιρός, έχεις κάνει πολλές σκηνές, το τόξο που κάνει ο ήρωας είναι αρκετά μεγαλύτερο. Στην ταινία συνήθως αυτό το τόξο είναι μικρότερο, όχι σε αξία αλλά σε χρονική διάρκεια. Ας πούμε ότι είναι λίγο πιο πυκνός ο χρόνος της ταινίας, έχεις λιγότερες ευκαιρίες να δείξεις το σχεδιάγραμμα που έχεις κάνει στον ρόλο, ενώ στο σίριαλ έχεις πολλές ευκαιρίες, πολλές σκηνές, πολλά επεισόδια.
Το θέατρο είναι μια τελείως διαφορετική κατάσταση. Δεν είσαι εσύ που κάνεις κάτι συγκεκριμένο και για το όλο ευθύνεται μόνο ο σκηνοθέτης. Είσαι εσύ που κάνεις κάτι και ταυτόχρονα είσαι με τους άλλους μαζί και προσπαθείτε να φτιάξετε ένα σύνολο το οποίο να λειτουργεί σαν ένα σώμα. Οι πιο πολλές πρόβες στο θέατρο αναλίσκονται κυρίως στο να γίνει ο θίασος ένα, να βρούμε κοινό βηματισμό και συντονισμό ώστε να μπορέσουμε να γίνουμε αυτό το ένα σώμα που θα πει μια ιστορία. Μετά έρχεται η προσωπική μας ερμηνεία.

Πώς πιστεύετε ότι θα είναι η επόμενη μέρα για το θέατρο μετά τις εξελίξεις που διαμορφώνονται με τις πρόσφατες καταγγελίες και την εξέλιξη του ελληνικού MeToo; Το θέατρο, πρώτα από όλα, δεν έπαθε τίποτα. Το θέατρο θα συνεχίσει να υπάρχει και μετά από εμάς, και ερήμην μας, είτε το ρωτάμε είτε όχι, γιατί είναι μια οντότητα από μόνο του. Τώρα, αναφορικά με το #MeToo πιστεύω ότι είναι μια υπόθεση πολύ σοβαρή, πρέπει όσα ήρθαν στο φως να καθίσουμε στην άκρη και να τα ακούσουμε, να τα μετρήσουμε και να τα αξιολογήσουμε. Υπάρχει ο κίνδυνος, και είναι κάτι που φοβάμαι, όλη η δημόσια συζήτηση να εξαντληθεί στην περιπτωσιολογία και να μη βγει κανένα συμπέρασμα και κανένα αποτέλεσμα. Ελπίζω να μη συμβεί αυτό, είναι πολύ σημαντικό να αλλάξουν κάποιες συμπεριφορές θεσμικά και να καταπολεμηθούν οι λόγοι που τις γεννούν – γιατί υπάρχουν συγκεκριμένοι λόγοι που φτιάχνουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο κάποιοι νιώθουν ασφαλείς στο να έχουν κακοποιητική συμπεριφορά. Ελπίζω ειλικρινά να γίνει αυτό, να υπάρξουν αλλαγές, νομίζω όμως πως είναι νωρίς ακόμα, προσωπικά κάθομαι στην άκρη και παρακολουθώ πώς θα εξελιχθεί όλο αυτό.

Πώς νιώθετε με την άρση των μέτρων και την επιστροφή σε μερική κανονικότητα; Πάρα πολύ καλά. Είμαι χαρούμενος που μπορούμε να βγαίνουμε έξω και να υπάρχει μια αίσθηση ότι δεν είμαστε φυλακισμένοι. Ελπίζω να μην ξαναγυρίσουμε πίσω.

Υπάρχει ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της προσωπικής σας ζωής; Δεν μπορώ να κάνω τίποτα άλλο παρά να προσπαθώ για αυτό. Κάθε μέρα. Είναι δύσκολο πολύ, αλλά προσπαθώ.

Ποιος είναι ο μεγαλύτερός σας φόβος στη ζωή και ποια η μεγαλύτερη επιθυμία; Νομίζω ότι ο μεγαλύτερος φόβος είναι να πεθάνει κανείς μόνος του, είναι κάτι που συνδυάζει τον φόβο του θανάτου με τον φόβο της μοναξιάς. Η μεγαλύτερη επιθυμία μου, αν συνεχίσω αυτή τη σκέψη, είναι να μην πεθάνω μόνος μου.

Πού θα σας δούμε στο άμεσο μέλλον; Συμμετέχω στο «Greek Freak», την ταινία για τη ζωή του Γιάννη Αντετοκούνμπο. Πέρα από αυτό, θα κάνω με τον Νίκο Καραθάνο μια παράσταση στη Στέγη, τον «Προμηθέα». Με τον Δημήτρη Καραντζά θα κάνουμε τον «Θείο Βάνια» στο Θέατρο Προσκήνιο. Αν βέβαια ανοίξουν τα θέατρα και γίνουν όλα όπως πρέπει να γίνουν. **A**

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΟΥΛΗΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΦΕΤΙΝΟΣ «ΒΑΣΙΛΙΑΣ» ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

TANG PING

ΜΕΙΝΕ ΣΤΟ ΚΡΕΒΑΤΙ

Μια πράξη αντίστασης και το μανιφέστο της κινεζικής Γενιάς Z

Του **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ**

Οι τύποι δεν αστειεύονται, ίσως όμως και με τα χίλια δίκια τους. Με το χάσμα των κοινωνικών τάξεων να βαθαίνει ολοένα και περισσότερο, η εργατική τάξη της Κίνας δουλεύει στον ρυθμό του 996, ήτοι από τις 9 το πρωί ως και τις 9 το βράδυ και 6 μέρες την εβδομάδα παρακαλώ, χωρίς κανένα όνειρο πέραν της συντήρησης και της σκέτης, στεγνής επιβίωσης. Οι νεαροί εργάτες δεν μπορούν να πληρώσουν τη βασική προκαταβολή προκειμένου να αποκτήσουν στέγη, και τους είναι αδύνατον να επωμιστούν το κόστος που σημαίνει η απόκτηση παιδιού. Επομένως; Μην καταναλώνετε, προσχωρείτε και ενισχύστε τις δυνάμεις αντίστασης του Tang Ping και αρνηθείτε ολικά το παραμύθι του συστήματος για φιλοδοξίες που δεν βγάζουν πουθενά. Μην παντρεύεσαι, μην κάνεις παιδιά, μην αποκτήσεις ιδιοκτησία, κατανάλωνε όσο λιγότερο μπορείς, Tang Ping κι όπου μας βγάλει.

留在

Το **Tang Ping** είναι μια ιδιότυπη μορφή-μομφή διαμαρτυρίας, μια κραυγή απελπισίας για τους ιλιγγιώδεις ρυθμούς εργασίας και τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν, με το κίνημα των Κινέζων Αραχτών να αντιπροτάσσει χαλάρωση δίχως όρια

Μια ασιατική βερσιόν του «Δικαιώματος στην τεμπελιά» κατά τον Πολ Λαφάργκ; Η απόλυτη απομόνωση και ο οικειοθελής εγκλεισμός κατά το ευαγγέλιο της απέναντι γιαπωνέζικης δυτικής γενιάς των Χικιμόρι, που διαλέγουν την απόσυρση, τον ερημιτισμό, τη στεγανοποιημένη διαβίωση εντός του εφηβικού τους δωματίου και τη ληθαργική αντιμετώπιση της ζωής; Μια αργοπορημένη εισβολή της κουλτούρας των σλάκερς και της Generation X, που το ευαγγέλιό της *«Ιστορίες για μια έκρυθμη κουλτούρα-[Βρομογιάπις, φυλαχθείτε»* (Ντάγκλας Κόπλαντ), έστω και τόσο αργοπορημένα, γίνεται η νέα Βίβλος της κινεζικής Γενιάς Ζ; Όλα παίζουν. Το Tang Ping είναι μια ιδιότυπη μορφή-μομφή διαμαρτυρίας, μια κραυγή απελπισίας για τους ιλιγγιώδεις ρυθμούς εργασίας και τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν, με το κίνημα των Κινέζων Αραχτών να αντιπροτάσσει χαλάρωση δίχως όρια. Πλήρης άρνηση εργασίας αλλά και συμμετοχής στο (πώς διάολο να το πεις;) μετακομμουνιστικό-μετακαπιταλιστικό σύστημα ανάπτυξης και παραγωγής, καθώς πολλά Κινεζόπουλα ασπάζονται τη βασική αρχή του *«Κάνε τίποτα», «Δεν είμαστε εργαλεία για να φτιάχνουμε πράγματα», «Άραξε αν νιώθεις εγκλωβισμένος», «Το να ξαπλώνουμε είναι πράξη Σοφίας»*! Λίγο Κομφούκιος αλλά και Γαλλικός Μάης, μέμνησο το λενιστικό «Αριστερισμός, η παιδική ασθένεια του Κομουνισμού», και ορίστε γιατί το νεολαιίστικο κίνημα του Tang Ping πονοκεφαλιάζει το κομουνιστικό κόμμα που φέτος κλείνει 70 χρόνια εξουσίας. Σήκω, πρόεδρε Μάο, για να δεις τα παιδιά της αλλαγής.

Η γενιά των «οριζοντιωμένων» δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με τανκς και δρεπανηφόρα άρματα που θα καταστείλουν την «επανάσταση» με τον παλιό καλό και δοκιμασμένο τρόπο της πλατείας Τιεν Αν Μεν, οι δε παραινέσεις του κόμματος περί της αρετής της εργασίας δεν πιάνουν τόπο στους κουρασμένους Tang-Pingίτες. Η ιδέα πίσω από το Tang Ping σημαίνει «αδέλφια, πείτε όχι στην υπερβολική εργασία», με πενιχρές αμοιβές, κι αυτό δεν αφορά μόνο τους ανειδίκευτους νεαρούς εργάτες στις φάμπρικες, που φτιάχνουν μαϊμούδες, ή στον κατασκευαστικό τομέα, που τον καιρό της πανδημίας σήκωνε νοσοκομεία δέκα στρεμμάτων σε έξι μέρες, αλλά και τους νεαρούς πτυχιούχους, που επίσης μετά τις σπουδές τους δυσκολεύονται να βρουν αξιοπρεπή δουλειά. *«Σκοτώνουν τα όνειρά μας. Δεν μπορείς να σταθείς ή να αντεπεξέλθεις, όμως δεν θέλεις ούτε να ταπεινωθείς ούτε και να γονατίσεις. Επομένως Tang Ping μέχρι να σβήσει ο ήλιος»* θα μπορούσε να είναι μια εκλαϊκευμένη εκδοχή των νέων αρνητών, συνδυασμένη με λίγη «ελληνικότητα».

Μόνο που στην περίπτωση των Κινέζων, μπήκαν και σοβαροί καθεστωτικοί καθηγητές. Όπως ο αναλυτής οικονομικών **Xi Xican** στο διάσημο Πανεπιστήμιο Fudan που ξέρει καλά τις παγίδες αλλά και τις παθογένειες της κινεζικής οικονομίας: *«Το εισόδημα εργασίας παραμένει εξαιρετικά χαμηλό, στο 40% σε σύγκριση με το 60 ή 70% του ΑΕΠ των αναπτυγμένων χωρών. Οι δαπάνες της Κίνας για εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη επίσης ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι κατά πολύ χαμηλότερες σε σύγκριση με αυτές των χωρών με παρόμοιο ή χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης. Υψηλές τιμές κόστους και μπδαμινές παροχές για τους πολίτες. Αφού εξετάσουμε όλα αυτά τα δεδομένα, πρέπει να αναρωτηθούμε για το τι κρύβεται πίσω από το κινέζικο θαύμα: μια ακραία αισιοδοξία από πλευρά κυβέρνησης για το μακροοικονομικό επίπεδο και μια ταυτόχρονη απαισιοδοξία με βαριά παράπονα σε επίπεδο εργατικής τάξης. Γιατί παλεύουμε επομένως; Για ένα υψηλό ΑΕΠ και την αύξηση κερδών; Εννοείται. Όμως τι σημαίνει αυτό αν δεν ικανοποιούμε την κοινωνία και τους ανθρώπους προσφέροντας στους εργάτες καλύτερη ζωή και περισσότερο ελεύθερο χρόνο;»*.

Ηττοπαθής φιλοσοφία ή γνήσια αντίσταση με πολλή ξάπλα; Τα αντιεργατικά άνθη του κακού που απειλούν το κινεζικό θαύμα, τη στιγμή που ετοιμάζεται να αλώσει τον πλανήτη και να ανακηρυχτεί σε ηγέτιδα δύναμη υπερφαλαγγίζοντας τον αμερικανικό αλλά και τον ρωσικό καπιταλισμό; Μαθήματα αποσυμπίεσης και ζεν σε έναν παλαβό κόσμο αντίδοτο στη θεωρία της συνεχούς ανέλιξης που καλλιεργείται σε πανεπιστήμια αλλά και αγορές; Ή μήπως «Σύνταξη από τα 20 και εργασία μετά τα 70»; Διαλέγετε και παίρνετε. **Α**

留在床上

Η ΩΡΑΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Η **παλαιότερη πολυκατοικία της Αθήνας** *βρίσκεται στην Πατησίων και είναι πανέμορφη*

Του **ΤΑΚΗ ΣΚΡΙΒΑΝΟΥ** - Φωτό: **ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ**

ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΠΟΥ Η ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ ήταν ακόμη χωματόδρομος και οι δεσποινίδες ανασήκωναν λιγάκι τα φορέματά τους για να μη σκονιστούν από τον δρόμο, την ώρα που έκαναν τη βόλτα τους στην περίφημη κηπούπολη Κυπριάδου, ένας Κεφαλλονίτης εφοπλιστής, ο Γιαννουλάτος, έχτισε ή αγόρασε ένα εντυπωσιακό κτίριο το οποίο διασώζεται ακόμη και σήμερα, στη συμβολή των οδών Πατησίων 346 και Λασκαράτου 2. Είναι η πολυκατοικία η οποία πιθανολογείται ως η παλαιότερη της Αθήνας, χτισμένη περίπου το 1925. ▶

ΚΑΘΕ ΤΟΣΟ ΚΑΠΟΙΟΣ από τους περαστικούς από την πολύβουη Πατησίων κοντοστέκεται και κοιτάει το υπέροχο αυτό σπίτι. Πολλοί αναρωτιούνται αν κατοικείται. Μια πιο προσεκτική ματιά στα μπαλκόνια, τα οποία είναι γεμάτα λουλούδια, δίνει την απάντηση. «Είναι φρέζες. Μ' αρέσουν τα χρώματά τους. Είναι από τα πρώτα λουλούδια της άνοιξης και βγάζουν ένα πολύ ωραίο άρωμα, αλλά δυστυχώς δεν κρατάνε πολύ, 20 με 40 ημέρες, ανάλογα με τον καιρό. Ευτυχώς ο φετινός Μάρτιος ήτανε κρύος και κρατήσανε περισσότερο», λέει ο άνθρωπος που τα περιποιείται καθημερινά. Είναι ο **Κωνσταντίνος Δημητριάδης,** ο οποίος κατοικεί εδώ από τότε που γεννήθηκε, από το 1954. Ο παππούς του, Κωνσταντίνος Δημητριάδης κι εκείνος, έμπορος από την Κωνσταντινούπολη, αγόρασε αυτό το σπίτι, γύρω στο 1930, από τη σύζυγο του Γιαννουλάτου όταν εκείνος πέθανε.

Σχέδια του σπιτιού και πολλές πληροφορίες, όπως για το ποιος ήταν ο αρχιτέκτονας που το έφτιαξε, δεν υπάρχουν, άλλωστε ό,τι και να υπήρχε στην πολεδομία θα καταστράφηκε στη διάρκεια της Κατοχής, αναφέρει ο Κ. Δημητριάδης. Η Ειρήνη Γρατσία, «ψυχή» της Monumenta (www.monumenta.org), της αρχιτεκτονικής ομάδας που από το 2013 καταγράφει τα αθηναϊκά κτίρια που κατασκευάστηκαν πριν από το 1940, λέει ότι ήταν το πρώτο κτίριο που κατέγραψε η ομάδα της. Είναι εκλεκτικιστικού στιλ, ενός αρχιτεκτονικού στιλ του 19ου και του 20ού αιώνα που ως βασικό χαρακτηριστικό είχε τη χρησιμοποίηση ποικιλίας στοιχείων διαφόρων εποχών και ρυθμών σε ένα ενιαίο κτίσμα.

Ο ηλεκτρικός σταθμός του Αγίου Ελευθερίου εγκαινιάστηκε το καλοκαίρι του 1961 και ο Κ. Δημητριάδης λέει ότι, εκείνα τα χρόνια, τον έβλεπε τον σταθμό από το μπαλκόνι του, δεν είχε χτιστεί τίποτα μπροστά που να κόβει τη θέα. «Ήταν αλλιώς εκείνες οι εποχές. Πολλά σπίτια δεν είχανε ακόμη ρεύμα και η μόνη ηλεκτρική συσκευή που υπήρχε ήταν το ραδιόφωνο. Τις Κυριακές μαζευόμασταν όλο το σόι και πηγαίναμε στην Κηφισιά για εκδρομή. Και θυμάμαι που οι γονείς μου καλούσαν κόσμο στο σπίτι, τους συγγενείς μας κυρίως. Αλλά τότε οι άνθρωποι μπορούσαν να καλούν κόσμο γιατί τα σπίτια τους είχαν χώρο. Τώρα στα διαμερίσματα των 40 και των 50 τετραγωνικών είναι λίγο δύσκολο».

Αν αναζητήσετε στο Διαδίκτυο την πολυκατοικία της Πατησίων 346, σε κάποιες περιπτώσεις θα τη βρείτε ως «γκρίζα πολυκατοικία», χαρακτηρισμός που μάλλον την αδικεί. Επίσης, η αρχική μορφή του κτιρίου δεν ήταν όπως η σημερινή. Μπροστά στην Πατησίων υπήρχε ένας ψηλός μαντρότοιχος, που δεν επέτρεπε στα αδιάκριτα μάτια να δουν προς τα μέσα, καθώς και μια μεγάλη σιδερένια πόρτα. Ακόμη, τα υπόγεια της αριστερής πλευράς ήταν καταστήματα και ο παππούς Δημητριάδης τα μετέτρεψε σε διαμερίσματα. Και σήμερα μπροστά στην είσοδο υπάρχει ο λασπωτήρας. «Αν ρωτήσεις δέκα ανθρώπους, οι εννιά δεν θα ξέρουν τι είναι», λέει ο Κ. Δημητριάδης. Ούτε εγώ ήξερα. Είναι ένα μικρό σιδερένιο όρθιο πραγματάκι «για να σκουπίζεις τα παπούτσια σου από τις λάσπες, γιατί ο δρόμος τότε ήτανε χωματόδρομος».

Οι τοίχοι του κτιρίου είναι από πέτρα, όχι από τούβλα, κι έχουνε πάχος 70 εκατοστά. Γερή κατασκευή. Ο Κ. Δημητριάδης θυμάται ένα ακριβώς παρόμοιο κτίριο που υπήρχε ακριβώς απέναντι, από την πλευρά της οδού Λασκαράτου, το οποίο κατεδαφίστηκε τη δεκαετία του 1960 για να γίνει πολυκατοικία. «Να φανταστείς ότι χρησιμοποίησαν μέχρι και δυναμίτη για να το ρίξουν», λέει.

Η πολυκατοικία στη γωνία Πατησίων και Λασκαράτου, με εφτά διαμερίσματα, έχει αρκετούς ιδιοκτήτες, καθώς ο παππούς Δημητριάδης είχε πολλούς απογόνους. Το διαμέρισμα του Κωνσταντίνου Δημητριάδη είναι σχεδόν 200 τετραγωνικά μέτρα. «Είναι σαν όλα τα παλιάς κατασκευής σπίτια. Με πολλούς χώρους, οι οποίοι σήμερα θεωρούνται "νεκροί", όπως το τεράστιο χολ. Με δωμάτια τα οποία το καθένα έχει δύο πόρτες, άρα με δύο εισόδους και εξόδους για το κάθε δωμάτιο. Και ψηλοτάβανο, πέντε μέτρα ύψος έχει από το πάτωμα μέχρι το ταβάνι». Σας το έχουνε ζητήσει ποτέ για πολυκατοικία; «Ήδη από την εποχή του παππού το ζητούσανε».

Ο Κ. Δημητριάδης, εκτός από τα πέντε χρόνια που έζησε στη Θεσσαλονίκη ως φοιτητής και άλλα τρία που εργάστηκε στην Πάτρα, δεν εγκατέλειψε ποτέ αυτό το σπίτι και, από ό,τι κατάλαβα, δεν σκοπεύει να το κάνει. Έχει δύο παιδιά, δύο κορίτσια, που δεν ξέρει τι θα κάνουν, αλλά όπως λέει, «η ζωή τους είναι δική τους, δεν θα τους πω εγώ τι θα κάνουν».

Έξω, στη λιακάδα της αυλής, όπου η τριανταφυλλιά ετοιμαζόταν κι αυτή να ανθίσει, με συζητήσεις για τα επαγγέλματα που χάνονται, για τα καλά και τα κακά της τεχνολογίας, για τον Ισαάκ Ασίμοφ, για τη ζωή και για πολλά ακόμα, είχαμε με τον κύριο Κωνσταντίνο Δημητριάδη έναν αποχαιρετισμό που δεν μας άρεσε. Χωρίς χειραψία.

Κλείνοντας πίσω μου την πόρτα της αυλής για να βγω στο πεζοδρόμιο της Πατησίων κι ενώ γυρνάω να ρίξω μια τελευταία ματιά, μια κυρία, περαστική, ευγενέστατη, με ρωτάει. «Κύριε, ξέρετε αν κατοικείται αυτό το σπίτι; Περνάω συχνά και όλο αναρωτιέμαι». «Μα ναι, κοιτάξτε τα μπαλκόνια πόσα λουλούδια έχουν, κάποιος τα φροντίζει». A

Ήξερες για την **κηπούπολη Κυπριάδου** *ότι...*

▶ Η πολυκατοικία της Πατησίων 346 βρίσκεται στη συνοικία Κυπριάδου, γνωστή ως κηπούπολη Κυπριάδου. Όλα άρχισαν το 1891 όταν ο Μίνως Κυπριάδης, ο οποίος σε ηλικία 14 ετών είχε μεταναστεύσει στην Αίγυπτο, γύρισε πίσω στην Ελλάδα και αγόρασε μια μεγάλη έκταση στα Πατήσια. Σε αυτήν την έκταση ο γιος του, Επαμεινώνδας Κυπριάδης, ανέλαβε να φτιάξει την οικοδόμηση της πρώτης κηπούπολης της Αθήνας, με τις αρχές της χαμηλής δόμησης, της απαγόρευσης άλλων χρήσεων, με άνετους ελεύθερους χώρους, μονοκατοικίες, μεγάλους δρόμους και πλατείες. Ο Κυπριάδης χρησιμοποίησε τυποποιημένα δομικά υλικά και κατασκεύασε φθηνές επαύλεις ευρωπαϊκού ρυθμού, τις οποίες διέθεσε σε δημοσίους και τραπεζικούς υπαλλήλους σε τιμή κόστους. Την περίοδο του Μεσοπολέμου έζησαν εδώ γνωστοί ζωγράφοι και γλύπτες, μεταξύ αυτών ο Φώτης Κόντογλου, ο Σπύρος Παπαλουκάς, ο Ουμβέρτος Αργυρός, ο Σπύρος Βικάτος, ο Γιώργος Βακαλό, ο Γιάννης Σπυρόπουλος, η Νίτσα και η Φούλα Καναρέλλη, η Φρόσω Ευθυμιάδη-Μενεγάκη. Τα πράγματα άρχισαν να αλλάζουν μεταπολεμικά και κυρίως από τη δεκαετία του 1970, όταν πολλά μεσοπολεμικά σπίτια κατεδαφίστηκαν δίνοντας τη θέση τους σε πολυώροφες πολυκατοικίες *(πηγή: Μαριάνθη Μπέλλα, εκπαιδευτικός, blog Κριτική Παιδαγωγική - criticeduc.blogspot.com).*

▶ Επισκεφθείτε στο Facebook τη σελίδα του Εξωραϊστικού Πολιτιστικού Συλλόγου Κυπριάδου «Η Αναγέννηση» (Σύλλογος Κυπριάδου Αναγέννηση).

Style

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

Ο Ghali είναι κουλ όπως το jacket **Benetton** που σχεδίασε

Το κολεγιακό μπουφάν φορέθηκε πρώτη φορά το 1865 από την ομάδα μπέιζμπολ του Χάρβαρντ, αλλά έγινε το απόλυτο trend όταν το φόρεσε ο Μάικλ Τζάκσον στο βίντεοκλιπ του "**Thriller**". Τώρα η **Benetton** και ο Ιταλός ράπερ **Ghali** το απογειώνουν με ένα σχέδιο που συνδυάζει μουσική και streetwear κουλτούρα. Το **G Varsity Jacket** είναι διακοσμημένο με στοιχεία της ζωής του καλλιτέχνη, ο οποίος για τη συλλογή **United Colors of Ghali** εμπνεύστηκε από τις αξίες της κοινωνικής ενσωμάτωσης και της πολυπολιτισμικότητας. Το Jacket κυκλοφορεί σε μόλις 22 κομμάτια υπογεγραμμένα από τον Ghali, ενώ τον Σεπτέμβριο θα κυκλοφορήσει και η υπόλοιπη μίνι συλλογή.

benetton.gr

FUJI FILM
Εκτυπωτής φωτογραφιών τσέπης instax mini Link

NUXE
Σαμπουάν για μαλλιά και σώμα, μετά τον ήλιο

TEZENIS
Μπικίνι, σουτιέν €14,99/ σλιπ €10,99

CARPISA
Ψάθινη τσάντα €29,95

MKE TEXTILES
Bucket καπέλο

ZOUMBOULAKIS GALLERIES
Φορητός ηλιακός λαμπτήρας με dimmer €30

NIVEA
Ενυδατική λοσιόν για μετά τον ήλιο

KALOGIROU
Σαγιονάρες UGG €47,92

BAGNERO
Ολόσωμο Mandarin €85

PAOLITA
Φόρεμα Efterpe €340

SWATCH
Ρολόι Diversipink, από τη σειρά Bioceramic, €125

SCARLETBEAUTY.GR
Άρωμα Benetton Colors Rose Intenso €13,50

PRIME OPTICS
Γυαλιά ηλίου Ana Hickman

TOMS
Γυναικεία πέδιλα

ΞΕΡΕΙΣ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΟΤΑΝ:

...το τιρκουάζ σού φαίνεται ό,τι και το μαύρο τον χειμώνα

Κάν' το όπως η Νταϊάν

Η αξέχαστη ομορφιά τού να ξεχνιέσαι

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Η Νταϊάν φον Φίρστενμπεργκ είναι μια γυναίκα με τόλμη. Χωρίς να τη νοιάζει καθόλου φωτογραφήθηκε με το μαγιό της και πόσταρε την αληθινή εικόνα. Και εκεί που αναρωτιόταν αν είναι τρελή που το έκανε, είπε ότι η ηλικία δείχνει πως απλά έχεις ζήσει. Η Νταϊάν εξακολουθεί να απολαμβάνει τη ζωή και τα υπέροχα ηλιοβασιλέματα της Αντιπάρου, από το μυθικό σκάφος του μεγιστάνα συζύγου της. Η εμβληματική κυρία τη μόδας επενδύει στις αναμνήσεις, στα ταξιδευτικά τοπία και κάνει βουτιές. Η γαληνεμένη φύση με τη λυτρωτική ζεστασιά της.

Μια ζεστή πούδρα, πλατινέ. Σιμιγδάλι. Ουρανός καταγάλανος. Αταξικός. Και διάφανα τιρκουάζ νερά. Διαυγή. Παραμυθένια. Πιθανόν έπαιξε ρόλο και το γεγονός ότι δεν λιαζόταν και τόσος κόσμος. Και εκεί στις αμμουδιές της Ελαφονήσου μπορείς να διαγράψεις για λίγο όλα όσα σε κυνηγούν, σε κατατρώγουν, σε αγχώνουν. Και δεν χρειάζεται σκάφος μεγιστάνα για να φτάσεις εκεί. Αρκούν το «Μαριλένα» ή το «Ελαφόνησος» και δέκα λεπτά.

Ήταν η πρώτη φορά που ένιωσα ότι το χρώμα του νερού, κάθε βήμα που εξαφανιζόταν, κάθε ακτίνα που δεν μπορούσε να βρει άνοιγμα στην ομπρέλα γίνονταν εργαλεία. Ήταν η πρώτη φορά που συνειδητοποίησα ότι ένα μικρούτσικος τόπος μπορεί να σε σηκώσει απαλά. Και να πετάς. Αυτό εννοώ εργαλεία. Να σε τυλίγει η θάλασσα. Μικρά κύματα. Στο βάθος το βαπόρι της γραμμής. Να φορτώνει στο κατάστρωμα, αυχενικά, πόνους, βαριές σκέψεις, απώλειες, απρόβλεπτα. Πάρ' τα και φύγε.

Ήταν η πρώτη φορά που μια παραλία με ενέπνευσε τόσο. Και με παρέσυρε να την κοιτάζω και να μη χορταίνω. Το βιβλίο της Μάργκαρετ Άτγουντ το άφησα για αργότερα. Ήθελα να κρατήσω κάθε πινελιά από αυτόν τον μεγάλο πίνακα.

Η κυριαρχία της πρεμίας. Οι ρακετοφόροι μάλλον ήταν σε άλλες παραλίες μαζί με τα τάινι αθλητικά μαγιό τους. Ευτυχώς. Το σκηνικό ήταν τόσο διαφορετικό. Πιθανόν να ήταν η στιγμή, η μέρα, οι μέρες.

Τρυφερό κύμα. Ένα αλμυρό φιλί στο κοκκινισμένο μπράτσο. Παρασύρθηκες και δεν έβαλες αντηλιακό. Ρίξε πάνω σου ένα wrapdress, μην ξεχαστούμε κι εντελώς.

Θανάση Ευθυμιάδη, πώς θα περάσουμε *«Μια Όμορφη Μέρα»;*

Της **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΣΚΑΡΑΚΗ**

Είναι ένας από τους πιο γνωστούς ηθοποιούς με μακρά και επιτυχημένη πορεία στη μικρή οθόνη. Ο Θανάσης Ευθυμιάδης με καταγωγή από την Καβάλα, φοίτησε στη Δραματική Σχολή Βεάκη και με τη βοήθεια σημαντικών ερμηνευτών-δασκάλων που τον καθοδήγησαν στη συνέχεια, εξελίχθηκε σταδιακά και ανέβηκε στην κορυφή, κερδίζοντας αρχικά τελικά τον πρώτο του ρόλο στην Επίδαυρο. Αργότερα, ήρθαν οι προτάσεις για κυρίως για συμμετοχή σε τηλεοπτικές παραγωγές. Ο ηθοποιός πρωταγωνίστησε σε σειρές της «χρυσής εποχής» της ελληνικής τηλεόρασης, αυτής από τη δεκαετία του '90 έως τις αρχές του 2010. Ενδεικτικά, τον έχουμε παρακολουθήσει στο «Τμήμα Ηθών», το «Ντόλτσε Βίτα», την «Τρικυμία», το «Αρχιπέλαγος», τη «Λόλα» και τις «Κούκλες». Πολλά χρόνια μετά, ασχολήθηκε με ένα νέο –για εκείνον– πρότζεκτ: τη συγγραφή ενός βιβλίου με τίτλο «Μια Όμορφη Μέρα» (εκδόσεις KeyBooks). Το βιβλίο ήταν προϊόν του εγκλεισμού που έφερε η πανδημία του κορωνοϊού και μέσα από τις ανατροπές αυτής της συλλογικής, απρόβλεπτης δοκιμασίας, ο ηθοποιός άρχισε να διακρίνει την ουσία των πραγμάτων και να απαλλάσσεται από τα περιττά βάρη του παρελθόντος. Ο σημερινός τρόπος ζωής του διαφέρει από την εποχή της υλικής αφθονίας και είναι πιο πλούσιος σε αγάπη και αυθεντικότητα. Κι αυτό επιχειρεί μέσα από τις σελίδες του βιβλίου: να στρέψει το βλέμμα μας στην ομορφιά της ζωής, τις πολύτιμες στιγμές και την αγάπη προς τη φύση.

«Μια Όμορφη Μέρα» είναι ο τίτλος του βιβλίου σας, της πρώτης συγγραφικής σας δουλειάς. Πέρα από τους περιορισμούς και τις συνέπειές τους λόγω της πανδημίας, ποια ήταν η βαθύτερη ανάγκη που σας ώθησε σε αυτή τη βιωματική αφήγηση;

Θέλησα να αφήσω στα παιδιά μου κάτι που θα μπορεί να λέγεται κληρονομιά. Εννοώ πνευματική κληρονομιά, να τους πω κάτι για τους δικούς τους προγόνους και πέντε βασικά πράγματα για μένα. Για να ξέρουν, αν χρειαστούν, πως ήταν η ζωή των προηγούμενων γενεών του δικού τους γενεαλογικού δέντρου.

Η αφήγησή σας έχει ταυτόχρονα κι έναν συμβουλευτικό χαρακτήρα για τη στάση μας απέναντι στη ζωή. Ποιες είναι οι προσωπικές σας εμπειρίες που «μεταφράζονται» σε αυτές τις προτροπές;

Δεν ξέρω αν είναι συμβουλευτικός ο χαρακτήρας, αφηγούμαι με όσο πιο απλά λόγια τα πράγματα, τις συναντήσεις, τις σκέψεις, τις διατροφές και τις ασκήσεις που είχαν θετική επίδραση πάνω μου. Διευκρινίζω βέβαια ότι δεν είμαι γιατρός, απλώς αναφέρω τι έκανε καλό σε μένα. Τις προσωπικές εμπειρίες, προσωπικές γνώσεις και όχι τις προσωπικές πληροφορίες. Γιατί ζούμε στην εποχή που ο κόσμος έχει πολλές πληροφορίες αλλά λίγες γνώσεις. Γνώση είναι κάτι το οποίο θα το κάνεις εμπειρία, θα το βιώσεις. Επειδή τώρα είναι της μόδας να βιώνονται τα πράγματα από μακριά, μέσα από κάμερες κι η επαφή των ανθρώπων γίνεται μέσα από αυτές. Πραγματικά, χάνεται το μέτρο και κινδυνεύει να χαθεί και το φυσιολογικό. Εκεί ακριβώς είναι η δική μου προτροπή, ότι το φυσιολογικό είναι δίπλα μας, το φυσικό είναι στο χέρι μας, δεν είναι εναλλακτικό, είναι φυσιολογικό. Οπότε είναι στο χέρι μας να πάμε στο παρκάκι της γειτονιάς μας και να νιώσουμε λίγο κοντά στη φύση. Κι αν μπορούμε να πάμε και σε ένα βουνό, ένα ποτάμι, μια παραλία, να νιώσουμε την επαφή με τη φύση. Να μην πάμε και το μυαλό μας είναι πως θα «πάρουμε» μόνο, ας πούμε κι ένα ευχαριστώ.

Πώς θα χαρακτηρίζατε τη διαδικασία συγγραφής και τι αποκομίσατε από αυτή;

Ήταν πραγματικά ένα ωραίο ταξίδι που δεν περίμενα ότι θα μου συμβεί. Είναι από αυτά τα ωραία της ζωής που έχω μάθει πλέον να παρατηρώ ακούγοντας την εσωτερική μου φωνή. Καταλαβαίνω ότι πολλές φορές κάτι που μιλά μέσα μας, το ένστικτό μας, μας φαίνεται λίγο παράτολμο επειδή η κοινωνία μας βάζει σε καλούπια. Δηλαδή «τι είναι αυτό που σκέφτηκα τώρα; πώς θα το κάνω αυτό; ή, όχι, άσ' το μωρέ λίγο να κοιμάται». Μέσα μας όμως υπάρχουν αυτές οι φωνές και άμα τις εμπιστευτούμε και αφήσουμε λίγο τον εαυτό μας να κάνει το πρώτο μικρό βήμα, μετά νιώθουμε μια απίστευτη ασφάλεια γιατί γνωρίζουμε πως αυτό που θέλουμε να κάνουμε είναι για καλό. Εάν αυτό που θέλεις να κάνεις είναι για καλό, τότε υπάρχει και μια θεϊκή, συμπαντική ή προγονική βοήθεια ή όπως θέλει να την πει ο καθένας, αυτό με τα χίλια ονόματα. Πραγματικά όμως δέχεσαι μια βοήθεια. Θα ήταν πολύ εγωιστικό αν έλεγα ότι το βιβλίο το έγραψα μόνος μου, ήταν οι φωνές των προγόνων, των σημαντικών ανθρώπων που γνώρισα στη ζωή μου που μου «μιλούσαν» και με βοήθησαν να δω ξανά τόσο καθαρά αυτές τις συναντήσεις, που αργότερα στη ζωή μου επίδρασαν ώστε να αρχίσω να βλέπω τον κόσμο φυσιολογικά.

Πώς είναι ένα 24ωρο στη ζωή του Θανάση Ευθυμιάδη;

Η καθημερινότητα έχει οπωσδήποτε μέσα άσκηση. Αρχίζει με την άσκηση και τελειώνει με την άσκηση. Θέλω να ξεκινάω την ημέρα μου με την ανατολή του ήλιου. Δεν τρώω τίποτα πριν ολοκληρώσω όλες τις ασκήσεις, τον διαλογισμό μου, την προσευχή μου. Μετά θα φάω κάτι. Θέλω να ξεκινάω τη μέρα μου έτσι, ανοίγοντας τα πνευμόνια μου, την κατοικία του πνεύματος μέσα μου, δίνοντάς τους ζωντάνια στην αρχή της μέρας για να απολαύσει αυτό το δώρο που λέγεται ζωή σε αυτό το μεγάλο σχολείο που λέγεται κόσμος. Μετά, προσπαθώ να έχω ποιοτικό χρόνο με την οικογένειά μου με πράγματα που μου αρέσουν, που μου δίνουν χαρά. Το ότι μπορώ να καθαρίσω μια παραλία, κι αυτό χαρά μου δίνει, αληθινή χαρά, όχι αυτά που μου δίνουν το κέρδος. Το κέρδος έρχεται με τη συμπαντική και τη θεϊκή βοήθεια από μόνο του μετά, αλλά το πρώτο βήμα γίνεται για να ικανοποιήσω μέσα μου την αγνή χαρά.

Ποιο είναι το μότο σας στη ζωή;

Παλιότερα είχα το «κάθε εμπόδιο για καλό». Αυτό ήταν μια συνειδητοποίηση της ζωής μου και ήθελα να το θυμίζω στον εαυτό μου. Τον τελευταίο καιρό επειδή μου αρέσει να αφήνομαι γενικά χωρίς να προκαθορίζω το μέλλον μου, είτε πιέζοντας τη συμπαντική βοήθεια ή παρακαλώντας την, μου αρέσει το «όλα εν ροή». Να αφήνομαι όσο μπορώ σε αυτά που φέρνει η ζωή.

Πώς βλέπετε να διαμορφώνεται το ελληνικό τηλεοπτικό τοπίο σήμερα;

Υπάρχουν πολλές ιδέες και γίνονται πολλά πρότζεκτ. Γενικά δεν παρακολουθώ ειδήσεις και πολιτικές εκπομπές, απλώς βλέπω τους ανθρώπους της τηλεόρασης να δουλεύουν περισσότερες ώρες. Οι αμοιβές παντού έχουν ελαττωθεί, δεν έχω όμως καταλάβει γιατί έχουν αυξηθεί τόσο πολύ οι ώρες. Καταντά πλέον αντικαλλιτεχνικό το να δουλεύεις τόσο πολλές ώρες, το κεφάλι σου μετά γίνεται «γιαρμάς», δεν θυμάσαι τίποτα. Ρωτήστε όποιον ηθοποιό θέλετε να σας το βεβαιώσει.

Ποια θα είναι τα επόμενα επαγγελματικά σας βήματα; Είναι η συνέχεια της συγγραφικής δραστηριότητα στα σχέδιά σας;

Περιμένω κατ' αρχάς να δω τη θα γίνει με την υπόθεση θέατρο. Δηλαδή, αν και κατά πόσο τα θέατρα θα ξαναλειτουργήσουν κανονικά από τον χειμώνα. Κανένας παραγωγός αυτή τη στιγμή δεν ξέρει τι θα γίνει, δεν μπορεί να συζητήσει σοβαρά για το αν θα ανοίξουν και πότε. Για να κάνω κάτι τηλεοπτικό θα πρέπει να αφήνει ένα αισιόδοξο μήνυμα, όπως και στο θέατρο. Θέλω να χαρίζω ένα χαμόγελο στον κόσμο, το χρειαζόμαστε πάρα πολύ στην Ελλάδα αυτόν τον καιρό. Μπορώ να σας πω ότι τώρα σκέφτομαι μια εκπομπή σε σχέση με τη φύση. Συγγραφικά, δεν μπορώ να πω. Δεν είμαι επαγγελματίας συγγραφέας, μου γεννήθηκε μια ανάγκη και ξεκίνησα να γράφω. Κι όσο μιλούσε αυτή η φωνή μέσα μου, εγώ την παρακολουθούσα κι έγραφα. Τώρα, αν ξαναρχίσει να μιλάει, μπορεί να ξαναγράψω. Αλλά δεν μπορώ να εγγυηθώ τίποτα γιατί δεν είμαι επαγγελματίας, έγινε καθαρά με επαφή καρδιάς. **Α**

Επιμέλεια
ΝΕΝΕΛΑ
ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Στην Τζουτζούκα *που αγαπούν* οι New York Times

Από τα μέσα Μαΐου η Αργυρώ Κουτσού σερβίρει αλήτικο φαγητό στο Ρουφ κι από τη μικροσκοπική κουζίνα της βγάζει με κινήσεις ακριβείας μεγάλα πιάτα

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

«Η Αθηναία Αργυρώ έγινε γνωστή στην Πάρο, τη Ζάκυνθο και τη Χίο για την περιπετειώδη κουζίνα της η οποία πηδά από περιοχή σε περιοχή δοκιμάζοντας και ερμηνεύοντας εκ νέου παραδοσιακές ελληνικές συνταγές, χρησιμοποιώντας εξαιρετικά τοπικά, απροσδόκητα υλικά. Η ίδια μας λέει: "Χρησιμοποιώ υλικά που δεν χρησιμοποιούν οι περισσότεροι μάγειροι. Λατρεύω τα άγρια ψάρια που δεν είναι πολύ ευγενή. Αν είναι φρέσκο, προέρχεται από καλή θάλασσα και αντιμετωπίζεται με σεβασμό, είναι πάντα ένα νόστιμο πιάτο"». Οι *New York Times*, στους οποίους γράφτηκαν οι παραπάνω φράσεις, επισκέφθηκαν την Ελλάδα στο άνοιγμα της καραντίνας. Εκείνες τις ημέρες, στα μέσα Μαΐου, άνοιξε τις μεγάλες της τζαμαρίες η Τζουτζούκα και σε κουζίνα μικρή με καρδιά μεγάλη και συνταγές από το νου και την ανάμνηση, η Αργυρώ Κουτσού ξεκίνησε να μαγειρεύει για Αθηναίους κι επισκέπτες. Υδροχόος, όπως μου είπε –κι αξιαγάπητη, όπως διαπίστωσα–, φτιάχνει καφέ, ανάβει τσιγάρο και ταξιδεύουμε σε τόπους, αισθήματα και γεύσεις που μια Τρίτη, λίγο πριν ξεκινήσει η βάρδιά της, μας έφεραν εκείνη κι εμένα στο δροσερό Ρουφ. Με τα δικά της λόγια...

Με τον ιδιοκτήτη Αντώνη Λιώλη τη συζητούσαμε χρόνια αυτή την ιδέα. Έκανα την επιμέλεια του μενού του ταϊλανδέζικου *Blue Bamboo*, του οποίου ήταν συνιδιοκτήτης, και μια Καθαρά Δευτέρα, με το μαγαζί κλειστό, μαγείρεψα σαρακοστιανά. *«Ρε συ, ξέρεις να μαγειρεύεις»*, μου είπε.

Το Ρουφ είναι μια πολύ ωραία γειτονιά. Ακούς τα χελιδόνια, ούτε την Πειραιώς, ούτε την Κωνσταντινουπόλεως, έχει πάρκινγκ, οι γείτονες μας λένε καλημέρα και πίστεψέ με, επειδή περνάω μια θλίψη αφού μετά από δέκα χρόνια είμαι ξανά στην Αθήνα καλοκαίρι, μου αρέσει πολύ.

Όποιον αγαπώ τον λέω τζουτζούκο και τζουτζούκα. Όταν είχαμε πρωτοξεκινήσει τις συζητήσεις, ο Αντώνης μου είχε πει: «Για να καταλάβεις πόσο ελεύθερη θα είσαι, θα το πω Τζουτζούκα».

Εδώ έχω μεγάλη χαρά. Κάνω ό,τι σκέφτομαι και αυτό αρέσει. Είμαι σαν μικρό παιδί αυτήν την περίοδο. Εδώ είναι make it or break it. Δεν το έχω ξανακάνει να δοθώ τόσο ολοκληρωτικά σε μια κουζίνα, σ' ένα μαγαζί. Να αναμετρηθώ με όλα... σερβίρουμε μεσημέρι-βράδυ.

Συμφωνήσαμε να κάνουμε αλήτικη κουζίνα. Ονειρευόμασταν ένα μαγαζί που να μην έχουμε περιορισμό, να μην ντρεπόμαστε να βάλουμε πατσά, παστουρμά, προβατίνα. Να βάλουμε πρώτες ύλες που θεωρούνται παρακατιανές όπως, για παράδειγμα, τα συκωτάκια από κοτόπουλο. Αγαπάω τον πατσά, ειδικά τον αρνίσιο που τον κάνω γιαχνί.

Μου αρέσει η προβατίνα, έχει βαθιά γεύση και μελώνει απίστευτα. Στην Τζουτζούκα θα φάει κάποιος προβατίνα που την κάνω ζακυνθινά, με τη σάρτσα που κάνουν στη Ζάκυνθο. Πρέπει να πασκουλάρει, έτσι λένε οι Ζακυνθινοί.

Δουλεύω πολύ σύβραση, δεν τσιγαρίζω. Τα κάνει όλα φίλους μέσα στην κατσαρόλα χωρίς να τα βιάσει.

Όταν έκανα το μεταπτυχιακό μου στις Βρυξέλλες *(MBA και Επικοινωνία - Δημόσιες Σχέσεις)*, η κολλητή μου ήταν Ταϊλανδέζα και κόρη του πρέσβη της Ταϊλάνδης, ο οποίος ενθουσιάστηκε που προτιμούσα τα πιο ακραία για τους Ευρωπαίους πιάτα. Νομίζω ότι είχα γίνει λίγο το παιχνίδι του. Μου έλεγε η φίλη μου: έχει παραγγείλει φίδια. Πέρασα πολύ χρόνο στην κουζίνα αυτού του σπιτιού και από τον κύριο Τουλαλάμπα έμαθα πολλά.

Ήμουν project manager σε μεγάλα καλλιτεχνικά γεγονότα στο Ηρώδειο και το Μέγαρο, κυρίως σε κλασικές ορχήστρες. Τα τελευταία πέντε χρόνια, πριν παραιτηθώ, δούλευα στον Οργανισμό Προβολής Ελληνικού Πολιτισμού: Μπιενάλε, αναδρομική του Τσόκλη, εγκαίνια του Μουσείου της Ακρόπολης. Είχα κουραστεί, είχα γεμίσει και αισθανόμουν ότι θα έρθει η νέα γενιά και θα πρέπει να κάνω πίσω, όπως έκανε η προηγούμενη γενιά όταν μπήκα εγώ σ' εκείνη την αγορά. Ήξερα ότι είχε ημερομηνία λήξης. Είναι δύσκολος ο καλλιτέχνης, χρειάζεται να έχεις υπομονή για να είσαι δίπλα του. Μετά τα 40 δεν είχα.

Πάντα ήθελα να γίνω μαγείρισσα. Όταν με ρωτούσαν με τι ήθελες να ασχοληθείς, έλεγα «να κάνω φαγιά και να γράφω παραμύθια». Σκέφτηκα, λοιπόν, πως αν δεν το έκανα τη στιγμή εκείνη, θα έμενα με το απωθημένο. Θα φανταζόμουν ότι είμαι μια καλή μαγείρισσα χωρίς να μάθω ποτέ, αν μπορώ.

Η πρώτη μου δουλειά δεν ήταν κανονική δουλειά. Ήταν στον Παρνασσό, εκεί που έκανε το τραπέζι του γάμου της η κολλητή μου. Μια μέρα με πήρε ο ιδιοκτήτης του εστιατορίου να μου προτείνει δουλειά. Πήγαινα Παρασκευή με Κυριακή. Έφευγα από το γραφείο νωρίτερα, έβγαζα το τακούνι και φόραγα το σαμπό. Τη Δευτέρα ξανά γραφείο. Κράτησε πέντε μήνες αυτό: Ιανουάριο με Μάιο. Αρχές του επόμενου χειμώνα παραιτήθηκα.

Μια μέρα συναντάω τον Παρασκευά Καρασούλο για καφέ και γκρίνιαζα. *«Τι θες να κάνεις;»*, με ρωτάει. *«Να γίνω μαγείρισσα»*, του λέω. Επιστρέφει μ' έναν φάκελο με χρήματα. *«Αυτά θα τα έδινα αύριο σε μια εταιρεία να μου κάνει catering για τη συνέντευξη Τύπου για 100 άτομα»*. Το έκανα. Έκανα μεγάλα τραπέζια στο σπίτι, 30-40 ατόμων. Τα κατάφερα. Τους σέρβιρα ένα αστικό μενού με αθηναϊκή σαλάτα, λαχανοντολμάδες.

Η πρώτη μου πραγματική κουζίνα ήταν στην Παροικιά της Πάρου. Εκεί έσπασε οποιοδήποτε φόβος. Ήταν ένα καλοκαίρι καταραμένων μελτεμιών από τον Ιούνιο, όπου όλοι έρχονταν στην πλατεία να φάνε. Εκπαιδεύτηκα και εκεί κατάλαβα ότι μπορώ να μαγειρεύω κι ότι δεν μπορώ να ζω στην Αθήνα. Έξι μήνες εκεί, έξι μήνες εδώ.

Δεν υπάρχει κουζίνα που να μη με δίδαξε και κάτι. Από παντού έπαιρνα πληροφορία που μου έλειπε. Είναι πρόκληση να είσαι υγειονομικά σωστός σε μια μικρή κουζίνα. Με βοήθησαν πολύ οι άνθρωποι, που κανείς δεν θεωρεί ότι δουλεύουν σε νευραλγικά πόστα, να μάθω.

Η λάντζα είναι η καρδιά της κουζίνας. Αν η λάντζα δεν είναι σωστή, δεν μπορεί να λειτουργήσει το μαγαζί.

Στη Ζάκυνθο ερωτεύτηκα. Ενώ είχα υποσχεθεί στον εαυτό μου ότι δεν θα κάτσω δεύτερο χρόνο στο ίδιο εστιατόριο επειδή ήθελα την εμπειρία από διαφορετικές κουζίνες, στη «Μπασία» δούλεψα πέντε καλοκαίρια. Όταν μπήκα, αισθάνθηκα ότι είναι η κουζίνα μου. Ήταν όλα τέλεια: το μαγαζί, τα κηπευτικά, το σπίτι, η ομάδα, η βοηθός μου. Είναι το πρώτο καλοκαίρι που δεν θα είμαι εκεί.

Η σάρτσα, η βόρτσα, το δερφίνι. Το λ πριν από σύμφωνο που γίνεται ρ. Η ζακυνθινή ντοπιολαλιά είναι απίθανη. Ήταν από τους λόγους που έμεινα στη Ζάκυνθο. Θεωρούσα, πριν πάω, ότι τα Επτάνησα είναι για ιστιοπλόους ή οικογενειάρχες και... δεν είμαι τίποτα από τα δυο. Το αγαπημένο μου νησί για διακοπές είναι οι Αρκιοί. Όταν πάθαινα Κυκλαδοέλειψη, πήγαινα στα βόρεια του νησιού.

Εκεί δοκίμασα την παράξενη μπουκιά που είχα στο νου μου. Εκεί άρχισα τα μπλεξίματα με υλικά από άλλα μέρη. Ήθελα να βάλω λίγη Αράχοβα σ' ένα πιάτο. Κάνω έναν τραχανά με λεμονοθύμαρο, μασκαρπόνε, καπνιστό σκουμπρί κι ένα καυτερό λάδι. Μαγειρέψαμε κιλά τον τραχανά, τότε συνειδητοποίησα ότι μπορείς να προτείνεις και όχι μόνο να ακολουθείς. Με απελευθέρωσε αυτό.

Δεν με νοιάζει να το πληρώσω πιο ακριβά. Ούτε να το σερβίρω πιο ακριβά. Θέλω να είναι όπως το τρώω στο σπίτι μου. Ψωνίζω από τον χασάπη στα Πετράλωνα που συνεργάζεται με μικρές φάρμες στα Καλάβρυτα. Φέρνω τυριά και ζυμαρικά από όλη την Ελλάδα: τραχανά και χυλοπίτες από την Αράχοβα, τυριά και λουκάνικα από την Τήνο, τη Ζάκυνθο, τα Γρεβενά, ψάρια από τον αδερφό μου που τα φέρνει από τη Λήμνο, λαχανικά από την Εύβοια.

Δεν καταλάβαινα ποτέ γιατί υπήρχαν μόνο άνδρες μάγειρες. Ο πατέρας μου είχε μαγαζί που πουλούσε ψάρια κι από μικρή με απέτρεπε να ασχοληθώ με την κουζίνα. *«Είναι βαριά δουλειά»*, μου έλεγε. Την πρώτη φορά που σήκωσα κατσαρόλα, έμεινα από μέση. Έμαθα να φροντίζω το σώμα μου για να μπορεί να δουλεύει. Η ρώμη είναι ένα θέμα αλλά δεν βρίσκω κανένα άλλο. Η γυναίκα έχει μια φροντίδα. Χτίζει καλύτερα την ομάδα. Μας έχει επιτραπεί να είμαστε πιο τρυφερές, στους άνδρες δεν επιτρέπεται.

Η εστίαση αλλάζει. Εύχομαι να υπάρχει περισσότερη ουσία και λιγότερο εντυπωσιασμός. Χαίρομαι που βλέπω να φεύγουμε από το γιούζου και πηγαίνουμε στον μικρό έλληνα παραγωγό. Βεβαίως, είμαστε μια χώρα που κοπιάζει για να εξάγει. Άρα δεν μπορούμε να μην εισάγουμε. Στην κουζίνα χωράει και το καρίκι και το ροκφόρ. Θέλω στον κεφτέ να βάζω παρμεζάνα: έψαξα και βρήκα την παρμεζάνα του Τοσίτσα. Στον πατσά βάζω τσορίθο. **Α**

Τζουτζούκα, Μεγάλου Βασιλείου 32, Ρουφ, 2117156730

Γιατί οι ήρωες της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ αρνούνται να συμμορφωθούν;

Της **ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ**

TZEMIS KONSTANTINOS

Το **Σικελικό Ειδύλλιο** δεν είναι ειδύλλιο. Είναι πολλά πράγματα μαζί, όπως και η συγγραφέας του, η Σώτη Τριανταφύλλου. Είναι το χρονικό της συνάντησης δύο ανθρώπων που εκ πρώτης όψεως δεν έχουν τίποτα κοινό εκτός από τον αντισυμβατικό τρόπο να βλέπουν τα πράγματα και την ακλόνητη προσήλωσή τους σε ένα ηθικό πυρήνα. Είναι μια ιστορία για ένα κορίτσι και έναν αστυνομικό που δυσκολεύονται να βρουν τη θέση τους σε αυτόν τον κόσμο.

Όσοι ξέρουν τη Σώτη θα αναγνωρίσουν σε αυτούς τους δύο αταίριαστους ανθρώπους κάτι από την ίδια. Γιατί και εκείνη, όπως η έφηβη Κοντσέττα Βιτάλε, η ηρωίδα της, «ψάχνει τη θέση της» σε ένα κόσμο που μοιάζει να έχει λίγο τρελαθεί, που η λογική, η ηθική, η καλοσύνη έχουν δώσει τη θέση τους σε ένα παράλογο, θυμωμένο, φοβισμένο, συχνά εξωφρενικό σύμπαν. Αυτό το κορίτσι, που όπως λέει πλησιάζει τα 65, εξακολουθεί να είναι το ανήσυχο πνεύμα της «Άκρης της πόλης», ένας άνθρωπος του κόσμου που πιστεύει στη ζωή, που έχει την πεποίθηση ότι ο ορθός λόγος και το καλό στο τέλος θα νικήσουν και στήνει φανταστικούς κόσμους ή αρθρογραφεί, γιατί ποτέ δεν θα υποκύψει στο παράλογο και το ανήθικο.

Σώτη, μόλις κυκλοφόρησαν δύο καινούργια βιβλία σου: ένα μυθιστόρημα, το «Σικελικό ειδύλλιο» από τις εκδόσεις Πατάκη και ένα με πολιτικοκοινωνικά κείμενα και τίτλο «Πόλιτιξ» από το Athens Voice Books. Θέλουμε να μάθουμε το εξής: τα μυθιστορήματά σου βγάζουν μια παιδικότητα, ένα πάθος για τη ζωή και την ελευθερία, στην αρθρογραφία σου, αυτό το ασυμβίβαστο κορίτσι που ταξιδεύει στον κόσμο, μεταμορφώνεται σε μια τολμηρή γυναίκα, ορθολογίστρια, που δεν μασάει τα λόγια της και δεν διστάζει να βγάζει γλώσσα σε ό,τι σήμερα θεωρείται μοντέρνο κι επαναστατικό, αν δεν την πείθει. Ποια είναι η πραγματική Σώτη;

Πλησιάζω τα 65, δεν είμαι «κορίτσι»… Είμαι; Μπορεί και να είμαι! Τόσο στην αρθρογραφία όσο και στη λογοτεχνία, υπάρχει το ίδιο αίσθημα ελευθερίας και ατομικότητας. Αυτό που διαφέρει στις δύο δραστηριότητες είναι το αναγνωστικό τους κοινό: όπως θα περίμενε κανείς, τα άρθρα να έχουν περισσότερους αναγνώστες, άρα, είναι φυσικό να τα διαβάζουν και άνθρωποι που δεν ξέρουν να διαβάζουν, που δεν έχουν καμιά λογοτεχνική κουλτούρα και που εμφορούνται από απλοϊκές ιδέες ή προκαταλήψεις –τα άρθρα διαβάζονται πηδώντας αράδες, συχνά χωρίς συγκέντρωση· είναι αναλώσιμα για τον δέκτη· είναι εφήμερα. Το αναγνωστικό κοινό των βιβλίων είναι πιο επίλεκτο: πρόκειται για ανθρώπους που αγαπούν τη λογοτεχνία και που πιστεύουν ότι τους κάνει καλύτερους και πιο ευτυχισμένους. Με λίγα λόγια, είμαι μία και πραγματική και στις δύο αυτές εργασίες, οι εργασίες όμως διαφέρουν ως προς τους δέκτες και ως προς τη λειτουργία τους.

Η ιστορία που αφηγείσαι διαδραματίζεται στη Σικελία της δεκαετίας του '50, μια οπισθοδρομική, συντηρητική, πατριαρχική κοινωνία. Πόσο μας αφορά εκείνη η εποχή και εκείνη η κοινωνία; Βρίσκεις κάποιες ομοιότητες με την ελληνική επαρχία της δεκαετίας του '50;

Ο συντηρητισμός και η πατριαρχία είναι παραμορφωτικές δυνάμεις στην κοινωνία. Στην Ιταλία, όπως και στην Ελλάδα, οι νόμοι περί προίκας και περί αθώωσης του βιαστή μέσω του «επανορθωτικού γάμου» –«παντρέψου τον βιαστή σου και κάτσε στ' αυγά σου»– καταργήθηκαν γύρω στο 1975-80 και τα ήθη επιζούν λίγο έως πολύ. Όσο για την ελληνική επαρχία δεν είναι ομοιομόρφη. Υπάρχουν θύλακες όπου τίποτα δεν έχει αλλάξει από τη δεκαετία του 1950: οι γυναίκες είναι μόνο μητέρες και υποζύγια· καλύπτουν ακόμα το κεφάλι με τσεμπέρια, φοράνε μαύρα σε όλη τους τη ζωή, πενθώντας τον έναν και τον άλλον. Τις κοινωνικές συμβάσεις υπαγορεύουν τα οθωμανικά ήθη και η θρησκοληψία: όλα αυτά είναι υπαρκτά αν και πολλά έχουν αλλάξει τις τελευταίες δεκαετίες. Σικελία, Νότια Ιταλία, Ελλάδα: ήθη της Μεσογείου. Δεν έχω εμπιστοσύνη στους Έλληνες: έχουν ριζωμένο τον μισογυνισμό της Ανατολής.

Λέμε ότι πολλά έχουν αλλάξει τις τελευταίες δεκαετίες, αλλά το κίνημα #MeToo δείχνει ότι δεν έχουμε αφήσει και τόσο πίσω αυτές τις νοοτροπίες…

Οι σύγχρονες πρωτοβουλίες, όπως το κίνημα #MeToo, δείχνουν ότι έχουμε μακρύ δρόμο μπροστά μας ακόμα και στην Ευρώπη. Στην Ανατολή η κατάσταση είναι απείρως χειρότερη διότι λείπει το νομικό σύστημα και η συναίνεση στο να υπάρξει. Η τοποθέτηση ορίων του εαυτού και η διεκδίκηση ενός ηθικού κώδικα καθυστέρησε πολύ και υπέστη πολλές πατριαρχικές ή ψευδοελευθεριακές παραμορφώσεις. Αυτά τα ξεπερασμένα ήθη που περιγράφω στο «Σικελικό ειδύλλιο» μάς θυμίζουν από πού ερχόμαστε και μας δείχνουν πού θέλουμε να φτάσουμε: σε μια καινούργια εμπιστοσύνη στη δίκαιη νομοθεσία και στην εφαρμογή των νόμων – ό,τι δεν μπορούμε να επιλύσουμε στο πλαίσιο της καθημερινότητας, πιστεύουμε ότι μπορεί να επιλυθεί στο πλαίσιο του νομικού πολιτισμού. Ο κίνδυνος της κατάχρησης δεν λείπει, όπως κι εκείνος της καταφυγής στη θέση του εκ φύσεως θύματος: η νοσηρή υπερευαισθησία που χαρακτηρίζει τη γενιά των snowflakes υπονομεύει την αυθεντικότητα και την επιτακτικότητα του #MeToo, αλλά δεν μπορεί να τις αφαιρέσει. Όχι ότι το βιβλίο έχει καμιά σχέση με το #MeToo: απλώς συνέπεσε με αυτές τις εξελίξεις.

Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο του βιβλίου είναι το πόσο αποδεκτή ήταν η εγκληματική δράση της Μαφίας, το πώς οι απλοί άνθρωποι υποτάσσονταν στη μοίρα τους…

Δεν μπορείς να γράψεις για τη Σικελία χωρίς στο σκηνικό να εμφανίζεται η μαφία. Είναι δομικό στοιχείο της κοινωνίας και καθορίζει τη ζωή πολλών ανθρώπων: μερικοί ωφελούνται από την παρουσία της, άλλοι υποφέρουν. Οι ίδιοι οι νόμοι της δημοκρατίας γίνονται εμπόδιο στο να συλληφθούν οι μαφιόζοι «σε βιομηχανική κλίμακα» όπως ονειρευόταν ο ήρωας του βιβλίου Λούκα Ντε Ματέις προτού τον φάνε λάχανο στο σταυροδρόμι.

Η νεαρή ηρωίδα σου είναι λίγο αγύριστο κεφάλι! Έχει μια δική της ηθική κι ενώ γύρω της βασιλεύει η υποκρισία, η ανοχή στο έγκλημα, στην αδικία, εκείνη αρνείται να «συμμορφωθεί». Υπάρχουν τέτοιοι άνθρωποι;

Η Κοντσέττα είναι η ενσάρκωση του Καλού. Υπάρχουν τέτοιοι άνθρωποι. Τα καλά αισθήματα δεν φτιάχνουν καλή λογοτεχνία, αλλά οι καλοί ήρωες, οι ήρωες που αγαπάμε και στους οποίους ευχόμαστε καλή τύχη, μπορεί να φτιάχνουν. Η Κοντσέττα έχει την καλοσύνη της λογικής.

Δίνεις στην ηρωίδα σου μια δεύτερη ευκαιρία, αλλά όχι με την περιπλάνηση, με την παραμονή στην γενέθλια γη. Γιατί;

Ναι. Δεν δραπετεύει, δεν πηγαίνει κάπου όπου όλα θα είναι ίσως ευκολότερα. Μένει στο Ριβοντόρο, μαζί με τους Ριβοντοραίους. Και είναι ο εαυτός της. Επιβάλλει τον εαυτό της στους Ριβοντοραίους.

Το Σικελικό Ειδύλλιο στον τίτλο είναι λίγο παραπλανητικό. Στην ουσία μιλάς για τη φιλία και έχω την εντύπωση ότι η φιλία βρίσκεται σταθερά στο επίκεντρο των βιβλίων σου. Είναι τελικά πιο σημαντική από τον έρωτα;

Η λέξη «ειδύλλιο» σημαίνει εδώ «ποιμενικό ειδύλλιο», αν και με ειρωνική διάθεση. Η Σικελία παρουσιάζεται σαν μια διεστραμμένη Αρκαδία. Ο έρωτας είναι υπερτιμημένος: όλη η λογοτεχνία, όλη η τέχνη στρέφεται γύρω από αυτόν –μου φαίνεται υπερβολή, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για κατάσταση που διαρκεί τρία χρόνια (μάξιμουμ).

Έχεις «ξεχνιέρα» όπως ο ήρωάς σου, βρίσκεις ανακούφιση στη λήθη;

Η ξεχνιέρα είναι για μερικούς ανθρώπους μια αυτόματη διαδικασία. Ξεχνάνε ό,τι είναι οδυνηρό και ό,τι δεν τους συμφέρει. Εγώ πάλι έχω ένα είδος υπερμνησίας.

Σημείωσα μερικές φράσεις που λένε οι ήρωες του βιβλίου, θέλεις να τις σχολιάσεις;

«Είμαστε καταδικασμένοι να ζούμε μέσα στο άδικο πιστεύοντας ότι έχουμε δίκιο».
«Γενικά, όσο πιο απαίδευτος είναι κάποιος, τόσο περισσότερο επιμένει ότι έχει δίκιο».
«Το λέω συχνά αναπολώντας τα νιάτα μου ήμασταν ανέμελοι και κουτοί, αλλά περνούσαμε υπέροχα. Περνούσαμε υπέροχα επειδή ήμασταν τόσο κουτοί».

«Σικελικό Ειδύλιο»
Σώτη Τριανταφύλλου,
εκδ. Πατάκη

«Πόλιτιξ»
Σώτη Τριανταφύλλου,
εκδ. Athens Voice Books

Ο Ντε Ματέις στα νιάτα του ήταν φασίστας. Κι όπως λέει, αργότερα έγινε «από φασίστας ζαμανφουτίστας». Πιστεύω ότι πολλοί νέοι άνθρωποι είναι φασίστες νομίζοντας ότι είναι επαναστάτες. Ο φασισμός είναι νεανικός πειρασμός: περιέχει σοσιαλισμό, ηγέτες, πείσμα, πολεμικό πνεύμα, ακτιβισμό, πίστη στην ιδεολογία, ιδεαλισμό, βία. Όλα όσα αρέσουν στους εφήβους και στους πολύ νέους.

***«Εχασα την πίστη και κέρδισα την ελευθερία. Δεν ήταν δύσκολο ούτε επώδυνο: απαρνήθηκα κάτι που δεν είχε καμία αξία. Αλλά, ό,τι και να πιστεύεις, σε τρώει ζωντανό».* Εσένα, υπάρχει κάτι που σε τρώει;**

Θέλω να προλάβω να ολοκληρώσω ένα μικρό έργο ζωής στη λογοτεχνία και στη σκέψη. Να προσφέρω κάτι στην «πόλη».

***«Εγώ λέω ότι όποιος δεν καταφέρνει να αλλάξει την κοινωνία πρέπει να αλλάζει ο ίδιος· το λέω παρότι δεν πρόκειται να αλλάξω».* Γράφεις βιβλία και άρθρα για να αλλάξεις κάτι στην κοινωνία ή για να αλλάξεις εσύ;**

Γράφοντας συμβαίνουν και τα δύο, φαντάζομαι. Μερικοί άνθρωποι σίγουρα επηρεάζονται σε κάτι κι εγώ στο μεταξύ μαθαίνω όλο και περισσότερα πράγματα για τον κόσμο και για τον εαυτό μου.

***«Μερικές μέρες στη ζωή μας αξίζουν να γίνουν καδράκι και να τις κρεμάσουμε στον τοίχο».* Ποια μέρα της ζωής σου θα ήθελες να κορνιζάρεις;**

Έχω ζήσει πολλές υπέροχες μέρες. Έχω υπάρξει τυχερή: δεν πέρασα ποτέ σοβαρή ασθένεια και δεν έπαθα ποτέ σοβαρό ατύχημα. Όλα πήγαν από καλά μέχρι καλύτερα.

Όταν γράφεις συνομιλείς με τους νεκρούς σου;

Παλιότερα, όταν ήταν πιο κοντά ο θάνατος του καλύτερου φίλου μου, τον σκεφτόμουν πολύ όταν έγραφα. Τώρα τον σκέφτομαι σχετικά με όσα συμβαίνουν γύρω μας: αναρωτιέμαι τι θα έλεγε – ή μάλλον ξέρω τι θα έλεγε και τον φαντάζομαι να τα λέει.

Τις ίδιες μέρες με το Σικελικό Ειδύλλιο κυκλοφόρησε και το «Πόλιτιξ». Όχι μόνο στις σελίδες του, αλλά και γενικότερα, έχεις προειδοποιήσει, εδώ και πολύ καιρό, για τα προβλήματα κοινοτισμού, για την αποτυχία της πολυπολιτισμικότητας. Θέματα που τώρα μπαίνουν στην ημερησία διάταξη από τον Μακρόν και άλλους Ευρωπαίους πολιτικούς. Πού οφείλεται η εθελοτυφλία και η αδράνεια των ευρωπαϊκών κοινωνιών μπροστά στα προβλήματα που απειλούν τη Δημοκρατία;

Μεγάλη συζήτηση… Γενικά, η εθελοτυφλία είναι ανθρώπινο χαρακτηριστικό που σχετίζεται με τον φόβο του θανάτου, όπως τα περισσότερα ελαττώματά μας. Όμως πάντοτε υπάρχουν άνθρωποι που βλέπουν ό,τι οι άλλοι απλώς κοιτάνε. Αν διαγιγνώσκαμε τα προβλήματά μας εγκαίρως θα είχαμε αποφύγει πολλές συμφορές – ως άτομα, ως έθνη και ως ανθρωπότητα. Εξάλλου, συχνά, υποπτευόμαστε κινδύνους εκεί όπου δεν υπάρχουν και δεν μπορούμε να τους διακρίνουμε εκεί όπου υπάρχουν. Είμαστε κάπως καταδικασμένοι σ' αυτή την πλάνη.

Γενικότερα με την αρθρογραφία σου στην ATHENS VOICE έχεις επισημάνει πολύ νωρίτερα όλα τα topics που απασχολούν σήμερα το δημόσιο διάλογο. Θρησκευτικός φονταμενταλισμός, πολιτικές των ταυτοτήτων, κοινοτισμός, πολιτική ορθότητα κλπ. Σε βοήθησε το ότι μένοντας συχρόνως στη Γαλλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ελλάδα, έβλεπες τα προβλήματα στο πεδίο αντί να τα φαντάζεσαι;

Είναι ζήτημα βλέμματος πάνω στον κόσμο, ενδιαφέροντος και έγνοιας. Επίσης, είναι θέμα χρονικής συνέχειας: παρατηρώ τις εξελίξεις χωρίς διακοπή με αποτέλεσμα να διαισθάνομαι τις αλλαγές, να πιάνω κατά κάποιον τρόπο τις δονήσεις. Αλλά βεβαίως, ο πιο αντιπαθητικός άνθρωπος είναι εκείνος που λέει «σας τα 'λεγα, δεν σας τα 'λεγα;» –οπότε μερικές φορές απομακρύνομαι και σιωπώ.

Σύμφωνα με όσα ξέραμε σε όλη μας τη ζωή, Σώτη, είσαι ό,τι πιο κοντά έχουμε στην έννοια «προοδευτικός διανοούμενος». Και όμως πολλές φορές έχεις βρεθεί στο στόχαστρο. Πώς το εξηγείς;

Υπάρχει διάχυτη μικροπρέπεια και εχθροπάθεια. Και βλακεία, και φθόνος και άγνοια και έλλειψη κοινωνικής αγωγής. Και πολλά ακόμη παθολογικά στοιχεία τα οποία αναδεικνύονται μέσα από τους κομματικούς μηχανισμούς και τα ηλεκτρονικά δίκτυα. Δεν πρέπει να προσδίδουμε σπουδαιότητα στα «στόχαστρα»: οι άνθρωποι βρίσκουν κάποιον, κάτι, για να παίξουν. Ου γαρ οίδασι τι ποιούσι. A

©ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΛΦΑΜΑΝΟΛΗΣ

Μανίνα Ζουμπουλάκη
Ιστορίες γυναικών

Το νέο της βιβλίο με τίτλο «Αέρας στο πρόσωπό της» και ηρωίδες δύο γυναίκες – του 1821 και του σήμερα

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ**

Είναι αυτή η εποχή του χρόνου που κάνω συνέντευξη με τη Μανίνα Ζουμπουλάκη για το νέο της βιβλίο. Κάθε φορά υποδυόμαστε τους ξένους, αν και γνωριζόμαστε από το δημοτικό, και μιλάμε για τα μυθιστορήματά της που τα γεννάει με αξιοθαύμαστη έμπνευση και δεξιοτεχνία. Βιβλία με ηρωίδες γυναίκες που μπλέκουν το τώρα με το παρελθόν, τη σύγχρονη ζωή και τον μαγικό ρεαλισμό, την έκτη αίσθηση με τις σχέσεις έτσι όπως είναι σήμερα.
Το νέο της μυθιστόρημα «Αέρας στο πρόσωπό της» είναι μία εντελώς σημερινή ιστορία (συνάντηση του Έλληνα υπουργού Εξωτερικών με τον Τούρκο ομόλογό του σε ένα ακριτικό ελληνικό νησί «για συνομιλίες», στο οποίο νησί κρύβονται μυστικά, θρύλοι και οι ιστορίες δύο γυναικών). Γραμμένο τόσο αβίαστα που ρέει, με όμορφες περιγραφές και τρυφερότητα, με χιούμορ και διαλόγους κινηματογραφικούς – σχεδόν μοιάζει να κάνει μοντάζ στην ταινία που θα μπορούσε να είναι το βιβλίο.

Ας ξεκινήσουμε από την αρχή. Άλλη μία γυναίκα-ηρωίδα σε βιβλίο σου, ή μάλλον δύο γυναίκες. Πες μας με λίγα λόγια την ιστορία, χωρίς σπόιλερ όμως. Σε μικρό νησί του Αιγαίου, ένα κορίτσι πηδάει από τον γκρεμό το 1821. Στο ίδιο νησί, μια γυναίκα ψάχνει τα μυστικά του γκρεμού, της ομίχλης και του νησιού το 2021. Με έρωτες παράλληλα, γιατί χωρίς αυτούς δεν γίνεται καλή ιστορία, και με το σασπένς της συνάντησης στο νησί των δύο υπουργών Εθνικής Άμυνας, Έλληνα και Τούρκου…

Αν και η ιστορία διαδραματίζεται στη σύγχρονη –και μάλιστα εντελώς τωρινή– εποχή, η αναφορά σου στο 1821 είναι πιο ισχυρή συναισθηματικά, τουλάχιστον για μένα, με τη δική μου ανάγνωση. Πώς μπήκε το 1821 στη θεματολογία σου και στο βιβλίο; Διαβάζω Ιστορία πάντα, είναι μέσα στα χόμπι μου. Τα 200 χρόνια από την Επανάσταση με απασχόλησαν κάμποσο, διάβασα ένα σωρό βιβλία για το 1821, όπως πολλοί Έλληνες υποθέτω, ή πολλοί εξηντάρηδες! Αφορμή ήταν ο Νίκος Τσιφόρος με την «Ιστορία της Αθήνας», και τα «Σύνορα» της Κάπκα Κασάμποβα, που μου πρότεινες εσύ, Πάννη. Φαντάστηκα τον εαυτό μου στο χείλος ενός γκρεμού, με εχθρούς πίσω μου… λες και το έζησα όμως. Ακριβώς πώς μου ήρθε, δεν έχω ιδέα. Ποτέ δεν έχω. Σαν να κάθονται μέσα μου πράγματα, από αυτά που διαβάζω ή από ιστορίες των παππούδων μου. Και από αυτά που ζω, εννοείται.

Πώς βλέπεις να αντιμετωπίζεται η γυναίκα και η θέση της στην Επανάσταση, τώρα με τους εορτασμούς των 200 χρόνων; Πιστεύεις ότι αναγνωρίζεται η θέση της και η ιστορία της; Η ζωή της Ελληνίδας το 1821 ήταν τρελή ταλαιπωρία και συνήθως έληγε με πρόωρο θάνατο, την έσφαζαν ή πηδούσε στον γκρεμό, αν δεν πέθαινε από χολέρα και μαλάρια. Δεν με νοιάζει τόσο να αναγνωριστεί η θέση της τότε, όσο το να αναγνωριστεί τώρα: η σημερινή Ελληνίδα εξακολουθεί να πληρώνεται λιγότερα από τον άντρα, να φορτώνεται όλο το σπιτικό και να έχει την ευθύνη των παιδιών. Βέβαια η προ-προ-γιαγιά της θα εντυπωσιαζόταν από την πρόοδο, απλώς χρειάζεται περισσότερη (πρόοδος) για να εντυπωσιαστούμε εμείς.

Από την άλλη, έχεις μία απόλυτα σημερινή ιστορία στο βιβλίο. Είναι σαν να το έγραψες την προηγούμενη εβδομάδα. Γιατί επέλεξες να βάλεις τις ελληνοτουρκικές σχέσεις; Όλο τον χρόνο τέτοια διαβάζαμε στις ειδήσεις! Σκέφτηκα έναν «φωτισμένο» υπουργό, με αντίστοιχο ομόλογό του Τούρκο… σου λέω, πώς μου κατεβαίνουν όλα αυτά στο κεφάλι, δεν έχω ιδέα!

Αέρας στο πρόσωπό της,
εκδ. Παπαδόπουλος

Στο βιβλίο χρησιμοποιείς πολλές λέξεις και διαλόγους στα τούρκικα. Υπάρχει μάλλον μια γιαγιά; Ένας παππούς πρόσφυγας; Ο μπαμπάς μας μιλούσε τούρκικα με τους γονείς του, ήρθαν από την Κωνσταντινούπολη, η μαμά του από την Καισάρεια, η μαμά της μαμάς μας από την Αδριανούπολη. Τα τούρκικα ρητά πήγαιναν κι ερχόντουσαν, τα σημείωνα σε ένα τετράδιο, μέχρι που έφυγε ο μπαμπάς πριν μερικούς μήνες. Έβαλα στα χείλη των ηρωίδων κάποιες κουβέντες που έχω ακόμα στα αυτιά μου, σαν να ακούγονται από άλλες ζωές…

Μεγαλώνοντας στην Καβάλα τι εντύπωση είχες σαν παιδί και σαν νεαρό κορίτσι για την Τουρκία; Την ένιωσες ποτέ σαν απειλή; Φοβόσουνα ή φοβάσαι και τώρα έναν πόλεμο; Μπα, στην επαρχία στη δεκαετία του '60-'70 μεγάλωνες χωρίς κανένα φόβο. Ακόμα, δηλαδή, δεν πιστεύω ότι θα γίνει πόλεμος, ή δεν το φοβάμαι. Άλλοι είναι οι πόλεμοι πια.

Στο βιβλίο οι ήρωές σου, από υπουργούς μέχρι σωματοφύλακες και από κορίτσια μέχρι μαμάδες, χρησιμοποιούν πολλές λέξεις, ας πούμε «αργκό». Λένε: σόρι, με την καμία, τον πήδηξα κ.λπ. Αυτό είναι εσκεμμένα έτσι ή απλώς ο τρόπος γραφής σου; Σκέφτομαι πολύ πώς μιλάει ο κάθε χαρακτήρας. Ένα κορίτσι 15 χρονών με ένα αγόρι 16 μιλάνε διαφορετικά από τους σαραντάρηδες, παρόλο που οι σαραντάρηδες πια μιλάνε σαν 20χρονοι. Γενικά χρησιμοποιώ τη γλώσσα που μιλάμε – με καθαρεύουσα πήγα σχολείο, με πολυτονικό. Αλλά όσο πιο απλή είναι η γλώσσα, τόσο μεγαλύτερη διάρκεια ζωής έχει και τόσο περισσότερο κόσμο αγγίζει.

Οι ηρωίδες σου συνήθως έχουν μία έκτη αίσθηση. Ένα ψυχανέμισμα. Ή μία σχέση αόρατη με κάποιο γυναικείο πρόσωπο του παρελθόντος. Αυτό γιατί συμβαίνει; Νιώθεις να είναι κάπως «αυτοβιογραφικό» αυτό το στοιχείο; Άσ' τα να πάνε, έχω διαίσθηση, βλέπω όνειρα που κάθομαι και τα ψάχνω μετά, γενικά είμαι αλαφροΐσκιωτο άτομο, κι οι ηρωίδες μου το έχουν σε μεγαλύτερο βαθμό αυτό το στοιχείο. Με γοητεύουν πάντα αυτά που ξέρουμε χωρίς να τα ξέρουμε ή όσα καταλαβαίνουμε χωρίς να το θέλουμε.

Δεν μπόρεσα να μην προσέξω με πόσο ερωτικό τρόπο περιγράφεις κάποιους άνδρες στην ιστορία σου. Είναι αυτός ένας τρόπος να κάνεις ερωτικό το βιβλίο χωρίς να έχει (πολύ) σεξ μέσα; Έχω μεταφράσει εκατοντάδες Άρλεκιν στα νιάτα μου, θυμάμαι πόσο αισθησιακή –με το γάντι– ήταν η περιγραφή του ήρωα. Αντίστοιχα μετάφρασα γκέι (μυθιστορήματα) τσέπης, όπου οι περιγραφές ήτανε πιο στα-μούτρα-σου… Δουλεύω με τον συνδυασμό, με αυτά που προσέχουν οι γυναίκες στους άντρες πασπαλισμένα ελαφρά με κάποια πράγματα που (όπως διάβασα στην γκέι αντίστοιχη λογοτεχνία) προσέχουν οι γκέι άντρες, καλά, και οι γκέι γυναίκες. Πρέπει να τον δω στο μυαλό μου τον γκόμενο της ηρωίδας, να τον μυρίσω, να τσεκάρω πώς κινείται, αλλιώς δεν μου βγαίνει καλός!

Στα βιβλία σου πάντα, με τον έναν τρόπο ή τον άλλον, υπάρχει ένα ζευγάρι που χωρίζει/χώρισε. Είναι τα διαζύγια οι σύγχρονες ερωτικές ιστορίες; Θα ξεπεραστεί ποτέ αυτή η συνθήκη; Η ηρωίδα που πάει να ζήσει μόνη της σε νησί, δεν μπορεί να μην έχει χωρίσει. Θα μου πεις, γιατί να έχει παντρευτεί; Επειδή βρίσκει τέτοιους άντρες, «ιδιοκτησιακό καθεστώς», και τους κουκουλώνεται. Τώρα γιατί με ενδιαφέρουν αυτές οι γυναίκες; Επειδή ξέρω πολλές, ή ίσως να είμαι κι εγώ κάπως έτσι.

Σκέφτεσαι ποτέ να γράψεις ένα βιβλίο με ήρωα έναν άντρα; Πώς θα το αντιμετώπιζες αυτό; Όχι, θέλω γυναίκα ηρωίδα, να ταυτιστώ μαζί της, αλλιώς δεν με νιάζει και πολύ. Τον Ροβινσώνα Κρούσο ήθελα πάντα να γράψω, με ηρωίδα γυναίκα, Ροβινσωνία!

Από όσο σε ξέρω, είμαι σίγουρος ότι ήδη σκέφτεσαι το θέμα του επόμενου βιβλίου σου. Δώσε μου ένα hint: τι θα μπορούσε να είναι; Ιστορικό σκέφτομαι, τώρα που έπεσα στη μαρμίτα. Ηρωική γυναίκα που σώζει άλλες γυναίκες τον 19ο αιώνα στην κατακτημένη Ελλάδα… Εκτός κι αν μου έρθει κάτι άλλο ξαφνικά, μια επιφοίτηση, και ξεκινήσω κάτι άσχετο, θα δείξει! A

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΜΕ ΑΙΤΙΑ

Εκεί, στην άγρια Δύση

Του **ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ**

Ποιος δεν έχει διαβάσει το μυθιστόρημα *«Ο Στόουνερ»*; Πριν δυο χρόνια ήταν στο κομοδίνο κάθε συνεπή αναγνώστη κι αποτέλεσε σημείο αναφοράς κάθε έγκριτης Λέσχης Ανάγνωσης που σέβεται τον εαυτό της. Η κριτική το εκθείασε κι όλοι σπεύσαμε να μάθουμε ποιος ήταν αυτός ο Τζον Γουίλιαμς, ο συγγραφέας του. Το ίδιο το μυθιστόρημα αφορούσε την πανεπιστημιακή κοινότητα και τα έργα και τις ημέρες ενός καθηγητή που βιώνει τα πάθη και τις ανομολόγητες επιθυμίες ενός μικρόκοσμου που συνήθως χαρακτηρίζεται από κάθε φοιτητή ως τα καλύτερά του χρόνια.

Διάβασα πρόσφατα, κι ενώ έκανα τη δεύτερη δόση του Astra Zeneca (πράγμα που με κατατάσσει σε ισοϋψή θέση με έναν βετεράνο του Βιετνάμ), το τελευταίο βιβλίο του Τζον Γουίλιαμς, *«Το πέρασμα του μακελάρη»*, σε υπέροχη μετάφραση της Αθηνάς Δημητριάδου. (Παρεμπιπτόντως, θα ήθελα να τιμήσω εδώ τον εκδότης για τις επιλογές του.)

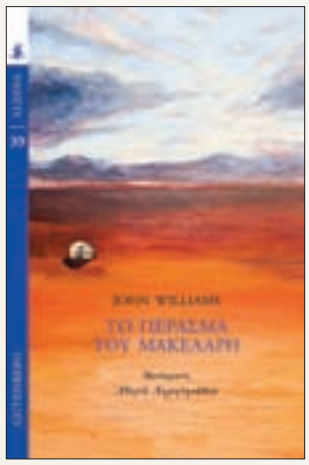

Τζον Γουίλιαμς
Το πέρασμα του μακελάρη,
εκδ. Gutenberg

Ο συγγραφέας, που εγκατέλειψε τον μάταιο τούτο κόσμο πριν τριάντα περίπου χρόνια, μας μεταφέρει στις εσχατιές της Άγριας Δύσης. Εκεί, ένα παλικάρι μεγαλωμένο στο αστικό περιβάλλον της Βοστώνης, επιθυμεί να δοκιμάσει τις δικές του εσχατιές, να δει ως πού μπορεί να φτάσουν οι αντοχές του, να ψάξει, κοντολογίς, τις κρυμμένες του δυνατότητες. Είναι ένα μοτίβο που επανέρχεται στα βιβλία του Γουίλιαμς (τα οποία δεν είναι και πολλά, τέσσερα στο σύνολό τους): η αναζήτηση του έσω εαυτού –με την προϋπόθεση πάντα ότι μπορεί κανείς να τον αναγνωρίσει.

Το μυθιστόρημα είναι καθηλωτικό από την πρώτη κιόλας στιγμή και παραμένει έτσι μέχρι το τέλος. Ο νεαρός μας ήρωας φτάνει στο Πέρασμα του μακελάρη, ένα χωριουδάκι στο πουθενά, αποδιώχνει μια πρόταση για δουλειά γραφείου και ρίχνεται στην περιπέτεια μαζί με τρεις άλλους άντρες. Παίρνουν τα βουνά και τα ρουμάνια σε αναζήτηση ενός άλλου Ελντοράντο, όχι του χρυσού σε μορφή ψηγμάτων, αλλά του χρήματος σε ειδή τομαριών βουβάλου. Ο αρχηγός της ευαγούς τούτης κομπανίας είναι ένας παλιός κυνηγός που γνωρίζει –έτσι ισχυρίζεται τουλάχιστον– κάποιο απόκρυφο βοσκοτόπι σε μέρος μακρινό και σχεδόν απροσπέλαστο. Οι υπόλοιποι τον εμπιστεύονται και ξεκινάνε το ταξίδι προς τη χώρα των βουβαλιών.

Στον δρόμο κινδυνεύουν να πεθάνουν από τη δίψα – κι οι σκηνές αυτές αφήνουν άναυδο τον αναγνώστη που σηκώνεται πάραυτα από τον καναπέ του να πιεί ένα ποτήρι νερό. Η πεζογραφία εδώ –αν και περιγράφει τη στέγνια– βρίσκεται στις πιο ζουμερές στιγμές της. Τέτοιες στιγμές ακολουθούν κι άλλες, για την ακρίβεια, μόνο τέτοιες σπουδαίες στιγμές βρίσκει ο αναγνώστης στο βιβλίο.

Κάποτε οι συνοδοιπόροι φτάνουν στις ουράνιες βοσκές –που θα 'λεγε κι ο Στάινμπεκ– κι αρχίζει το μακέλεμα των βουβαλιών. Απίστευτες περιγραφές που παραπέμπουν μόνο σε κορυφαίες ώρες της λογοτεχνίας, όπως το μακέλεμα της φάλαινας στο Μόμπι Ντικ.

Δεν θα μιλήσω περισσότερο για την πλοκή επειδή η αγωνία συνεχίζεται μέχρι την τελευταία σελίδα του βιβλίου. Είναι βάλσαμο για τον αναγνώστη τέτοια μυθιστορήματα. Και καθώς η θεραπεία συνεχίζεται (δεν υπάρχει γιατρειά από την αγάπη προς το βιβλίο) έσπευσα να αγοράσω και το τρίτο του μυθιστόρημα που κυκλοφορεί, με τίτλο «*Αύγουστος*. (Δεν θα πω ακόμα, καλό καλοκαίρι).

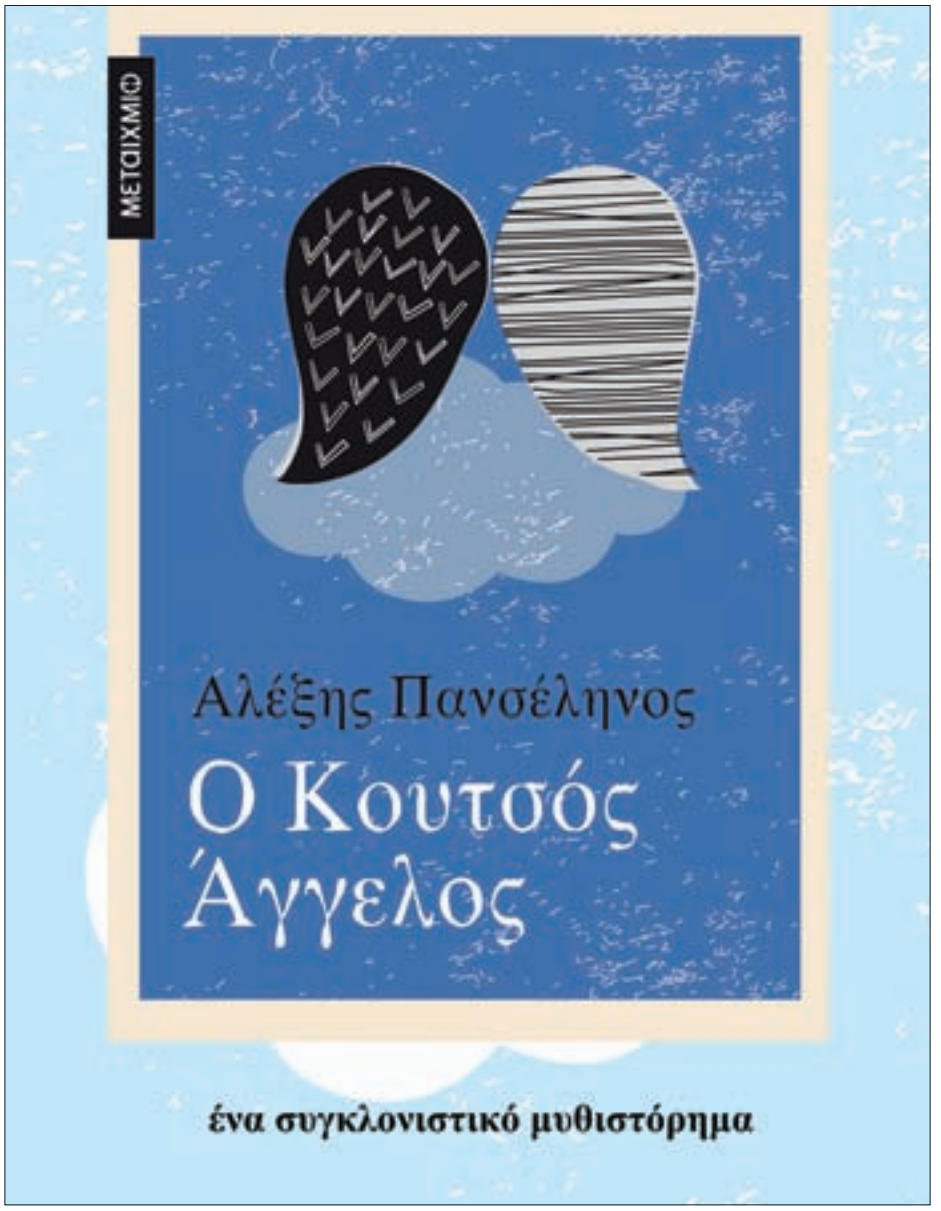

Ηλίας Ευθυμιόπουλος
ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ATHENS voicebooks

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ATHENS VOICE BOOKS
Κεντρική Διάθεση: Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα, 210 3617.170, εσωτ. 114, fax: 210 3617.310
www.athensvoice.gr

Ιωάννα Κουτσόγιωργα

Αυτά που αγαπήσαμε

Της **ΛΙΝΑΣ ΜΑΝΔΡΑΚΟΥ**

Ένα βιβλίο που δεν περιορίζει την οπτική του μόνο μέσα στις ζωές των πρώων του αλλά προσπαθεί να συμπυκνώσει μέσα του ένα κομμάτι της ελληνικής ιστορίας. Η Μάρθα, ο Κώστας, ο Βαγγέλης, η Λένα και η Έλσα, παιδιά της ελληνικής δεκαετίας του '60, ονειρεύονται, ερωτεύονται, απογοητεύονται, σπουδάζουν, ταξιδεύουν, ενηλικιώνονται. Άλλοτε προσαρμόζονται στις συνθήκες και τον τρόπο ζωής που τους επιβάλλουν η μοίρα τους ή οι κανόνες του τόπου τους, άλλοτε όμως όχι. Επιλέγοντας τι θα κρατήσουν και τι θα αφήσουν, οι ήρωες και οι ηρωίδες της Ιωάννας Κουτσόγιωργα ζουν βίους που τέμνονται, αλλάζουν αντιλήψεις και τρόπους ζωής, ανταμώνουν σε μελαγχολικές επαρχίες ή βοερές και γοητευτικές μητροπόλεις και περιπλέκονται σε ερωτικές ιστορίες με αίσιο ή όχι τέλος.

Στο «Αυτά που αγαπήσαμε» οι χρόνοι, οι αποστάσεις, τα φιλιά και οι έρωτες, οι χωρισμοί και τα ξαναντραμώματα συμβαίνουν μέσα σε μια επική αφήγηση, αφού η Ιωάννα Κουτσόγιωργα ξεκινά την ιστορία της λίγο πριν τη χούντα των Συνταγματαρχών και την τελειώνει καταμεσής των διαδηλώσεων για τη Μακεδονία. Σε αυτόν τον καμβά της μακρο-ιστορίας εξελίσσονται οι ζωές τους, σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα και Αμερική, όπου η συγγραφέας μπλέκει τη σάγκα της σχέσης τους φροντίζοντας εντέχνως να κινείται μεταξύ λαϊκού πολιτισμού, όπως τον αναμεταδίδουν τα τραγούδια με τη Μοσχολιού, και υψηλής αισθητικής. Από τον Ταρτούφο του Μολιέρου που παρακολουθεί η θεατρόφιλη Μάρθα ως τους Beatles και τη Διαγώνιο του Ντίνου Χριστιανόπουλου, η Κουτσόγιωργα δουλεύει με υλικά από όλο το πολιτικό και καλλιτεχνικό background των εποχών που αλλάζουν και αναδιατάσσουν στην ουσία άθελα ή ηθελημένα τη ζωή των πρωταγωνιστών. Τι έχει διάρκεια; Τι καθορίζει τις επιλογές μας, μας κάνει καλύτερους και πιο αποφασισμένους ή μας παγιδεύει σε αδιέξοδα που μπλοκάρουν την πορεία μας, για το σημείο που ο καθένας μας αποκαλεί ευτυχία;

Ιωάννα Κουτσόγιωργα,
Αυτά που αγαπήσαμε, *Εκδ. Μάτι*

Αναμφίβολα ένα πολύ τρυφερά στοχαστικό μυθιστόρημα, γραμμένο με όρους επικής αφήγησης, που άνετα θα μπορούσε να προσφέρει πρώτη ύλη για μια τηλεοπτική ή κινηματογραφική μεταφορά του, αφού οι χρόνοι εναλλάσσονται ταχύτατα, η πλοκή διαθέτει απανωτές επιστρώσεις ερώτων όπου ο συναρπαστικά πυκνός ρυθμός της Κουτσόγιωργα καταφέρνει συνεχώς να διατηρεί διαύλους επικοινωνίας μεταξύ των, ως το πολυθρύλητο χάπι εντ. Να το βάλετε στα αναγνωστικά «πρέπει» του καλοκαιριού και των δισκοπών σας; Από εμένα ένα μεγάλο ναι. **A**

Sault: 99 μέρες ως την Αιωνιότητα

Έχουν αποδείξει ότι είναι ικανοί για τα πάντα. Δεν έχουν καμία δυσκολία να κυκλοφορήσουν δύο διπλά album μέσα σε έναν χρόνο και να μπερδέψουν τους κριτικούς σε σχέση με το ποιο από τα δύο θα ψηφίσουν ως καλύτερο της χρονιάς. Είναι ικανοί να κυκλοφορούν albums με παραπλανητικούς τίτλους, όπως *«5»* για το πρώτο album, *«7»* για το δεύτερο, *«Εννέα»* για το πέμπτο. Αυτό το τελευταίο μάλιστα, το «Εννέα» κυκλοφόρησε σε ψηφιακή μορφή στις 25 Ιουνίου και θα διατίθεται για 99 μέρες τόσο ψηφιακά, όσο και ως προ-παραγγελία βινυλίου. Τον Οκτώβριο παύει να κυκλοφορεί ψηφιακά αλλά τουλάχιστον το βινύλιο φτάνει στα χέρια όσων το παρήγγειλαν. Η κολεκτίβα από το Λονδίνο εξακολουθεί να αρνείται τις συνεντεύξεις και την εμπλοκή με τα social media, εξακολουθεί να παίζει μια σπουδαία μοντέρνα soul με έντονους ρυθμούς και γυναικεία φωνητικά, εξακολουθεί να συνδέεται με κινήματα όπως αυτό του "Black Lives Matter", εξακολουθεί να πιστεύει ότι το *"Nine"*, όπως και τα τέσσερα προηγούμενα albums, θα βρεθεί ψηλά στις λίστες με τα καλύτερα και αυτής της χρονιάς. Παραγωγή και πάλι by Inflo και συμμετοχές by Michael Ofo και Little Simz. *"Bitter Streets"* και *"London Gangs"* από τα καλύτερα τραγούδια που έχουν γράψει, και δίσκος που ακούγεται όλο και πιο σημαντικός ακρόαση με την ακρόαση.

Δεν είχα ιδέα για την ύπαρξη της **Γιούντιτ Σαλάνσκυ**, που έρχεται από την Ανατολική Γερμανία και γεννήθηκε τα 1980. Δεν είναι μουσικός αλλά συγγραφέας, σχεδιάστρια βιβλίων και επιμελήτρια. Έχει τουλάχιστον δύο βιβλία που έχουν γίνει best seller ενώ το ένα από αυτά, ο *«Κατάλογος απωλεσθέντων»* κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις **Αντίποδες** σε μετάφραση του **Γιάννη Καλιφατίδη**. Η Σαλάνσκυ το λέει πεντακάθαρα και δεν μπορείς παρά να τη λατρέψεις γι' αυτό, όπως για τον ίδιο λόγο και τηρουμένων των αναλογιών λάτρεψες και τον Προυστ: *«Όπως όλα τα βιβλία, έτσι και αυτό εδώ γεννήθηκε από την επιθυμία να διατηρήσω κάτι στη ζωή, να αναπαραστήσω το παρελθόν, να θυμηθώ τα ξεχασμένα, να δώσω το λόγο σε καθετί που έχει βουβαθεί και να πενθήσω για όσα έχουν χαθεί. Η συγγραφή δεν μπορεί να ξαναφέρει τίποτε πίσω, αλλά μας επιτρέπει να βιώσουμε τα πάντα».*

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς LXXXXV

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ**

Μη χάσεις για κανέναν λόγο το *"Posthuman"* των **Trees Speak**, ενός σχήματος από το Tucson του Texas που παίζει krautrock στο ύφος των Cluster και των Can με ολίγη από ιταλικό prog –Goblin style– και πινελιές από τους ήχους των soundtracks του Morricone και του D' Argento. Κυκλοφορεί από τη Soul Jazz.

Μάρτιος του 2013, βρίσκομαι στη Νέα Υόρκη, και όπως είναι απολύτως απαραίτητο, αρχίζω να χαρτογραφώ την πόλη ως προς τα δισκοπωλεία της. Ασφαλώς υπάρχουν τα πάντα: από λυσσασμένο crate digging μέχρι μπουτίκ, από αλυσίδες μέχρι απίθανα εναλλακτικά εξειδικευμένα μαγαζιά. Σε κάθε πόλη υπάρχουν ένα ή δύο eclectic δισκοπωλεία, αυτά που κάνουν μια πολύ σοβαρή προεπιλογή υλικού και παρουσιάζουν έναν συγκεκριμένο αριθμό ιδιωμάτων με συγκεκριμένη επιλογή δίσκων ανά ιδίωμα. Στο Bristol, για παράδειγμα, είχες το Replay, ειδικά όταν ήταν στο Haymarket, στο Λονδίνο έχεις το Rough Trade, στην Αθήνα είχες το Vinyl Microstore και πλέον έχεις μόνο το **Record House** στη Νέα Σμύρνη και το **Rock n' Roll Circus**. Στη Νέα Υόρκη –πριν ανοίξει το Rough Trade– είχες το Other Music, που ήταν η πιο σοβαρή περίπτωση απ' όλα. Έμπαινες χαρούμενος κι έβγαινες καταρρακωμένος. Ήταν σχετικά μικρό και είχε αποκλειστικά τους δίσκους που θα ήθελες να έχεις: αυτούς που ήξερες ότι θέλεις κι αυτούς που δεν ήξερες ότι θέλεις. Στις πέντε τρίωρες επισκέψεις είχες αποφασίσει ποιο κτηματάκι θα έβαζες υποθήκη και ξεκινούσες. Με τον τίτλο *"Other Music Soundtrack"* κυκλοφορεί ένα ντοκιμαντέρ σε dvd κι ένα βινύλιο με εικόνες και ήχους που βασίλευαν σ' αυτό το σπουδαίο μουσικό σημείο του πλανήτη, το δισκοπωλείο που αναγκάστηκε να κλείσει το 2016 λόγω υπερβολικής αύξησης στο ενοίκιο.

P.S. Ο **Lloyd McNeill** είναι ο αφροαμερικανός φλαουτίστας, ζωγράφος, ποιητής και φωτογράφος, που ανάμεσα σε άλλα ηχογράφησε κι ένα album με βραζιλιάνους –κατά κύριο λόγο– μουσικούς, που λεγόταν *"Tori"*, ήταν δισκάρα και επανακυκλοφορεί σε μερικές μέρες από τη Soul Jazz.

ΤΕΧΝΗ

ΠΡΟΤΖΕΚΤΟΡΑΣ

Της **VILLY CALLIGA**

Η δυναμική ζωγραφική της ΜΑΙΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Η ζωγράφος και συν-δημιουργός του «Δωματίου» μιλάει για τη ζωγραφική, τη ζωή, τη δημιουργία

@CHRISZINAS

Η Μαίρη Στεφάνου γεννήθηκε το 1981, με βρετανική και ελληνική καταγωγή. Μεγάλωσε στον Πειραιά ενώ τα καλοκαίρια θυμάται να τα περνάει στην Αγγλία. Η ενασχόλησή της με διάφορες μορφές τέχνης ξεκίνησε από πολύ νεαρή ηλικία. Θυμάται να σκέφτεται από παιδί πως οι άνθρωποι μπορεί να μη μιλούν την ίδια γλώσσα αλλά μέσα από την τέχνη μπορούν και επικοινωνούν.

«Είμαι ευγνώμων όταν σκέφτομαι ότι όλα όσα αγαπούσα ως παιδί, τα παιδικά όνειρα, έγιναν, και η πραγματικότητα του ενήλικα εαυτού μου, οι σπουδές μου, η δουλειά μου, η ενασχόλησή μου, η καθημερινότητά μου. Δημιουργώ καθημερινά την πραγματικότητα που ονειρεύομαι. Σπούδασα Διοίκηση Τουριστικών επιχειρήσεων, μαγειρική τέχνη, μοντέρνο τραγούδι, μουσική αρμονία και ζωγραφική στο κέντρο τεχνών Vivarte της Ισπανίδας ζωγράφου Sandra Pons Carreras, ενώ παράλληλα παρακολούθησα σεμινάρια και εργαστήρια στο Borgias College of Fine Art and Design, τα οποία ολοκληρώθηκαν το 2015. Επίσης ασχολούμαι ερασιτεχνικά με τον χορό».

Ποια στιγμή αποφάσισες να μοιραστείς τα εικαστικά σου έργα με το κοινό; Το άνοιγμά μου στο να μοιραστώ τα εικαστικά μου έργα και performances/live painting με το κοινό ξεκίνησε το 2017. Από εκεί και πέρα τα πράγματα βρήκαν γρήγορα την πορεία τους. Είχα την ευκαιρία να παρουσιάσω τη δουλειά μου σε πλήθος από γκαλερί, πινακοθήκες, φεστιβάλ, εικαστικά project, video art, μουσικές σκηνές. Υπήρξα φιναλίστ σε διεθνείς διαγωνισμούς τέχνης και άρχισαν οι συνεργασίες με γκαλερί, καλλιτεχνικούς χώρους, αρχιτεκτονικά και Interior design γραφεία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Έχεις έντονη σχέση με τον πειραματισμό... Η ζωγραφική είναι ο τρόπος μου να εκφράζομαι και να επικοινωνώ. «Παίζοντας» με τα χρώματα και πειραματιζόμενη, το ύφος και η τεχνική μεταλλάσσεται και συνεχώς αναγεννιέται. Ζωγραφίζοντας κυρίως με τα χέρια και το σώμα, σε άμεση επαφή με τα χρώματα και τον καμβά, δημιουργώ τις φυσικές μου προεκτάσεις. Ακούγοντας μουσική που με εμπνέει και ακολουθώντας την εσωτερική μου φωνή, μέσα στη ροή και τον αυτοσχεδιασμό, έρχεται η δημιουργία. «Στιγμή» έκστασης και απελευθέρωσης.

Είσαι μία από τους δημιουργούς του «Δωματίου». Μίλησε μου για αυτό. Το 2019 έγινα συν-ιδρύτρια στον χώρο τέχνης «Δωμάτιο/Domatio» στην Αθήνα. Το Δωμάτιο δημιουργεί εκθέσεις, εκδηλώσεις, projects με σκοπό να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ καλλιτεχνών και την προώθηση ξεχωριστών δημιουργικών εγχειρημάτων.

Την ίδια χρονιά παρουσίασες στο Δωμάτιο και μια δική σου δουλειά. Την ατομική μου έκθεση «Passion for Life». Μέσα από αυτή την έκθεση, αναγνωρίστηκε η δουλειά μου από την Design Art Concepts, στο Miami, Florida από την οποία και εκπροσωπούμαι.

Με την Design Art Concepts πήγες στο Miami; Ναι, τον Δεκέμβριο του 2019. Συμμετείχα σε art shows κατά τη διάρκεια του Art Basel Miami week. Μία εμπειρία αξέχαστη που μου έδωσε πολύ πάθος και έμπνευση για τα επόμενά μου βήματα. Περιηγήθηκα σε τόσες εκθέσεις στο Art Basel, κάτι το οποίο με πλημμύρισε απίστευτη ευφορία και έμπνευση λόγω των αμέτρητων εναυσμάτων που δέχτηκα.

Επιστρέφοντας από εκεί; Ξεκινάω τη δημιουργική δραστηριότητα και «ξετυλίγονται» τα έργα του 2020-2021 τα οποία αναφέρονται σε ένα προσωπικό βίωμα και παρουσιάζονται σήμερα στην ατομική μου έκθεση *"Where the Darkness meets the Light"* στην Art Appel Gallery στο Κολωνάκι, με κείμενο έκθεσης από τον Θανάση Λάλα.

Εδώ θα ήθελα να αναφερθούμε σε ένα σημείο από το κείμενο του Θ. Λάλα στο οποίο αναφέρει ότι μετά από μια εμπειρία ζωής που σε σύστησε στον θάνατο, ανακάλυψες το νόημα της Τέχνης. Μέσα από μια εμπειρία ορόσημο που με έφερε πολύ κοντά στον θάνατο, συνειδητοποίησα πόσο βαθιά επιθυμώ να ζήσω. Η ζωή είναι κίνηση και χρώμα. Είναι το να επιδιώκουμε συνεχώς τρόπους να εξελισσόμαστε αλλά συνάμα να νιώθουμε πληρότητα και ευγνωμοσύνη για εκείνο που είμαστε κι όλα όσα έχουμε. Να είμαστε σε σύνδεση με την αλήθεια μας και να βρίσκουμε τον ιδιαίτερο μας τρόπο να την επικοινωνούμε. Να ανακαλύπτουμε το πάθος μας και να το βιώνουμε σε όλες του τις αποχρώσεις. Να διακρίνουμε το φως, να αποδεχόμαστε και να «μεταβολίζουμε» το σκοτάδι. Να λέμε ευχαριστώ στο δώρο της ζωής.

Αυτό το εκφράζεις μέσα από τη ζωγραφική σου; Η ζωγραφική με φέρνει στο εδώ και τώρα. Δεν υπάρχει το χθες, δεν υπάρχει το αύριο. Είμαι εγώ και ο καμβάς μου. Μέσα στην αλήθεια μου, το πάθος μου. Ζωντανή. Όταν ζωγραφίζω είμαι πιο αληθινή από ποτέ. Και κάθε φορά που κοιτάζω τους πίνακές μου, συνδέομαι όλο και περισσότερο με τον εαυτό μου. Νιώθω συγκίνηση γιατί το συναίσθημα είναι τόσο δυνατό. Μου υπενθυμίζουν το να αισθάνομαι, το ταξίδι μου, τα βιώματά μου, την απελευθέρωσή μου και το ποια είμαι σήμερα. Εύχομαι τα έργα μου να υπενθυμίζουν στους ανθρώπους να λένε ευχαριστώ στη ζωή, να είναι παρόντες και παρούσες σ' αυτήν, να την απολαμβάνουν και να τη γιορτάζουν.

Τα μελλοντικά σου σχέδια; Θα συμμετάσχω στην ομαδική έκθεση 9 εικαστικών "Abstr-act" στην Art Appel Gallery, η οποία εγκαινιάζεται την Τρίτη 13 Ιουλίου, και στην επίσης ομαδική "Shift Positions" με την Design Art Concepts, ενώ τον Δεκέμβριο του 2021 ετοιμαζόμαστε για art shows κατά τη διάρκεια του Art Basel Miami week. Επίσης ετοιμάζουμε projects και εκθέσεις στο Δωμάτιο. **A**

Αποσπάσματα από το κείμενο του Θανάση Λάλα για την έκθεση "Where the Darkness meets the Light"

Η Μαίρη Στεφάνου, μετά από μια εμπειρία ζωής που τη σύστησε στον θάνατο, ανακάλυψε το νόημα της Τέχνης. Η Τέχνη ως απάντηση στα αναπάντητα, η Τέχνη ως αποκάλυψη αυτού που υπάρχει αλλά δεν το βλέπουμε, η Τέχνη ως όραση σε μια κοινωνία που πάσχει από ολική τύφλωση...

...σωματικά αντιδρώντας, ανακάλυψε ότι «Ζωή» είναι κίνηση, σώμα σε εγρήγορση, χρώμα συντεταγμένο στην αντιμετώπιση της απειλητικής παρουσίας του λευκού τοίχου στη ζωή της. Έστησε μια γιορτή χρωμάτων, άφησε το σώμα της να «χορέψει» αγκαλιά με το κόκκινο, το μπλε, το κίτρινο... Δεν σκέφτηκε ποτέ το αποτέλεσμα, το μόνο που την ενδιέφερε ήταν ο χορός, το μόνο που ήθελε ήταν να ζήσει αυτό που κρύβει η χαρά, αυτό που κάνει το «Τίποτα», «Κάτι»!

... «Σκουπίζεται» μια για πάντα από την αγωνία της φόρμας και καταφέρνει με το έργο της, να μπει στην μεγάλη καλλιτεχνική οικογένεια της λεγόμενης ενεργητικής ή δυναμικής ζωγραφικής, της λυρικής αφαίρεσης, η οποία βασίζεται στην ελευθερία, τον αυθορμητισμό και την ταχύτητα της κίνησης του δημιουργού της.

Η Μαίρη Στεφάνου, δημιουργεί και σώζεται!

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Ο πατέρας (THE FATHER) ****

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Φλοριάν Ζελέρ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Άντονι Χόπκινς, Ολίβια Κόλμαν, Ίμοτζεν Πουτς, Ρούφους Σιούελ, Ολίβια Γουίλιαμς

Ο 83χρονος Άντονι, συνταξιούχος μηχανικός που ζει στο διαμέρισμά του στο Λονδίνο, παρουσιάζει τα πρώτα σημάδια άνοιας. Η κόρη του Αν είναι διχασμένη ανάμεσα στη μετακόμισή της στο Παρίσι όπου μένει ο σύντροφός της και στη φροντίδα του πατέρα της ο οποίος αρνείται να δεχτεί τις υπηρεσίες κάποιας οικιακής βοηθού.

Ο 41χρονος Φλοριάν Ζελέρ είχε κερδίσει αμέτρητες διακρίσεις χάρη στο θεατρικό έργο του «Ο πατέρας». Η απόφασή του να μεταφέρει το συγκεκριμένο έργο στο πανί αφήνει μόνο θετικές εντυπώσεις. Η σημαντικότερη όλων είναι η συγκλονιστική ερμηνεία του Άντονι Χόπκινς που παραδίδει την πιο τολμηρή μεταμόρφωσή του. Τη μόνη που μπορεί να συγκριθεί με εκείνη του Χάνιμπαλ Λέκτερ, πριν από 30 χρόνια, που του είχε χαρίσει το πρώτο του Όσκαρ. Χάρη στον ρόλο του Άντονι ο Χόπκινς κέρδισε και πάλι το βαρύτιμο έπαθλο, στο πιο δίκαιο ίσως βραβείο της φετινής οσκαρικής απονομής. Ο Χόπκινς δεν διστάζει να ταυτιστεί απόλυτα με τον ρόλο του άρρωστου υπερήλικα. Ο χαρακτήρας του δεν έχει απλώς το ίδιο όνομα και καταγωγή. Στη σκηνή που επισκέπτεται τη γιατρό με την κόρη του, η ημερομηνία γέννησης που δίνει (31-12-1937) είναι ίδια με εκείνη του διάσημου ηθοποιού! Η ευτυχής συγκυρία για τον Ζελέρ συμπληρώνεται χάρη στην παρουσία της ισάξιας συμπρωταγωνίστριας του Ουαλού σερ. Η Ολίβια Κόλμαν (*«Η ευνοούμενη», «Broadchurch»*) στον ρόλο της Αν για μία ακόμη φορά πιστοποιεί πόσο ξεχωριστή και γενναία ερμηνεύτρια είναι, εστιάζοντας στο ανθρώπινο κομμάτι της ιστορίας χωρίς να γίνει ούτε μία στιγμή υπερβολική ή μελό. Μη νομίζετε πάντως ότι θα γλιτώσετε τη συγκίνηση. Το φιλμ είναι μια σοκαριστική μελέτη πάνω στο θέμα της απώλειας. Μιας απώλειας διττής καθώς δεν αφορά μόνο στη σύγχυση του μυαλού που αρχίζει να τα «χάνει» (πόσο σκληρό μάθημα ζωής για έναν άνθρωπο υπερβολικά έξυπνο και με καλή μνήμη όπως είναι ο Άντονι που περηφανεύεται πως έχει «μνήμη ελέφαντα και είμαι τόσο έξυπνος που μερικές φορές εκπλήσσω τον εαυτό μου») αλλά και στην οδύνη της κόρης που βλέπει τον πάλαι ποτέ παντοδύναμο πατέρα της να χάνει τον εαυτό του και να μεταμορφώνεται σε ένα ανήμπορο μωρό. Ευτυχώς το βραβευμένο με Όσκαρ σενάριο έχει τις κωμικές ανάσες που εκτονώνουν κάπως το δράμα και την ένταση, ενώ η δουλειά του υποψήφιου για Όσκαρ μοντέρ Γιώργου Λαμπρινού είναι κατάλληλη για σεμινάριο: χάρη στην αλάνθαστη αντίληψή του στο κομμάτι της σύνδεσης του βλέμματος του θεατή με εκείνο του ήρωα, αναδεικνύει καταπληκτικά το μπέρδεμα στο μυαλό του Άντονι και κυρίως τα τρικ με τις ταυτότητες και τους χώρους που τον οδηγούν σε απελπισία.

JUST THE FACTS

Ο πατέρας (****)
Η συγκλονιστική παράσταση του Άντονι Χόπκινς

Black Widow (**)
Μόνο για τους θαυμαστές της Σκάρλετ και της Marvel

Νίκος Καρούζος: Ο δρόμος για το Έαρ (***)
Η μοναξιά του ποιητή

Ονειρομπελάδες (½)**
Προβλήματα της ζωής και του ονείρου

Πέρυσι στο Μάριενμπαντ (***)
Αλέν Ρενέ κι όποιος αντέξει

Η ταβέρνα της Τζαμάικα (*½)**
Κλασικός Χίτσκοκ της βρετανικής περιόδου

Κραυγές και ψίθυροι (****)
Η φιλοσοφία του θανάτου

«Η σαρκική ματαιοδοξία είναι το μονοπάτι για τη διαφθορά» (Η ταβέρνα της Τζαμάικα)

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

☛ *Φεστιβάλ Κανών: Κι όμως γίνεται!*

Black Widow **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Κέιτ Σόρτλαντ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Σκάρλετ Τζοχάνσον, Φράσις Πιου, Ντέιβιντ Χάρμπουρ, Ρέι Γουινστόουν, Γουίλιαμ Χαρτ

Η προσωπική ιστορία της Νατάσα, της Black Widow των «Εκδικητών», ξεκινά στο Οχάιο. Εκεί, η μικρή Νατάσα μεγαλώνει με τη μητέρα και τη μικρότερη αδελφή της, όσο ο πατέρας της, σοβιετικός πράκτορας, αναλαμβάνει ειδικές αποστολές επί αμερικανικού εδάφους. Όταν η πραγματική ταυτότητά τους αποκαλύπτεται, η «οικογένεια» διαλύεται. Είκοσι χρόνια μετά, η Νατάσα συναντά το παρελθόν της στο πρόσωπο της χαμένης αδελφής της που είναι μία από τις ανίκητες «Χήρες» του Κόκκινου Στρατού.

Στη νέα εποχή αναζητείται ο παλμός της εποχής, αναμενόμενο λοιπόν το μεταφεμινιστικό προφίλ και η εμβάθυνση στους χαρακτήρες, με τη σκηνοθέτρια να επιχειρεί να συνδυάσει το χορταστικό θέαμα με την πιο ενήλικη άποψη στην κόμικ θεματολογία. Όμως η Σόρτλαντ δεν τα καταφέρνει καλά: το ψυχολογικό βάρος από τη σχέση των κοριτσιών και την ενηλικίωση δεν γίνεται ποτέ συναισθηματική εμπειρία κι είναι απόλυτα προβλέψιμη η αντίδρασή της στα σημεία που χρειάζεται να κερδίσει τον θεατή. Τα όπλα που επιστρατεύει είναι οι χιουμοριστικές τσαχπινιές (οι μπηχτές της μικρής αδελφής στις πόζες της μεγάλης) και τα μικρά δραματικά τρικ. Καταιγισμός από εφέ στο σαρωτικό φινάλε, όπου ο εναέριος σταθμός πέφτει στο κεφάλι των ηρώων και οι ήρωες βρίσκουν τελικά τον δρόμο τους.

Ονειρομπελάδες (DREAMBUILDERS) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Κιμ Χάγκεν Γιένσεν, Τόνι Ζινκ. ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΙ: Λυδία Τζανουδάκη, Θανάσης Κουρλαμπάς, Μελίνα Κατσακούλη, Πηνελόπη Σκαλκώτου, Χάρης Φραγκούλης

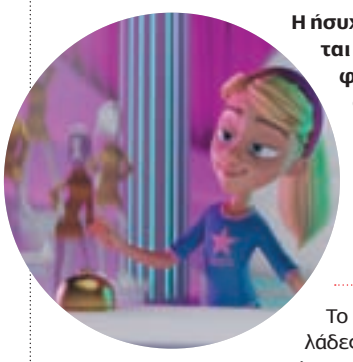

Η ήσυχη ζωή της 12χρονης Μίνας γίνεται άνω-κάτω όταν ο πατέρας της φέρνει νέα σύντροφο στο σπίτι, η οποία μάλιστα έχει μια μικρή κόρη στην ηλικία της, την κακομαθημένη Τζένη. Όλα δείχνουν ότι δεν θα έχουν και τις καλύτερες σχέσεις και η Μίνα πρέπει να βρει τρόπο για να ξεφορτωθεί την Τζένη.

Το δανέζικο animation «Ονειρομπελάδες» διαθέτει αρκετή πρωτοτυπία και φρέσκιες ιδέες που σχετίζονται με τη συνύπαρξη ονείρου και πραγματικότητας, όπως τη συναντάμε στο μυαλό της ευφάνταστης Μίνας. Τα ειδικά γραφικά και εφέ ζωντανεύουν μερικούς απίθανους δεύτερους ρόλους, το σενάριο έχει τις διδακτικές μπηχτές του ειδικά στις αρρώστιες της εποχής –από τη σελφίτιδα μέχρι την υπερκατανάλωση– αλλά το συμβατικό σενάριο με την αντιπαλότητα των δύο κοριτσιών προσπαθεί υπερβολικά να κρατήσει την ισορροπία μεταξύ χιούμορ, δράσης και συγκίνησης.

Νίκος Καρούζος: Ο δρόμος για το Έαρ ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Γιάννης Καρπούζης ΣΕΝΑΡΙΟ: Ανδρέας Βακαλιός, Ηλίας Λιατσόπουλος

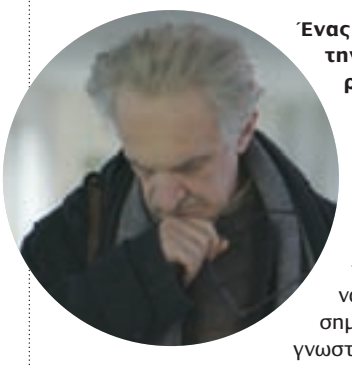

Ένας επίμονος ερευνητής εξετάζει την ταραχώδη ζωή και το ανεξερεύνητο έργο του ποιητή Νίκου Καρούζου.

Με κεντρικό χαρακτήρα τον Δημήτρη Καταλειφό, συνδυασμό αρχειακού υλικού με συνεντεύξεις και εικόνες από το παρελθόν του μοντερνιστή ποιητή γυρισμένα σε σούπερ 8 φιλμ και φυσικά τους σημαντικότερους στίχους από τα πιο γνωστά έργα του, ο σκηνοθέτης Γιάννης Καρπούζης δίνει μια ολοκληρωμένη και συγκινητική παρουσίαση του έργου και της ζωής του Νίκου Καρούζου.

ΣΕ είδα...

Κάποιος σε ψάχνει. Ψάξε τον κι εσύ και επικοινώνησε μαζί του στο ***www.athensvoice.gr/stiles/se-eida****.*

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: ΣΤΟ ΜΥΑΛΟ ΜΟΥ ΕΙΣΑΙ!
Με μάγεψες τόσο που κόλλησε όλο μου το είναι! Σε κοίταγα και εσύ ένιωθα ότι ανταποκρίνεσαι, θέλω να σε βρω.

ΜΙΛΟΥΣΕΣ ΣΤΟ ΚΙΝΗΤΟ ΓΙΑ ΜΙΑ ΤΟΥΡΤΑ ΠΑΓΩΤΟ
Παρασκευή γύρω στις 18.00, Θανόπουλος (Κηφισιά). Ετοιμαζόμουν να πάω στο ταμείο όταν σε είδα. Περίμενες το ασανσέρ. Άφησα τα πράγματα και κατέβηκα τις σκάλες για να προλάβω να σε δω ακόμη μια φορά. Η πόρτα άνοιξε, μιλούσες στο κινητό για μια τούρτα παγωτό! Φορούσες σορτσάκι. Πολύ όμορφη με πολύ ωραίο στιλ. Μακάρι να δεις το μήνυμα.

ΚΗΦΙΣΙΑ, ΣΤΟ BAR ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΕΡΙΝΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ
Κηφισιά, Recipe bar. Μιλήσαμε αρκετή ώρα. Δεν σου έδωσα το τηλέφωνό μου τελικά. Είναι το δεύτερο «σε είδα» μήνυμα που στέλνω για σένα ως χρέος μου στο... σύμπαν! Εύχομαι να το δεις.

ΕΝΑ ΒΡΑΔΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ΣΤΗ ΛΟΥΤΣΑ
Palazzo Λούτσα. Φόραγες ένα κόκκινο φόρεμα και ήσουν με μια φίλη σου. Ήμουν όλο το βράδυ στη διπλανή παρέα σου με δύο φίλους μου. Το μετάνιωσα που δε σου μίλησα τότε. Και το σκέφτομαι συνέχεια από τότε...

MEGA AB (ΒΑΡΥΜΠΟΜΠΗ): YOU GLOW LADY
Εσύ ψηλή καστανόξανθη. Φορούσες κοντή ριγέ φούστα, άσπρη-μπλε. Πολύ ωραίο σώμα, μαυρισμένη. Κρατούσες στον ώμο μια κλασική LV. Γύρω στις 12.30. Ψωνίζαμε δίπλα-δίπλα, στα πορτοκάλια, όταν χτύπησε το κινητό σου. Αν δεις το μήνυμα, να ξέρεις ότι θέλω να σε γνωρίζω...

ΞΑΝΘΟ ΠΑΙΔΙ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ, ΜΟΥ ΑΡΕΣΕ Η ΑΥΡΑ ΣΟΥ
20 Ιουνίου, 10:30, Προμηθέας. Παρά το ανιαρό του πόστου σου είχες θετική διάθεση και μου έκανες κάποια καλοπροαίρετα κομπλιμέντα. Μ' άρεσε πολύ η αύρα σου, σε σκεφτόμουν, μετά/μετάνιωσα που δεν ανταπέδωσα κάπως.

ΚΥΘΝΟΣ, ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΒΙΒΑΣΗ ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ
Σε είδα στα Μαρτινάκια, καθόσουν σχεδόν δίπλα μας. Και ξαφνικά, σε ξαναβλέπω κατά την αποβίβαση στο Λαύριο. Εσύ περίμενες καθιστός και εγώ προχώραγα προς τις σκάλες. Κοιταχτήκαμε, αλλά εγώ συνέχισα να κατεβαίνω τις σκάλες. Έχεις ματάρες και έπρεπε να σ' το είχα πει από κοντά. Αν το δεις, ίσως σ' το πω κι από κοντά.

ΣΤΟΝ ΕΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ-ΑΙΔΗΨΟΥ, ΣΑΣ ΕΙΔΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΑΜΑΞΙ
Κατεβαίναμε μαζί τις στροφές πηγαίνοντας προς Χαλκίδα. Ήμουν από πίσω σας με ένα μαύρο Όπελ. Ήσασταν κοριτσοπαρέα 4 άτομα μέσα σε ένα μαύρο C1 ή ένα 108! Δε σας προσπερνούσα επίτηδες, αν και είχατε φτιάξει μεγάλη καρότσα (κοντά στα 8 αυτοκίνητα). Το πηγαίνατε αργά αργά. Εν τέλει στην τελική ευθεία, λίγο πριν το πρώτο φανάρι, σας προσπέρασα. Είχατε αθηναϊκή πινακίδα, ξεκινούσε με ΙΖΟ. Αν το δει κάποια από σας, ας στείλει.

ΜΙΛΑ ΜΟΥ ΒΡΟΜΙΚΑ —Reloaded—

Της ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

Έχω μια σχέση με άντρα 33 ετών. Εγώ είμαι 26, αλλά μου αρέσει πολύ ως άνθρωπος κι ας μην είναι κούκλος κι ας μην έχει σταθερό εισόδημα. Αγαπάω την ψυχή του. Παλιές μου σχέσεις, που άφησαν τραύματα, με κάνουν ανασφαλή. Έκανα μεγάλη προσπάθεια να βάλω άνθρωπο στη ζωή μου. Δεν θέλω να πληγωθώ, δεν θέλω να τον πιέσω κι ας με θέλει αληθινό, όπως είμαι. Έτσι λέει, τουλάχιστον. Θέλω να τον βλέπω αρκετά, θέλω την αγκαλιά του. Προσπαθεί να περνάμε αρκετό χρόνο, αλλά έχει θέμα λόγω συγγενών του, καθώς μένει με τη γιαγιά του. Τι να κάνω; Πώς να συμπεριφερθώ, τι τακτική να ακολουθήσω;

Σε γουστάρω πολύ, φίλε μου! Σε γουστάρω πολύ, που ρισκάρεις άλλη μια φορά για την αγάπη και δεν τα παρατάς. Όσα κι αν είναι τα τραύματα, τα κλάματα, οι χυλόπιτες, τι κάνουμε στη ζωή αυτή χωρίς έρωτα και αγάπη; Στην ερώτηση σου, λοιπόν... Δεν θέλω να ακολουθήσεις καμία τακτική. Δεν πιστεύω στα οργανωμένα σχέδια, άλλωστε ποτέ δεν λειτουργούν, όπως τα έχουμε προσχεδιάσει. Είμαι παθούσα! Θέλω να είσαι ο εαυτός σου, να είσαι αληθινός, άνετος, ζήσ' το! Τι πιο ωραίο; Αυτό θέλει κι εκείνος! Ό,τι σε δυσκολεύει, μοιράσου το. Ό,τι σε γαληνεύει, δώσ' του να καταλάβει. Τώρα, αναφορικά με τη γιαγιά του, καταλαβαίνω ότι χρειάζεστε τον χώρο σας (δεν με ενημέρωσες αν εσύ μένεις μόνος), ο σύντροφός σου, όμως, ξέρει πώς θέλει να το χειριστεί. Στο μεσοδιάστημα, υπάρχουν και τα σπίτια κολλητών και φίλων. Την έχουμε περάσει όλοι αυτή την άχαρη φάση.

Θέλω τη βοήθειά σου και τη γνώμη σου. Ήμουν με έναν άνθρωπο από απόσταση και τον πρώτο καιρό μίλαγα κ.λπ. και μετά επειδή δεν μου άρεσε όλο αυτό από απόσταση χωρίσαμε. Ήθελα τον χρόνο μου. Για ένα διάστημα μετά, συνέχεια τα βρίσκαμε και ξαναχωρίζαμε. Το ίδιο συμβαίνει και τώρα. Δεν έχουμε βρεθεί ούτε μια φορά, γιατί είναι πολύ δύσκολο τώρα και με το covid κ.λπ. Θέλω τη γνώμη σου. Καλά έκανα που πήρα αυτή την απόφαση δηλαδή να απομακρυνθώ από αυτόν πάλι ή όχι; Όχι ότι δεν τον αγαπώ ακόμα, απλά μου είναι πολύ δύσκολο όλο αυτό με την απόσταση. Και πώς να τον ξεπεράσω;

Αυτό το «δεν έχουμε βρεθεί ούτε μία φορά», κάπως μου χτύπησε περίεργα. Τι εννοείς δεν έχετε βρεθεί ούτε μία φορά; Μπερδεύτηκα. Ελπίζω να μιλάς για τώρα πρόσφατα, όχι ότι δεν τον έχεις δει ποτέ από κοντά. Πάντως, μου ακούγεσαι αρκετά συνειδητοποιημένη και ξεκάθαρη, όταν λες ότι δε θες μια σχέση εξ αποστάσεως. Αν –όντως– δεν σου αρέσουν, λοιπόν, οι σχέσεις από απόσταση θα πρέπει να σε υποστηρίξεις σε αυτή σου την απόφαση. Αν πάλι, αποφασίσεις να το δοκιμάσεις άλλη μια φορά, κάνε τη συνειδητή και ώριμη προσπάθειά σου και δες πώς πάει. Αλλά υποστήριξε τη μία ή την άλλη απόφασή σου. Αυτό το μπροστά, θα σας κουράσει και τους δύο και δεν υπάρχει λόγος. Αν επιλέξεις να φύγεις, ασφαλώς και θα περάσεις όλα τα στάδια του αποχωρισμού ενός ανθρώπου. Και κλάματα θα έχουμε και στα πατώματα μπορεί να πέσεις, αλλά θα είναι επιλογή σου και σιγά-σιγά ο χρόνος θα σε καλμάρει. Η προσωρινή λύση, που πάντα πιάνει, είναι το αθάνατο ελληνικό καλοκαίρι! Βουρ στα νησιά!

Παρακολουθώ τη στήλη σας, που δίνετε συμβουλές για σχέσεις κτλ, ήθελα αν θέλετε να μου πείτε την άποψή σας. Έχω αρχίσει να βλέπω ερωτικά την κολλητή της αδελφής μου (είναι 3 χρόνια μεγαλύτερη). Τι με συμβουλεύετε να κάνω; Εννοώ αξίζει να «μπλέξω» σε κάτι τέτοιο; Ή θα χαλάσει τη σχέση μου με την αδελφή μου και τη φιλία τους; Σας ευχαριστώ πολύ.

Το ότι είναι τρία χρόνια μεγαλύτερη να μη σε απασχολεί καθόλου. Κι εγώ είμαι 2 χρόνια μεγαλύτερη από το αμόρε, αλλά δεν το παραδέχομαι τα τελευταία 8 χρόνια, που είμαστε μαζί. Έχω την πεποίθηση πως μια τέτοια σχέση (αδέρφια - κολλητοί) αποτελεί πολλές φορές πηγή φαντασιώσεων. Εγώ, τουλάχιστον, την είχα με τον κολλητό του μεγαλύτερου αδερφού μου και, ναι, μιας και τα λέμε όλα εδώ, είχε ευδοκιμήσει μια χαρά η φάση, if you know what I mean. Προτείνω να το συζητήσεις με την αδερφή σου (κάτι περισσότερο θα ξέρει) και ως μεγαλύτερη θα σε συμβουλέψει ακριβώς πώς να κινηθείς.

Μίλα μου βρόμικα. Μίλα μου αληθινά.
email: **info@athensvoice.gr**
instagram: **@melitajenny**

© JOHN HOLMES

ATHENS VOICE RADIO 102.5
Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρώμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιάρικο τραγούδι στο **Athens Voice Radio 102.5**

Μικρές αγγελίες

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το ***210 3617.369*** *(11.00-18.00)*
Χρεώσεις: *€ 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.*

Σε γνωρίζω... **Αβαντάζ.** Επιχειρηματίας 50χρονος, μεγαλομέτοχος γνωστής αλυσίδας καλλυντικών, γενναιόδωρος, με ευγένεια και ήθος, 15.000€ μηνιαίως, πολυτελή βίλα στο Καβούρι, εξοχικό στη Μύκονο, πολυτελές Ι.Χ., ιστιοφόρο, επιθυμεί γνωριμία γάμου. «Πάππας», Ομήρου 38, Κολωνάκι, 210 3620.147, www.pappas.gr

ΚΡΙΟΣ (20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Στο ξεκίνημα της εβδομάδας με το τετράγωνο Ερμή - Ποσειδωνα (6/7) μπορεί να υπάρχει ένα μπέρδεμα στην επικοινωνία ή και στον τρόπο που σκέφτεσαι, ιδιαίτερα ανήκεις στο 3ο δεκαήμερο. Προσοχή σε εξαπατήσεις, ψέματα και fake news. Στα αισθηματικά τα πράγματα είναι αρκετά αστα-θή, ιδιαίτερα για το 2ο δεκαήμερο, καθώς η Αφροδίτη από τον Λέοντα σχηματίζει αντίθεση με τον Κρόνο (7/7) και τεραγωνο με τον Ουρανό (8/7). Ίσως μπεις στη διαδικασία να αναθεωρήσεις τη σχέση σου, εξετάζοντας αν αυτή σε ικανοποιει και σε γεμίζει πραγματικά ή αντιθέτως σε περιορίζει, δημιουργώντας σου συνεχώς προβλήματα, ω-στόσο καλύτερα να μην μπεις στο τρυπάκι των δι-αφωνιών ή μην πάρεις την απόφαση να τραβήξεις χωριστούς δρόμους, γιατί η κατάσταση μπορεί να βελτιωθεί στην πορεία. Αν είσαι αδέσμευτος, πάλι, υπάρχει το ενδεχόμενο μια ενδιαφέρουσα νέα γνωριμία να έχει άδοξο τέλος. Τα καλά νέα είναι ότι η Νέα Σελήνη στον Καρκίνο (10/7), είναι εξαιρετική για νέα ξεκίνηματα στους τομείς του σπιτιού και της οικογενειας. Εάν σκεφτοσουν να προχωρήσεις σε μια χωροταξική αλλαγή, να κά-νεις μια μετακόμιση ή να αξιοποιήσεις ένα ακίνη-το, τώρα ευνοείσαι σημαντικά, έχοντας μάλιστα και στήριξη από κοντινά σου άτομα.

ΤΑΥΡΟΣ (20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Μολονότι το εξάγωνο τουΉλιου με τον Ουρανό από το ζώδιό σου τη Δευτέρα δείχνει πως αποζητάς μια ανανέωση στην καθημερινότητά σου, η Αφροδίτη φαίνεται πως σου τα χαλάει, καθώς «παίρνοντας σκυτάλη» από τον Άρη σχημα-τίζει αντίθεση με τον Κρόνο την Τετάρτη και τετράγωνο με τον Ουρανό την Πέμπτη, επηρεάζο-ντας και πάλι κυρίως το 2ο δεκα-ήμερο. Η πίεση που ασκούν τα επαγγελματικά φέρνει εντάσεις και ρήξεις στο περιβάλλον του σπιτιού και στη σχέση σου, κά-νοντας δύσκολη τη διατήρηση μιας κάποιας ισορροπίας. Αν μά-λιστα δουλεύεις σε οικογενειακή επιχείρηση, στο ίδιο γραφείο με τον σύντροφο σου ή μαζί του από το σπίτι, θα υπάρχει εκνευρισμός που μπορεί να οφείλεται σε διαφωνίες. Η Νέα Σελήνη στον Καρκίνο (10/7) μπορεί να λειτουργήσει κατευναστικά και σε συνεργασία με τον Ερμή στο ίδιο ζώδιο (11/7), με την έννοια ότι θα καταφέρεις να επικοινωνήσεις καλύτερα σε συναισθηματικό επίπεδο. Τα πράγμα-τα θα αποσαφηνιστούν μέσα σου, βοηθώντας σε να πάρεις τις αποφάσεις σου, ενώ θα φέρει εύνοια και σε ζητήματα συμφωνιών, πρότζεκτ, αγορών μεταφορικών μέσων αλλά και ταξιδιών.

ΔΙΔΥΜΟΙ (20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Στις αρχές της εβδομάδας, το τετράγωνο του κυ-βερνήτη σου Ερμή από το ζώδιο σου, με τον Πο-σειδωνα (6/7) δημιουργεί ένα κλίμα σύγχυσης στα επαγγελματικά και μια ροπή για υπεβολικές «υπο-σχέσεις», τις οποίες στην συνεχεία ενδέχεται να μετανιώσεις, ιδιαίτερα αν ανήκεις στο 3ο δεκαή-μερο. Απόφυγε να πάρεις αυτές τις μέρες δεσμευ-τικές αποφάσεις, αφήνοντας τις καλύτερα για το Σάββατο και έπειτα. Βλέπεις και οι δύσκολες όψεις της Αφροδίτης με Κρόνο (7/7) και Ουρανό (8/7) φέρνουν αρκετή ένταση και άγχος στο κομμάτι της καθημερινοτητας αλλά και σχετικά με θέματα σπουδών, μετακινήσεων και επαφών με το εξω-τερικό, κυρίως για το 2ο δεκαήμερο. Επίσης, μπο-ρεί να υπάρξει κάποια απογοήτευση στο κομμάτι του φλερτ, καθώς οι κινήσεις σου προς την άλλη πλευρά ίσως δεν βρουν τώρα ανταπόκριση, ενώ αν είσαι ήδη σε σχέση είναι φρόνιμο να μην προχω-ρήσεις σε συζητήσεις για θέματα που ξέρεις εκ των προτέρων ότι θα υπάρξει αντίδραση από τον σύ-ντροφο σου, αν σε ενδιαφέρει η πρεμία σου. Η Νέα Σελήνη στον Καρκίνο (10/7) είναι βοηθητική για να χαράξεις την οικονομική σου πορεία, να προχωρή-σεις σε διαπραγματεύσεις, νέες συμφωνιες, αλλά και να βρεις χρηματοδότηση για την επιχείρηση σου, επηρεάζοντας ιδιαίτερα το 2ο δεκαήμερο.

COSMIC
TELEGRAM
Από τον
ZARASTRO

ΚΑΡΚΙΝΟΣ (21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Οι σκέψεις γύρω από το μέλλον των επαγγελμα-τικών ή των σπουδών σου μπορεί να είναι κάπως μπερδεμένες ή «χαοτικές» με το τετράγωνο Ερμή - Ποσειδώνα. Από την άλλη τα οικονομικά συνε-χίζουν να πιέζουν με τις δυσαρμονικές όψεις που σχηματίζει η Αφροδίτη με Κρόνο (7/7) και Ουρανό (8/7) στα μέσα της εβδομάδας. Αυτές οι μέρες δεν ενδείκνυνται για διαπραγματεύσεις, συμφωνίες και διακανονισμούς καθώς η χασούρα θα είναι μάλλον μεγαλύτερη από το κέρδος.Ίσως πάλι απλά τα έξο-δα να είναι περισσότερα από τα έσοδα σου αυτόν τον καιρό, γεγονός που από μόνο του αρκεί για να σου δημιουργήσει περισσότερο άγχος. Επίσης, θα ήταν προς όφελος σου να μην μπλέξεις τα οικονομι-κά στη σχέση με τον σύντροφο σου, γιατί μπορεί να αποτελέσουν αιτία διαφωνιών και συγκρούσεων. Το κλίμα αλλαζει προς το καλυτερο με την εξαιρε-τική Νέα Σελήνη στο ζώδιο σου (10/7), που ανοίγει ένα καινούργιο κεφάλαιο στη ζωή σου, μέσα μάλι-στα στην περίοδο των γενεθλίων σου, ευνοώντας ιδιαίτερα όσους έχουν γενέθλια 8-12 Ιουλίου. Μια νέα σχέση αν είσαι αδέσμευτος, μια θετική εξέλιξη της ήδη υπάρχουσας αν είσαι «ζευγαρωμένος» ή μια συνεργασία στα επαγγελματικά είναι μερικά από τα σενάρια γι' αυτό το φεγγάρι. Θα βγεις από μια φάση «νοητικής εσωστρέφειας», επικοινωνώ-ντας με μεγαλύτερη άνεση με το περιβάλλον σου.

ΛΕΩΝ (22Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Στο πρώτο μισό της εβδομάδας η Αφροδίτη από το ζώδιο σου «παίρνει σειρά» μετά τον Άρη και κάνει και εκείνη κόντρες με το «βαρύ πυροβολικό», δηλα-δή αντίθεση με Κρόνο (7/7) Τετάρτη και τετράγωνο με Ουρανό (8/7). Στόχος και αυτή την φορά το πεδίο των σχέσεων σου, ε-παγγελματικών, προσωπικων ή φιλικών. Το όλο κλίμα μπορεί να είναι αρκετά έντονο, με πιέσεις που δημιουργούνται εκατέρω-θεν, με τη διαφορά ότι από τη δική σου πλευρά αγγίζεις τα ό-ρια του απόλυτου ξενερώματος και του «μάλλον δεν αξίζει να το παλεύω άλλο αφού δεν γίνεται καμία βελτίωση». Και πράγματι, ίσως υπάρξουν και αιφνίδιοι χωρισμοί, που δίνουν τέλος σε μια περίοδο θυμών, παραπόνων και το-ξικότητας. Έχω πει και στις μηνιαίες άλλωστε ότι η πρώτη εβδομάδα του Ιουλίου είναι και η πιο ζόρι-κη, οπότε λίγο ακόμα υπομονή. Η Νέα Σελήνη στον Καρκίνο πάντως θα σε βοηθήσει να καταλάβεις κα-λύτερα τι θελεις και σε ψυχολογικοσυναισθηματικό επίπεδο, πρεμώντας το «μέσα σου» και οδηγώντας σε σε αποφάσεις. Είναι επίσης θετική για μυστικές «διεργασίες» και επαφές στα επαγγελματικά, αλλά και για να ασχοληθείς πιο σοβαρά με το κομμάτι της υγείας και της φυσικής σου κατάστασης.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ (23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Στην αρχή της εβδομάδας σχηματίζεται το τρίτο (έλεος κάπου) και τελευταίο (αμήν) τετράγωνο με-ταξύ του κυβερνήτη σου Ερμή και του Ποσειδώνα (6/7), μια όψη που λειτουργεί αποπροσανατολιστι-κά για τα επαγγελματικά και δεν ευνοεί καθόλου τη λήψη σημαντικών αποφάσεων, επηρεάζοντας ιδιαίτερα τους γεννημένους στο 3ο δεκαήμερο. Η πίεση συνεχίζεται σε επίπεδο δουλειάς και ως εκ τούτου ψυχολογίας, αφού και για να ανασά-νεις πρέπει πρώτα να τσεκάρεις το planner σου, με την Αφροδίτη να συγκρούεται με Κρόνο (7/7) και Ουρανό (8/7). Η κούραση σε κάνει άκεφο, ενώ σου βγαίνει και ένα ανικανοποίητο στα αισθημα-τικά, αναλογιζόμενος και παρελθοντικά λάθη και απογοητεύσεις. Ίσως πάλι ο λόγος που σου προ-καλεί στρες είναι ένα πρόβλημα υγείας ενός αγα-πημένου προσώπου. Τα θετικά νέα είναι πως με τη Νέα Σελήνη στον Καρκίνο (10/7) θα υπάρξει ένα «άνοιγμα» προς τα έξω, που θα σε βοηθήσει να πε-ράσεις καλά, να κοινωνικοποιηθείς και να συσφί-ξεις σχέσεις με φίλους, όσο και να δοκιμάσεις την τύχη σου στα ερωτικά. Θα μπορέσεις επίσης να εστιάσεις σε έναν επαγγελματικό στόχο, έχοντας ευκαιρίες μέσα από νέες προτάσεις.

ΖΥΓΟΣ (22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Το pressing στις διαπροσωπικές σου σχέσεις συνε-χίζεται, καθώς η Αφροδίτη, ο κυβερνήτης του ζωδί-ου σου, έρχεται σε «μετωπική» σύγκρουση με τον Κρόνο (7/7) και «γωνιακή» με τον Ουρανό (8/7). Η στάση του συντρόφου σου προκαλεί προβληματι-σμό και απογοήτευση και αυτό μπορεί να αφορά και το οικονομικό κομμάτι, αν είστε π.χ. παντρεμένοι ή συγκατοικείτε, με διαφωνίες και παράπονα που «μιζεριάζουν» την όλη φάση. Το θέμα πάντως είναι πως εσύ δεν αισθάνεσαι πληρότητα στην προσωπι-κή σου ζωή και μπορεί ξαφνικά να θελήσεις «να τα βροντήξεις όλα στον αέρα». Αυτό το διάστημα είναι το πιο δύσκολο του Ιουλίου, γι' αυτό φρόντισε «να μη ρίξεις λάδι στη φωτιά» όσο γίνεται. Σε περίπτωση που είσαι αδέσμευτος και είχες κάνει μια πρώτη προσέγγιση μπορεί τώρα να υπάρξει μια ψυχρότη-τα από το άλλο άτομο που «σου κόβει τα φτερά», ωστόσο αυτό μάλλον είναι παροδικό. Ίσως πάλι αυτή η απομάκρυνση να αφορά instead μια φιλική σχέση ή συνεργασία. The good news is ότι με τη Νέα Σελήνη στον Καρκίνο (10/7) μπορεί να έχεις θετικές εξελίξεις στο κομμάτι της καριέρας, όπως σημαντι-κές ευκαιρίες και νέες προτασεις, κυρίως αν είσαι γεννημένος στο τέλος του 2ου δεκαημέρου, ενώ παίζει και το σενάριο να υπάρξει μια χωροταξική αλλαγή για επαγγελματικούς λόγους.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ (23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Δεν είσαι σε φάση για «ψειρίσματα» και αναλύσεις συμπεριφορών στα ερωτικά, δεν προλαβαίνεις δηλαδή, αφού τα επαγγελματικά σε απομυζούν totally, ωστόσο το τετράγωνο Ερμή - Ποσειδωνα (6/7) βγάζει αστάθεια και ένα αίσθημα αβεβαιότη-τας ως προς το αντικείμενο του πόθου σου, «καπα-ρωμένο» ή «στο ψήσιμο», ιδιαίτερα αν ανήκεις στο 3ο δεκαήμερο. Και το 2ο δεκαήμερο όμως συνεχίζει να τραβάει ζόρι στο κομμάτι της οικογένειας και των διαπροσωπικών σχέσεων, εξαιτίας των δύσκο-λων όψεων που σχηματίζει η Αφροδίτη (αυτή την φορά) με τους «συνήθεις υπόπτους» Κρόνο (7/7) και Ουρανό (8/7). Αισθάνεσαι «πνιγμένος» κυριο-λεκτικά από την πίεση που υπάρχει στην καριέρα σου, με τις υποχρεώσεις να τρέχουν ασταμάτητα, ή και λόγω μιας κατάστασης στην οικογένεια που σε στρεσάρει, με τη σχέση σου όμως να αντιδρά με αδιαφορία ή χειρότερα με ψυχρότητα σε αυτό που περνάς, ανεβάζοντας σου «το αίμα στο κεφάλι». Αυτό που θέλεις είναι κατανόηση, μάλλον όμως κα-ταλήγεις να τα ακούς κι από πάνω. Είπαμε, η πρώτη βδομάδα του Ιούλη είναι απαιτητική για όλους μας, μετά σιγά-σιγά θα στρώσει. Και ναι, η Νέα Σελήνη στον Καρκίνο (10/7) κάνει το ξεκίνημα, όντας πολύ θετικη για να ανοίξεις τους ορίζοντες σου πνευμα-τικά μέσω των σπουδών αλλά και επαγγελματικά, κυρίως αν ανήκεις στο 2ο δεκαήμερο.

ΤΟΞΟΤΗΣ (22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Με τον Ερμή να σχηματίζει τετράγωνο με τον Πο-σειδώνα (6/7), η «ασάφεια» που επικρατεί το τε-λευταίο δίμηνο στο κομμάτι των σχέσεών σου σε «επισκέπτεται» ξανά, ιδιαίτερα αν ανήκεις στο 3ο δεκαήμερο. Ωστόσο, οι αυταπάτες και η σύγχυση για το κοινό μέλλον με τον σύντροφό σου ή σχετικά με το τι μέλλει γενέσθαι με το άτομο που σε ενδι-αφέρει σύντομα θα αρχίσουν να ξεδιαλύνονται, γι' αυτό καλύτερα απόφυγε να πάρεις τώρα σημα-ντικές αποφάσεις. Το ίδιο ισχύει και αναφορικά με επαγγελματικές σχέσεις που σε προβληματίζουν. Βέβαια και οι «συγκρούσεις» της Αφροδίτης με Κρό-νο (7/7) και Ουρανό (8/7) προκαλούν εκνευρισμό τόσο σχετικά με συνεγασίες, όσο και στο κομμάτι της επικοινωνίας με τους γύρω σου, επηρεάζοντας κυρίως το 2ο δεκαήμερο. Ο τρόπος σου μπορεί να είναι ασυνείδητα απότομος ή να βγάζει αδιαφο-ρία, δημιουργώντας απόσταση με φίλους ή τον σύντροφο σου, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε εντάσεις. Αν πάλι είσαι στα πρώτα βήματα μιας γνωριμίας ίσως πάρεις «μια γεύση» απόρριψης από την άλλη πλευρά. Η Νέα Σελήνη στον Καρκίνο (10/7) πάντως σε βοηθά να τακτοποιήσεις μέσα σου εμμονές και συναισθηματικές αγκυλώσεις από το παρελθόν, για να μπορέσεις να κάνεις μια νέα αρχή στα προσωπικά σου, ενώ είναι θετική και για τα οικονομικά, ιδιαίτερα για το 2ο δεκαήμερο.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ (21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Συνθέτες επιρροές στο κομμάτι των διαπροσωπι-κών σου σχέσεων σου έχει η εβδομάδα που ξεκινά. Αρχικά, με τις δύσκολες όψεις που σχηματίζει η Α-φροδίτη με Κρόνο (7/7) και Ουρανό (8/7), επηρεά-ζοντας το 2ο δεκαήμερο κυρίως, μπορεί να υπάρχει μια αίσθηση καταπίεσης και περιορισμού μέσα στη σχέση σου, με τον σύντροφό σου να προσπαθεί να ασκήσει έλεγχο πάνω σου. Ίσως πάλι ενεργοποι-ούνται καλά κρυμμένοι φόβοι εγκατάλειψης, γεμί-ζοντάς σε άγχος και ανασφάλεια. Δεν αποκλείεται βέβαια να υπαρξει και κατι «ξαφνικό» που σε ενθου-σιάζει αν είσαι ελεύθερος, μάλλον όμως θα «ξεφου-σκώσει» γρήγορα στην πορεία. Προσοχή και στα οικονομικά σου αυτές τις μέρες, καθώς μπορεί να υπάρξουν απρόοπτα έξοδα ή και κάποιου είδους «περικοπές» εσόδων. Ωστόσο, με την πολύ θετικη Νέα Σελήνη στον άξονά σου (10/7) η ενέργεια αλλά-ζει και μπορείς να περιμένεις ένα νέο ξεκίνημα στα προσωπικά ή και στις συνεργασίες σου, ιδιαίτερα αν έχεις γενέθλια στο τέλος του 2ου και στις αρχές του 3ου δεκεμέρου. Η σχέση σου μπορεί να ανα-νεωθεί, να περάσει στο επόμενο στάδιο ή ακόμα και να επισημοποιηθεί με ένα γάμο, π.χ. λόγω και της έλευσης ενός παιδιού, ενώ αν είσαι αδέσμευτος μπορεί να κάνεις μια νέα γνωριμία με ουσιαστικές προοπτικές εξελιξης.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ (20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Και αυτή η εβδομάδα εστιάζει στο κομμάτι των σχέ-σεών σου, αρχικά με το τετράγωνο Ερμή - Ποσειδώ-να (6/7), που επηρεάζει κυρίως τους αδέσμευτους του 3ου δεκαημέρου, φέρνοντας αναποφασιστικό-τητα και σύγχυση, σχετικά με τις κινήσεις σου. Ίσως έχεις παραπάνω από ένα «κάστανα» στη φωτιά και δυσκολεύεσαι να επιλέξεις ή δεν μπορείς να βγά-λεις άκρη με τον ένα και μοναδικό που «σε παίζει» τεχνηέντως. Ο Κρόνος από το ζώδιό σου (7/7) και ο Ουρανός από τον Ταύρο (8/7) στη συνέχεια δεν αφήνουν σε ησυχία αυτή τη φορά την Αφροδίτη, ζορίζοντας εκ νέου το 2ο δεκαήμερο. Αξιολογείς πλέον «ψυχρά» την κατάσταση με τον σύντροφό σου, ακόμα κι αν εκείνος δεν έχει τη διάθεση να κάνει το ίδιο, εθελοτυφλώντας ή παραμένοντας συναισθηματικά αποκομμένος απόσένα, για τους δικούς του λόγους. Μην μπεις παρ' όλ' αυτά στη διαδικασία «να τον κάνεις» να καταλάβει προσπα-θώντας να σώσεις την κατάσταση, γιατί μπορεί να προκύψουν εντάσεις που θα είναι δύσκολο να δια-χειριστείς. Ανάλογα «μοτίβα» μπορεί να υπάρχουν και στις επαγγελματικές σου συνεργασίες ή και σε σχέσεις μέσα στην οικογένεια. Η Νέα Σελήνη όμως στον Καρκίνο (10/7) «εγκαινιάζει» ένα καλύτερο δι-άστημα στην καθημερινότητά σου και στο κομμάτι της φυσικής σου κατάστασης, ενώ μπορεί να φέρει θετικές εξελίξεις και στα εργασιακά, ιδιαίτερα για το τέλος του 2ου και τις αρχές του 3ου δεκαημέρου.

ΙΧΘΥΕΣ (18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Αυτή την εβδομάδα ολοκληρώνεται το τρίτο και τελευταίο τετράγωνο Ερμή - Ποσειδώνα (6/7) που μπορεί να φέρει αστάθεια αλλά και αποκαλύψεις σχετικά με προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις, χωρίς όμως να ευνοεί τη λήψη αποφάσεων, επηρεά-ζοντας κυρίως το 3ο δεκαήμερο. Λειτουργεί επί-σης απαγορευτικά για αγοραπωλησίες και διαπραγ-ματεύσεις ακινήτων, καθώς ελλοχεύει ο κίνδυνος εξαπάτησης. Οι δύσκολες όψεις της Αφροδίτης με Κρόνο (7/7) και Ουρανό (8/7) συνεχίζουν την πίεση στην δουλειά και το τρέξιμο στην καθημερινότητα σου, ιδιαίτερα αν ανήκεις στο 2ο δεκαήμερο. Δεν αποκλείεται ακόμα να υπάρχει και κάποιο παρασκή-νιο στα εργασιακά που δημιουργεί καταστάσεις, ενώ ίσως έρθεις ξανά αντιμέτωπος με δικές σου φοβίες και ανασφάλειες που σου βγάζουν επιπλέον άγχος και σε κάνουν να χάνεις ενεργεία. Εννοείται πως αυτές τις μέρες η υγεία σου χρειάζεται μεγαλύ-τερη προσοχή. Ωστόσο, η Νέα Σελήνη στον Καρκί-νο (10/7) που επηρεάζει ιδιαίτερα το τέλος του 2ου και τις αρχές του 3ου δεκαημέρου, «φέρνει το Καλο-καίρι» στην προσωπική σου ζωή, αναθερμαίνοντας τη σχέση με τον σύντροφό σου, «δίνοντας» έναν κεραυνοβόλο έρωτα γεμάτο συναίσθημα αν είσαι μόνη/ος, ευνοώντας παράλληλα τις προσπάθειες για την απόκτηση ενός παιδιού. A

**Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάζεις και τον ωροσκόπο σου*

NEW 7DAYS CHOCOLATE DROPS

Είναι μια βροχή από σταγόνες σοκολάτας,
σε μια απαλή ζύμη και ένα ανάλαφρο σύννεφο ζάχαρης.
Κάποιοι το λένε μια νέα εποχή... κάποιοι μια νέα απόλαυση.
Εμείς το λέμε νέο 7DAYS CROISSANT CHOCOLATE DROPS.

CHOCOLATE LOVE IN A DIFFERENT WAY.

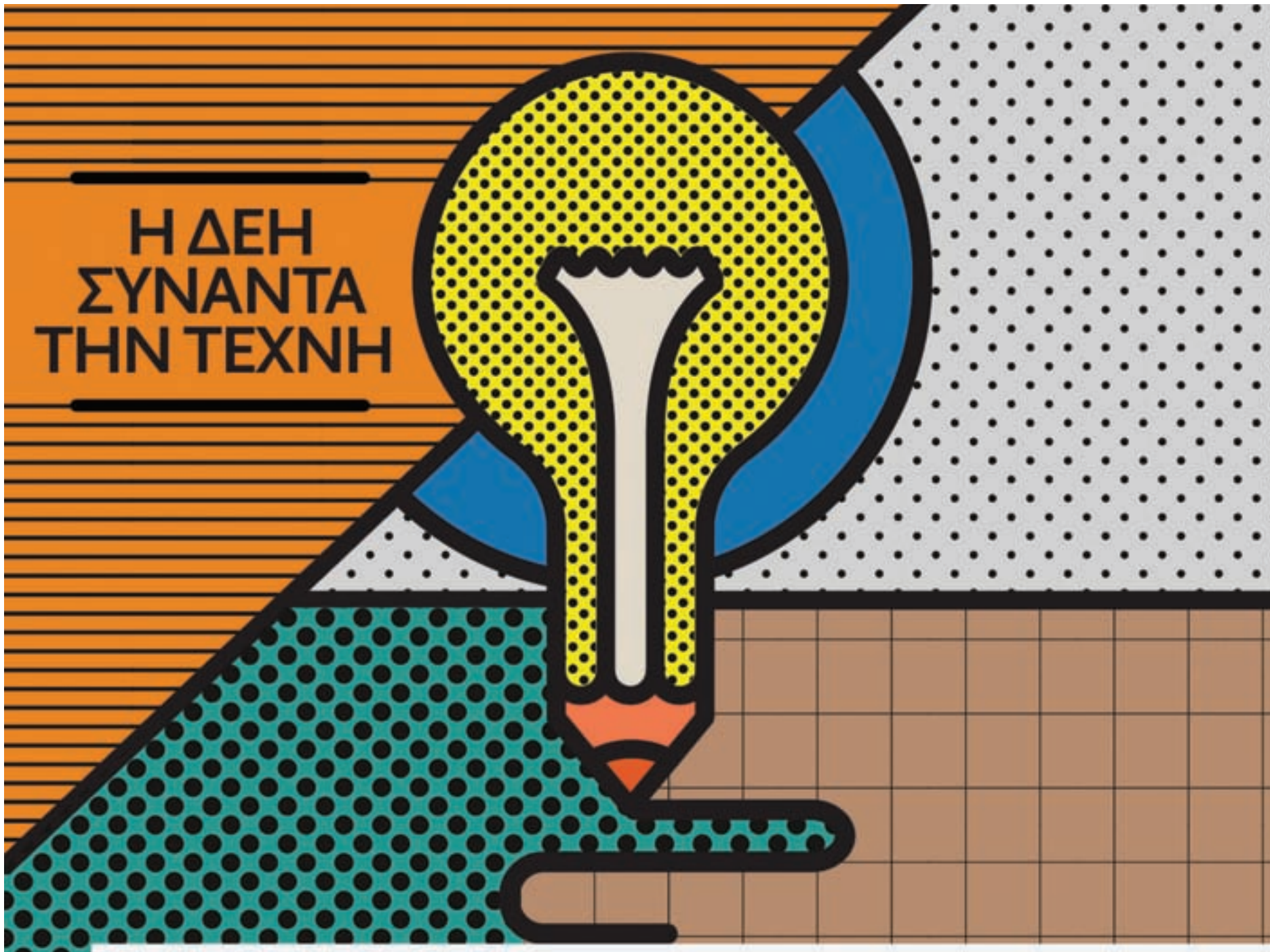

Ανοιχτή πρόσκληση σε διαγωνισμό

Η ΔΕΗ προσκαλεί καλλιτέχνες από κάθε μορφή τέχνης σε έναν ανοιχτό διαγωνισμό πειραματισμού και δημιουργικότητας αντλώντας έμπνευση από το σήμα, τα στοιχεία εταιρικής ταυτότητας της ΔΕΗ αλλά και όσα συμβολίζει για τους Έλληνες: την ενέργεια, το φως και, έμμεσα, τον εκσυγχρονισμό, την ανάπτυξη και τη βιώσιμη πρόοδο.

Αξιολόγηση έργων

Για την αξιολόγηση των έργων και την ανάδειξη των νικητών, η κριτική επιτροπή θα βαθμολογήσει με βάση εικαστικά κριτήρια, ως εξής:

- Δημιουργικότητα: 25%
- Πρωτοτυπία: 25%
- Έκφραση των αξιών της ΔΕΗ: 50%

Η κριτική επιτροπή

Μπορείτε να δείτε τη σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης των προτάσεων στο **art.dei.gr**

Νικητές και Βραβεία

Με το τέλος του διαγωνισμού θα επιλεγούν έργα από την κριτική επιτροπή τα οποία θα εκτεθούν σε έκθεση που θα πραγματοποιηθεί το χειμώνα του 2021-22. Από το σύνολο των έργων που θα κατατεθούν θα αναδειχθούν πέντε νικητές οι οποίοι θα κερδίσουν συνολικά το ποσό των € 20.000.

Η διαδικασία

Κάθε καλλιτέχνης έχει δικαίωμα να υποβάλει ένα μόνο έργο.

Αντλήστε έμπνευση

Αρχειακό υλικό, προς έμπνευση θα βρείτε στο **art.dei.gr**

Διάρκεια διαγωνισμού

Από 22 Ιουνίου έως 10 Σεπτεμβρίου 2021

Σκανάρετε εδώ για περισσότερες πληροφορίες

ΔΕΗ